

Siunnersuummut oqaaseqaatit

Oqaaseqaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiut

1.1. *Siunnersuutip tunuliaqutaa*

Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuutip siunertaraa, utoqqaat inuiaqatigiinnit ikiorserneqarnissamik tapersersorneqarnissamillu pisariaqartitaat qulakkeerneqarnissaa. Utoqqarnut pisinnaatitaaffiit immikkut ittut qulakkeerneqarnissaat, aamma pisinnaatitaaffiit ataatsimut katersorneqarnissaat utoqqarnut qanigisanullu ataatsimut isiginnilersitsinissaq pilersinniarlugu, kiisalu kommunit aqutsinissamut pitsaaneruseqarnissamik tunngavissinniarlugit, siunnersuummi ilanngullugu siunertaavoq.

Siunnersuummut tunngaviuvoq utoqqaat pisinnaatitaaffiit nukittorsaanissaamut aamma nunami utoqqaat tamarmik pitsaasumik toqqissisimanartumillu utoqqalinissaannut, namminneq isumalluutiminnik pitsaanerpaamik atorluaasinnaanissaannut, qulakkeerninnermik naalakkersuinnikkut ataatsimoorussamik kissaateqarneq. Siunnersuummi tapersersuinnermut periarfissat nutaat ikkunneqarput aamma peqatigalugu tapersersuineq neqeroorutigineqartup nammineq aqqissuunnissaanut kommunit annertuneruseqarnissamik kiffaanngussusilerlugit.

Siunnersuummi Naalakkersuisut utoqqaat pillugit periusissiaanni suliniutit arlallit malitseqartinneqarput, utoqqaat pillugit sulinerup aqqissuussaananut tunngatillugu nukittorsaanissaq pisariaqartinneqartoq tikkuarneqarluni. Inuit agguataarnerisa ineriartornerannik aamma qisuariarneruvoq, utoqqarnut suliassaqaarfimmi kommuninilu aqqissuussani, utoqqaat suliassaqaarfianni tapersersuinnermik aqutsisunut, isumalluutitigut piginnaasatigullu tatisimannittussatut naatsorsuutigineqartoq. Tamatuma saniatigut utoqqarnut suliassaqaarfiup iluani kommuniniit soqutigisaqaqatigiinniillu kissaatit arlallit Naalakkersuisunit tiguneqartut siunnersuutip naammassiniarpai. Ilangullugu siunnersuummut kaammattuutaavoq, 2024-mi (UKA2022/27 aamma UPA2023/27) utoqqaat pillugit inatsimmik ataatsimoortumik siunnersuummik saqqummiussaqaqarnissaannut Inatsisartut Naalakkersuisunut peqqussuteqarnerat.

1.2. *Inatsisissap piareersarnerani immikkoortut pingaarnertit*

Inatsisissap piareersarnerani utoqqaat pillugit inatsimmik nukittuumik ersarissumillu, utoqqarnut pitsaasumik ataqinartumillu inuunissamut killiliussanik pilersitsisussamik, pisariaqartitsinerup naammassineqarnissaa ukkatarineqarpoq. Naalakkersuisut anguniagaraat siunnersuummik ilusiliinissaq, isumalluutininik kommunini pigineqareersunik sunniuteqarluarnerpaamik atorluaanissamut killiliussanik pilersitsinissaq.

Utoqqaat pisinnaatitaaffiinik nukittorsaaniisaq aamma pisortani ingerlatsinerannut tatiginninnermik annertunerulersitsinissaq siunertaralugu siunnersuut suliarineqarpoq. Inatsisissatut siunnersuut naalakkersuinikkut suliniutinik arlalinnik malitseqartitsivoq, ilaatigut Inatsisartuniit, kiisalu inatsisini atuuttuni misilittakkat tunngavigalugit ajornartorsiutit tigussaasut. Utoqqarnut suliassaqaarfimmi peqataasuniit aamma kommunini sullissisuniit aqutsisuniillu kissaatit inassuteqaatillu eqqarsaatigineqarput. Naggataatigut utoqqarnut tapersersuineq pillugu inatsimmik nutarsakkamik pitsaanerumillu suliamut ilisimasallit kissaateqarnerat malitseqartinneqarpoq.

1.3. Siunnersuutip imarisaataatsimut isigalugu

Siunnersuut tassaavoq utoqqarnut suliassaqaarfimmi inatsisitigut killiliussanik annertuumik iluarsartuussineq. Siunnersuutikkut utoqqaat tapersersorneqarnermik pisinnaatitaaffiat pillugu aqutsineq ataatsimut katersorneqarpoq, utoqqaat pisinnaatitaaffiinik aamma ingerlatsinerup pisussaaffiinik ersarissaaneq peqatigalugu.

Utoqqaat inuttut nammineertutut inuunerminnik attassiinnarsinnaanerata aamma pitsaasumik ataqqinartumillu utoqqalinissaasa qulakkeerneqarnissaat pingaartinneqarpoq. Tamanna, nammineq angerlarsimaffimmi sivilunerpaamik najugaqaannarnissamik, inuiaqatigiinni inooqataanerup attatiinnarsinnaanissaannut tapersersorneqarnissamik, piginnaasamik qaffasissusaasa attatiinnarnissaanut sungiusarnissamik, aamma neqerooruteqarneq pillugu toqqaanissamut atuinnginnissamullu atatillugu nammineq aalajangiisnaanissamik ilaqarpoq.

Siunnersuutip utoqqaat naligiissinneqarnissaat qulakkeerpaa, tamanna isumaqarpoq, utoqqaat tamarmik tapersersorneqarnissamut, namminneq pisariaqartitaminnut tulluarsakkamut, pisariaqartumut pisinnaatitaaffeqartut. Taamaalilluni ataatsimut anguniagaavoq, inuiaqatigiinnit ikiorneqarnissamik pisariaqartitsippata, utoqqaat nammineq inuttut tapersersorneqarnissamut pisinnaatitaaffiat qulakkeerneqassasoq illersorneqassasorlu. Siunnersuummut tunaartaavoq, utoqqaat pisariaqartitaannik ataatsimut isiginnittumik nalilersuisoqassasoq, angerlarsimaffiup iluani avataanilu tapersersuineq ataqatigiissillugu aaqqiivigineqarluni.

Najukkami ingerlatsinermik oqartussaasutut kommunalbestyrelsi utoqqarnut tapersersuinermik neqerooruteqarnermi ujartuilluni iliuuseqarnissamut arlalinnik sakkussaqalissaaq. Tamanna ajornartorsiutinut maanna atuuttunut atatillugu aaqqiissutissat kiisalu utoqqarnut pitsaasumik ataqqinartumillu inuunissamut pitsaaliuisumik suliniuteqarnerit ilaatinneqarput. Peqatigalugu ingerlatsinermi akisussaaffeqarneq siunnersuummi ersarissumik aalajangersarneqarpoq. Utoqqarnut ataasiakkaanut najukkami tapersersuineq pitsaanerpaaq pillugu neqerooruteqarnissamut kommunit kiffaangissuseqassapput, peqatigaluguli aalajangersimasunik pisussaaffilerneqarlutik. Utoqqaat pisinnaatitaaffiinik aamma ingerlatsinermi pisinnaatitaaffinnik pisussaaffinnillu

ersarissaaneq, utoqqaat pillugit ingerlatsinermi siunnersuut akissarsiorluni sulinermi nutaaliaasumi sunniuteqarluartumik sakkussaqaarsinnaanermut, peqataassaaq.

Siunnersuut Naalakkersuisunut pisussaaffinnik aamma imaqarpoq, tassunga ilanngullugit kommuninut isumaginninnermik suliaqarnermut sakkussanik atugassanik suliaqarnissaq, aamma utoqqaat pillugit suliassani suliassanik suliarinnittarnermi malittarisassanik ersarinnerusunik aalajangersaanissaq. Tamanna kommunini suliassanik suliarinnittarnerup pitsaassusaanut tunngatillugu kivitsinissamut kajumissaarinnissaq.

Siunnersuummi oqartussat peqquneqarput utoqqaat inuiaqatigiinni akuutinneqarnissaannut pisinnaatitaaffii pisariaqartitaallu pillugit nutaaliaasumik paasinninneq aallaavigalugu sulineq ingerlanneqassasoq. Utoqqaat, ataqqinassuseqarnerannik namminerlu aalajangiisnaanerannik qulakkeerinnittumik, innuttaasutut nammineersinnaasutut pisinnaatitaaffeqartutut isigineqassapput, inuiaqatigiinni eqimattat allat naligalugit.

2. Siunnersuummi immikkoortut pingaarnertit

Utoqqarnut suliassaqaarfimmik aqutsisumik aamma utoqqarnut immikkut pisinnaatitaaffeqartitsisumik utoqqaat pillugit inatsimmik kattussamik ataasiinnarmik soqanngilaq. Tamanna utoqqaat pisinnaatitaaffii inatsiseqarnermut tunngatillugu inatsisinut amerlasuunut siaruaqqanerannut peqataavoq. Assersuutigalugu inatsiseqarnermut tunngatillugu utoqqaat periarfissaat kommuninullu killiliussat utoqqalinersiaqarnermut, siusinaartumik pensionisiaqarnermut aamma inuit innarluutilinnut inatsisinut tunngaveqarput. Tamatuma saniatigut inatsisitigut tunngavissani atuuttuni malittarisassat pisoqalipput, nutarterneqarnissaannik piumasaaqatitaqartut.

Siunnersuutip pingaarnertut siunertaraa utoqqarnut paaqqutarineqarnissamik isumassorneqarnissamillu pisariaqartitsisunut, ersarissunik akisussaaneq suliassallu pillugit agguataarinermik pilersitsineq aqputigalugu suliassanik suliarinnittarnerup inatsisitigullu isumannaatsuunissap nukittorsarneqarnissaat. Pingaartinneqarpoq inunnut ataasiakkaanut tamakkiisumillu isiginnittumik tapersersuinissaq, taamaalillutik utoqqarnut ikinnerusunut angerlarsimaffiup qimannissaa pisariaarulluni, aamma utoqqaat tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisut tamarmik ikiorneqarsinnaallutik. Taamaalilluni utoqqaat pisinnaatitaaffii nukittorsassallugit aamma oqartussat akornanni suleqatigiinneq oqinnerulersissallugu siunnersuut sammivilerneqarpoq.

2.1. Sullinniakkat

Inatsisip atuuffia utoqqarnut, utoqqalinersiaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat malillugu utoqqalinersiaqartunut imaluunniit tamatumunnga piumasaaqatinik naammassinnittunut, killiliivoq. Inatsimmi inuit pineqartut "utoqqaat".

Utoqqalinersiaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaannut innersuussinermut inatsisiliornermi periaatsit eqqarsaatigineqarneri pissutaavoq, Inatsisartummi inatsisaanni siunnersuummilu matumani sullinniarneqartut assingiimmata. Utoqqalinersiaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaannut innersuussinikkut, utoqqalinersiaqarnissamut ukiorititat Inatsisartut inatsisaanni kingusinnerusukkut allanngortinneqassagaluarpata, siunnersuummi inatsimmik allannguinissamik pisariaqartitsineq pinngitsoortinneqassaaq.

Siunnersuutikkut utoqqaat paaqqutarineqarnissamik isumassorneqarnissamillu pisariaqartitsisut tamarmik tapersersorneqarnissamik periarfissinneqarput. Tamatuma saniatigut siunnersuutikkut utoqqaat qanigisaat siunnersorneqarnissaannik ilitersorneqarnissaannillu aamma periarfissinneqarput.

2.2 *Suliassanik suliarinnittarneq*

2.2.1 Pisariaqartitsinermik naliliineq aamma tapersersorneqarnissamik pilersaarutit
Utoqqarnut suliassaqaarfimmi pisariaqartitsinermik naliliinermik aamma tapersersorneqarnissamik pilersaarutininik annertunerusumik aqutsineq siunnersuummi eqqunneqarpoq. Tapersersorneqarnissamik pilersaarutit paaqqutarinninnermik sulinermut anguniakkat aalajangersarpaat suliassanillu suliarinnittarnermik tunngaviullutik, pisariaqartitsinermik naliliinermi utoqqaap pisariaqartitai, isumalluutai, ilaqutariinnermi pissutsit il.il. allaatigineqarlutik. Tapersersorneqarnissamik pilersaarutit aamma pisariaqartitsinermik naliliinerit siunissami suliassanik suliarinnittarnermi sakkussatut qitiusutut atorneqassapput.

Inatsisini atuuttuni utoqqarnut suliassaqaarfimmi pisariaqartitsinermik naliliinernut imaluunniit tapersersorneqarnissamik pilersaarutininut, utoqqarnut tapersersuinernut aqqissuussanut attuumassuteqartillugu, immikkut ittunik piumasaaqatinik aalajangersaasoqanngilaq. Kommunalbestyrelsit utoqqaat pillugit suliassani suliarinnittarnermi piumasaaqatit sorliit naammassineqarnissaannut aamma ersarissunik najoqqutassaqaanngilaq, taamaattumik kommunit akornanni suleriaatsit nikerarnerannik kinguneqarluni.

Ullumikkut utoqqarnut tapersersuineq angerlarsimaffimmi ikiorteqartitsisarneq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat, angerlarsimaffimmi ikiorteqartitsinissaq pillugu pingaarnertut malittarisassanik aalajangersaasoq, malillugu ikiorsiissutigineqartarpoq. Nalunaarulli suliassanik suliarinnittarneq pillugu erseqqinnerusunik malittarisassanik imaqanngilaq.

Tamatuma saniatigut inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat, akerlianik pisariaqartitsineq pillugu qulaajaaneq aamma iliuusissatut pilersaarutininut piumasaaqatit pillugit immikkuualuttunik malittarisassanik imaqartoq, malillugu piginnaasakillineq tunngavigalugu utoqqaat tapersersorneqarsinnaapput. Suliassanik suliarinnittarnermut sakkussat taakku inuit innarluutilinnut inatsimmik qitiulluinnarput

aamma utoqqarnut suliaasaqarfimmi maannakkut utoqqaat pillugit inatsimmi attuumassutilimmik naleqqussarlugit ilanngunniarneqarlutik. Taamaalilluni ilaatigut kommunini assingiaarnerusumik suleriaaseqarnissap qulakkeerseqarnissaa siunertaavoq.

Inatsisissatut siunnersuummi ”tapersorneqarnissamik pilersaarutit” aamma ”pisariaqartitsinermik naliliinerit” eqqunneqassapput, inunnut innarluutilinnut suliaasaqarfiup ”iliuusissatut pilersaarutit” aamma ”qulaajaaneq”-niit isumassarsiaasut. Taaguutit allanngortinneqarnerannut pingaarnertut utoqqarnut suliaasaqarfiup immikkut ittumik pisariaqartitsineranut inatsisiliornermi naleqqussaaneruvoq.

Siunnersuutip kingorna kommunalbestyrelsit qulakkiissavaat, utoqqaat pillugit suliaasani tamakkiisumik isiginnittumik suliniuteqarnissaq. Taamaattumik siunnersuummi arlalinnik naleqqersuuteqarpoq, pissutsinik utoqqarnut tunngasunik pisariaqartitsinermik naliliineri ilanngunneqarsinnaasunik, tassunga ilanngullugit timikkut tarnikkulluunniit piginnaasatigut killeqalernerit, ilaqtariinnermut pissutsit, inuttut pissutsit aamma inuiaqatigiinni inuuneq, kiisalu peqqissusermik inissisimaneq. Tamatuma saniatigut siunnersuutip ataatsimoortumik aalajangersarparaa, qaqugu kommunalbestyrelsit utoqqarnut tapersorneqarnissamik pilersaarusiissanersut, tapersorneqarnissamik pilersaarutit qanoq imaqassanersut, kiisalu tapersorneqarnissamik pilersaarutit suliarineqarnerini pisortatigut piumasaqaatit sorliit atuutissanersut. Taamaalilluni siunnersuutip kommunini suliaasanik suliarinnittarnermi assingiaartumik pisariinnerusumillu ingerlanneqarnissaannut killiliussanik aalajangersaavoq, inunnut innarluutilinnut suliaasaqarfimmi annertuumik ilisimaneqareersoq.

2.2.2 Oqaloqatigiinneq

Inunnut innarluutilinnut suliaasaqarfimmi isumassarsiaq malillugu suleriaaseq nutaaq eqqunneqarpoq, siunnersuut malillugu tapersorneqarnissaq imaluunniit tapersersuineri allanngortitsinissaq pillugu aalajangiineq sioqqullugu utoqqaat oqaloqatigiinnissamut kommunalbestyrelsimit aggersarneqartassasut. Oqaloqatigiinnerup utoqqaap ikiorneqarnissamut tapersorneqarnissamullu pisariaqartitai sukumiisumik qulaajarneqarnissaat, aamma utoqqaq sapinngisamik ilaatinneqarnissaa siunertaraa.

Utoqqarmik oqaloqatiginninneq ingerlanneqarsinnaanngippat, akerlianik utoqqaap isumai allatut aqutissarsiorluni, tassunga ilanngullugu isumassuineri imaluunniit peqqinnissamut sullissisoq, utoqqarmik ilisimaarinnittoq, ilanngutitinneqarneratigut pissarsiariniarneqassapput.

Taamatut aallaaveqarneq siunnersuummi qitiutinneqarpoq, taamaalilluni utoqqaap pisariaqartitai kissaataalu pillugit kommunimik toqqaannartumik oqaloqateqarnissamut pineqartup periarfissaqarnera qulakkeerneqarluni. Suliaasanik suliarinnittarnermut inunnik ataasiakkaanik aamma tamanik isiginnittumik aallaaveqarnermi oqaloqatigiinneq pingaaruteqartumik ilaavoq, inatsimmi siuarsarniarneqartoq. Tamanna ilanngullugu utoqqaap

ulluinnarni kommunimit pitsaanerpaamik tapersersorneqarnissaa pillugu ersarissaanermik pilersitsissaaq, tamannalu siunnersuummi qitiusutut anguniagaavoq.

2.3 Tapersersuineramik iliuusissat

Utoqqaat illersorneqarnissaat aamma inuiaqatigiinni pisinnaatitaaffiisa annertunerusumik ilisimaneqarnissaat pillugit naalackersuinikkut siammasissumik kissaataavoq. Taamaattumik siunnersuummi kommunalbestyrelsit tapersersuineramik iliuusissat sorliit utoqqarnut neqeroorutigineqarnissaat pillugu malittarisassanik ikkunneqarput, tamatumunnga pisariaqartitsineramik naliliineq takutitsippat makkua pillugit:

- 1) inuttut ikiorneqarneq isumassorneqarnerlu,
- 2) angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq,
- 3) atortorissaarutit,
- 4) qanigisanik siunnersuineq ilitsersuinerlu,
- 5) nammineq angerlarsimaffimmiit najugaqarfissamut neqeroorummut nuunnermut atatillugu nuunnermi ikiorneqarneq,
- 6) sungiusarneq,
- 7) ingiaqateqarneq,
- 8) sammisassaqartitsinermit katerisimaartitsinermullu neqerooruteqarneq,
- 9) ataatsimoortumik biiliunneqarneq,
- 10) Peqqinnissaqarfimmi katsorsartinnermiit kommunimut angerlarsimaffiusumut ikaarsaarnermut atatillugu tapersersorneqarneq.

Allattorsimaffik tamakkiisuvoq, aamma tapersersuinissamik iliuusissat sorliit kommunalbestyrelsip inatsisitigut neqeroorutigissallugit pisussaaffiginerai piunasaqaateqarnissamik siunertaqarluni. Akerlianik tapersersuinissamik iliuusissat neqeroorutigineqarsinnaasut sorliit killilersornissaat siunertaangilaq, kisianni tapersersuutaasartut nalinginnaasut neqeroorutigineqarnissaannut qulakkeerinissaq tunngaviulluni.

Tamatuma saniatigut siunnersuut tapersersuinissamik iliuusissanut, kommunalbestyrelsit ikiorsiissutissaannut, atuutilersitsinissamut erseqqinnerusumik malittarisassiornissamut Naalackersuisunut inatsisitigut tunngaviliissaaq. Siunnersuut nalunaarut aqqutigalugu tapersersuineramik iliuusissat malittarisassiunneqassasut siunnersuivoq. Tamatuma qulakkiissavaa, inuiaqatigiinnut teknologiimullu tunngatillugu allannguutitut malittarisassiorneq ingerlaavartumik naleqqussarneqarsinnaanera, taamaalillutik utoqqaat ulluinnarni pisariaqartitaminnik naleqquttumillu tamatigut tapersersorneqarsinnaallutik.

2.3.1. Angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq

Utoqqarnut tapersersuineramik iliuusissat maanna atuuttut ilaattut, utoqqalinersiallit namminneq angerlarsimaffimmini najugaqaannarsinnaanerat pisariaqartinneqartillugu,

utoqqalinersiaqarnej pillugu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu utoqqaat angerlarsimaffimmi ikiorteqarnissamut kommunalbestyrelsit innersuussisassapput. Siunnersuutigineqarpoq, aalajangersagaq taanna utoqqalinersiaqarnermut inatsimmiit nuunneqassasoq siunnersuummilu ingerlateqqinneqarluni, angerlarsimaffimmi ikiorteqarnej isumaginninnikkut tapersersuinertut isigineqarmat aningaasaqarnikkut ikiorsiissutaanani. Taamaalilluni utoqqarnut isumaginninnikkut tapersersuineramik iliuusissat ataatsimut katersorneqassapput, taamaaliornikkut utoqqaat pisinnaatitaaffii pillugit tamanik isiginnissinnaaneq paasinnissinnaanerlu pisariillisarneqarluni, inatsisinut assigiinngitsunut siammaqqajunnaarlutik. Tamanna siunertamut naleqqunneruvoq, suliassanik sularinnittarnermut aamma tapersersuinermi sullinniakkanut.

Inatsisinik atuuttunik allannguinnessaq siunertaanngilaq.

2.3.2. Angerlarsimaffimmut pulaarnej pitsaaliuisoq

Nutaatut eqqunneqarpoq kommuninut pisussaaffiliineq, utoqqarnut angerlarsimaffimmut pulaarnej pitsaaliuisoq pillugu utoqqarnut tapersersuineramik iliuuserisassaasa ilaattut.

Angerlarsimaffimmut pulaarnej pitsaaliuisoq innuttaasunut neqeroorutaavoq innuttaasup nammineq angerlarsimaffianut pulaarnej pineqarluni, innuttaasup inuunermi inissisimaffia pillugu oqaloqatiginninnissaq siunertaalluni. Angerlarsimaffimmut pulaarnerit aallaaveqassapput, inuup ulluinnarni imarisaanik, aamma utoqqaap atugarissaarneranut inuunermilu inissisimaneranut aamma illoqarfimmi nunaqarfimmiluunniit sammisassat pillugit neqerooruteqarnermut tunngatinneqarsinnaalluni.

Kommunit angerlarsimaffimmut pulaarnissamik neqerooruteqassapput inuttut pissutaasut pillugit, kiisalu utoqqaap ukiut aalajangersimasut anguppagit. Angerlarsimaffimmut pulaarnej pitsaaliuisoq pillugu utoqqarnut kommunimi najugaqartunut ukiut marlukkuutaartumik neqeroorutigineqartassaaq, utoqqaat 82-inik ukioqalerpata kiisalu 75-inik aamma 80-inik ukioqalerpata. Utoqqarnut kisimiittunut 72-inik ukioqalerpata, angerlarsimaffimmut pulaarnej neqeroorutigineqartassaaq. Tamatuma saniatigut angerlarsimaffimmut pulaarnej neqeroorutigineqassaaq, utoqqaat isumaginninnikkut atugarliortut pisariaqartitaat imaluunniit timikkut tarnikkulluunniit piginnaasakillinerat malillugu. Kommunip aamma angerlarsimaffimmut pulaarnej piaarnerpaamik neqeroorutigissavaa, utoqqaap apparisaa inooqataaluunniit toqppat, najugaqarfissamut neqeroorummut nuuppat, angerlarsimaffiup avataani sivilisunerusumik najugaqarallarpat, imaluunniit peqqinnissaqarfimmi uninngasimappat. Taamaattoq inunnut angerlarsimaffimmi ikiorteqartunut, angerlarsimaffimmut pulaarnej pinngitsoortinneqarsinnaavoq. Angerlarsimaffimmut pulaarnej pitsaaliuisoq aamma innuttaasumiit imaluunniit qanigisaasumiit ernumassuteqarluni saaffiginninnerup kingorna nalinginnaasumik malitseqartitsinerusinnaavoq.

Siunertaavoq, angerlarsimaffimmut pulaarnek kommunimi pinaveersaartitsinermik siunnersortimit assigisaanilluunniit ingerlanneqartarsinnaasoq. Utoqqaq sullissisumut pitsaasumik attuumassuteqarpat, pisuni ataasiakkaani sullissisoq angerlarsimaffimmut pulaartuussappat naleqquttuusinnaavoq.

Angerlarsimaffimmut pulaarnek pitsaaliuisoq tamatigut nammineq kajumissutsimik tunngaveqarpoq, aamma pingaaruteqarpoq utoqqaq pulaarnek pillugu pisussaaffeqartutut imaluunniit tatisimaneqartutut misiginnginnissaa. Angerlarsimaffimmut pulaarnek tamatigut siumoortumik isumaqatigiissutigineqartassaaq aamma piffissaqarluartumik, aamma nalunaaqqaarnani pulaarnerussanngilaq. Inuk angerlarsimaffimmut pulaartuq, nalinginnaasumik nipangiussisussaataassaaq, aamma oqaloqatigiinneq pisussaaffiliisussaannngilaq.

Angerlarsimaffimmut pulaarnermi utoqqarmut pisinnaatitaaffiit tapersorneqarnissamillu iliuusissat pillugit ilisimatitsissutigineqarsinnaapput, aamma utoqqaap qanoq iliorluni nammineq isumalluutini pillugit pitsaanagerusumik atorluaasinnaanersoq aamma sivisunerpaamik piginnaasatigut qaffasissuseq attanneqarsinnaanersoq pillugit oqallisigineqarsinnaapput. Siunnersuut malillugu neqeroorutit assigiinngitsorpasussinnaapput, inuttut sammisaqartitsinermiit, kommunimiit inuillu namminnek aaqqissuussaat, kiisalu tapersorneqarnissaaq pillugu neqerooruteqarneq. Taamaalilluni angerlarsimaffimmut pulaarnerit kiserliornissaaq, inuiaqatigiinnit mattunnissaaq aamma unammillernartut allat, utoqqaat ulluinnarni atugarisinnaasaat, pinaveersaartissinnaavaat. Peqatigalugu angerlarsimaffimmut pulaarnerit utoqqaat mianernarsinnaasut, namminnek ikiorteqarnissamik qinnuteqanngitsut, sumiiffissinissaannik kommuninut sakkussaasinnaapput.

Angerlarsimaffimmut pulaarnermi pineqassanngillat isumaginninnikkut ikiorsiissutit, aamma pulaarnerni aalajangiineq pisassanngilaq. Angerlarsimaffimmut pulaarnermi ersarissippat, utoqqaq tapersorneqarnissamik pisariaqartitsisoq, suliasat sulinerineqartarnerat pillugu malittarisassat nalinginnaasut malillugit tapersorneqarneq akuersissutigineqassaaq.

Nunat avannarliit arlallit, tassunga ilanngullugit Sverige, Norge aamma Danmark, angerlarsimaffimmut pulaarnek pitsaaliuisoq pillugu misilittagaqarluarput. Danmarkimi inatsisitigut piunasaqaataavoq, Sverigimili Norgemilu kommunini amerlanerpaani nammineq piunassuseq aallaavigalugu atuutsinneqarluni.

2.4. Najugaqarfissamik neqerooruteqarneq

2.4.1. Utoqqaat angerlarsimaffii, utoqqaat najugaqatigiiffii utoqqarnillu angerlarsimaffiit
Inatsisit atuuttut malillugit utoqqaat, nammineq angerlarsimaffimmini isumagisinnaajunnaartut utoqqarnik paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaanni

malittarisassat malillugit kommunip utoqqarnik paaqqinniffiutaanut inissamik tunineqarnissamut qinnuteqarsinnaapput. Kommunip utoqqarnik paaqqinniffiutaanut nuunnissaq pillugu qinnuteqaatit taamaattut nuuttussanik inissiiniartarnek pillugu ataatsimiititaliamit oqartussanit assigiinngitsunit ilaasortaaffigineqartumit suliarineqassapput, aamma kommunalbestyrelsit paaqqinniffinni taakkunani inissat amerlassusaat naammattut pigineqarnissaannut qulakkeerinninnissamut akisussaasuupput.

Siunnersuutikkut utoqqarnik paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaat atorunnaarsinneqarpoq, aamma kommuni utoqqarnut najugaqarfissamik neqerooruteqarneranut erseqqinnerusunik malittarisassanik aalajangersaasoqassalluni. Pingaartumik immikkut taaneqarpoq, kommunalbestyrelsi utoqqaat angerlarsimaffiinik, utoqqaat najugaqatigiiffiinik utoqqaallu paaqqutarinniffinnik pilersitsisinnaasoq, ingerlatsisinnaasoq atorunnaarsitsisinnaasorlu. Tamatuma saniatigut utoqqarnut pisariaqartitsisunut najugaqarfissamik naleqquttumik neqerooruteqarnissamut kommunalbestyrelsi pisussaaffilerneqarpoq.

Utoqqarnut angerlarsimaffiit utoqqarnut, ulluinnarni tapersorneqarnissamik pisariaqartitsisunut, nammineq angerlarsimaffiupput, kisianni peqatigalugu nammineersinnaassuseqarnermik kissaateqartunut. Utoqqaat najugaqatigiiffii assinganik nammineq angerlarsimaffiupput, pissutsinik utoqqarnut immikkut ittumik atugaannik matussusiinnaasut, kisianni isumaginninnikkut pisariaqartitat najugaqatigiiffimmi matussuserneqarnissaannik sammivilerneqartut. Utoqqaat angerlarsimaffiata imaluunniit utoqqaat najugaqatigiiffiata periarfissiineranik ikiorserneqarnissamik pisariaqartitsineq qaangiippat, angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq innersuussutigineqarsinnaavoq, illup iluani suliassat, inuttut paaqqutarinninneq nerisassallu pillugit sullissineq ilaatinneqarlutik.

Siornatigut utoqqaat illuattut taagorneqartartoq, siunissami utoqqarnik paaqqutarinniffimmik taagorneqalissaaq. Taaguusersuutinik allanngineq tamanna utoqqaat annertuumik paaqqutarineqarsinnaaffianni isumassorneqarsinnaaffiannilu nutaaliaanerumik ataqinarnerusumillu aallaaveqarneq ersersinneqarpoq. Utoqqarnik angerlarsimaffiit tassaapput, utoqqaat paaqqutarinninnermik ataavartumik ulloq unnuarlu pisariaqartitsisut ulluinnarni inuunerminni atugarissaarnerminillu pisariaqartumik tapersorneqarfigisinnaasaat.

Kommunalbestyrelsit pisussaaffeqarput utoqqaat angerlarsimaffianni, utoqqaat najugaqatigiiffianni utoqqarnillu paaqqutarinniffinni inissat amerlassusaat naammattut pigineqarnissaannut suli qulakkeerinnissallutik. Amerlassutsimut tunngatillugu kommunimi inuit agguataarnerisa ineriartornerat malinneqassaaq.

Najugaqarfissamik neqerooruteqarnermut erseqqinnerusunik malittarisassanik aalajangersaanermut Naalakkersuisut pisinnaatinneqarput, tassunga ilanngullugit aaqqissuussineq tikiinneqarsinnaanermullu tunngasut.

Utoqqarnik paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaata atorunnaarsinneqarnerata aamma siunnersuummi najugaqarfissamik neqerooruteqarneq pillugu malittarisassanik aalajangersaanerup kingunerisaannik, isumaginnittoqarfimmi pissaanermik atuineq pillugu Inatsisartut inatsisaannik pisariaqartumik allannguisoqartariaqarpoq. Inatsisunik atuuttunik allannguinissaq siunertarineqanngilaq, kisianni akerlianik siunnersuut malillugu najugaqarfissamik neqerooruteqarneq pillugu malittarisassanut atatillugu malittarisassat ingerlateqqinneqarsinnaanerat pineqarluni.

2.4.2. Utoqqarnik paaqqutarinniffinni immikkut puiguttortunut immikkoortortaarfiiit
Puiguttormik ilisimasat amigaataanerat pillugu unammillernartut aamma sulisunik akulikitsumik taarseraanneq pissutigalugit oqaluttuarisaanikkut inunnut puiguttortunut immikkut ilisimasalinnik paaqqutaqarnissamik naammattumik ikiorsiinissaq ajornakusoortitsipput. Unammillernartut naammassiniarlugit paaqqutarinninnerlu pitsaasoq qulakkeerniarlugu, utoqqarnut paaqqutarinninneq ataatsimut isigalugu puiguttormut suliniuteqarneq nukittorsarnissaa pisariaqarpoq.

Utoqqarnut periusissiami naalakkersuinikkut puiguttormik ukkataqarnerup annertusinerata kingunerisaanik siunnersuutigineqarpoq, utoqqarnik paaqqutarinniffinni immikkut puiguttortunut immikkoortortaarfik pillugu piumasaqaateqarpoq. Utoqqarnik angerlarsimaffiit amerlasuut puiguttortunut immikkoortortaqarput assersukkanik, aamma sumiiffinni allani allat suli sananeqaleruttorlutik. Puiguttortunut immikkoortortaarfiiit inunnut puiguttormik eqqugaasunut aamma utoqqarnik paaqqutarinniffinni najugaqartunut allanut pitsaasumik inuuneqarnissaaq qulakkeerniarlugu aalajangiisuupput.

2.5. Nakkutilliineq

Inatsisini atuuttuni utoqqarnik paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaat malillugu utoqqarnik paaqqinniffinnik nakkutilliineq isumaginninnermi suliassaqarfimmi nakkutilliisarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat tunngavigineqarpoq. Kommunalbestyrelsit utoqqarnut paaqqinniffiutiminnik minnerpaamik ukiumut ataasiarluni aamma pisariaqartitsineq malillugu nakkutilliinissamut akisussaaffeqarput. Naalakkersuisut qitiusumik nakkutilliisoqarfia kommunit paaqqinniffiutitik pillugit nakkutilliinermik nalunaarussiaat kingornatigut nakkutilliisartussaavoq. Tamatuma saniatigut Inatsisartut Ombudsmandiat utoqqarnik paaqqinniffinnik nakkutilliisarpoq aamma Nunatsinni Nakorsaaneqarfik utoqqarnik paaqqinniffinni peqqissutsimut tunngatillugu nakkutilliisarluni.

Siunnersuutigineqarpoq, siunissami kommunalbestyrelsit utoqqarnik paaqqutarinniffinnik ingerlatsinermut sammititamik nakkutilliisassasut. Siunertaavoq kommunalbestyrelsinut

nakkutilliinissamut pisussaaffiup sukannernerulersinneqassasoq. Ingerlatsinermut sammititamik nakkutilliinerup siunertaraa, utoqqarnik paaqqutarinniffinni pitsaassutsip pisariaqartup qulakkeerneqarnissaa. Utoqqarnik paaqqutarinniffinni paaqqutarinninnermi isumaginninnermilu pitsaassutsip qaffannissaata qulakkeernissaanut kommunit annertunerusumik akissussaaffimmik kajumissuseqarnermillu tunisissasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Peqatigalugu ingerlatsinermut sammititamik nakkutilliineq pillugu Naalackersuisut erseqqinnerusunik malittarisassanik aalajangersaanissamut pisinnaatinneqarput, tassunga ilanngullugit, kommunalbestyrelsit nakkutilliinermik pisussaaffeqarnerminnik suliaqarnerat, nakkutilliinerup aaqqissuunneqarnera, nakkutilliinermik pisussaaffeqarnerup naammassineqarnissaanut atugassarititat piumasaqaatillu, aamma kommunalbestyrelsip nakkutilliineq pillugu nalunaarusiamik suliaqarnera.

Utoqqaat angerlarsimaffiannik imaluunniit utoqqaat najugaqatigiiffiannik nakkutilliineq pillugu piumasaqaateqanngilaq, najugaqarfissamik neqeroorutit nammineq angerlarsimaffittut isigineqarmata. Taamaattoq najugaqarfissamik neqeroorutinik, utoqqaat pisariaqartitaannik naammassinnittunik, nakkutilliineq qulakkeerneqarsinnaavoq angerlarsimaffimmut pulaarnek pinaveersaartitsisoq pillugu neqerooruteqarneq aamma pisariaqartitsinermik naliliineq aqputigalugit.

2.6 Utoqqaat siunnersuisoqatigiit, utoqqarnut politikki pitsaassusissanillu malittarisassat Siunnersuummi arlalinnik aalajangersakkanik ikkussisoqarpoq, utoqqaat pisinnaatitaaffiinnik nukittorsaanissaq siunertaralugu kommunalbestyrelsinik Naalackersuisunillu suliniutinik aallartitsinissamut peqqussuteqartunik.

Kommunalbestyrelsit utoqqarnut politik-kimik ataqatigiittumik ilusiliissapput, pitsaassusissanik malittarisassat pillugit allaganngorlugit suliaqarlutik kiisalu utoqqaat siunnersuisoqatigiiffiannik pilersitsillutik, kommunalbestyrelsip utoqqarnut politik-kiata ineriartortinneqarneranut peqataanissamut suliassaartoq.

Utoqqaat siunnersuisoqatigiinnik pilersitsinermut siunertaavoq, siunnersuisoqatigiit kommunalbestyrelsi siunnersussammagu aamma innuttaasut kommunalbestyrelsillu akornanni attaviliisuussallutik. Utoqqaat siunnersuisoqatigiiffiat taamaallaat siunnersuisinnaavoq, taamaalillunilu utoqqaat siunnersuisoqatigiinnik assingusumik atuuffeqartumik pilersitsinissamut inatsisitigut tunngavissamik piumasaqaateqarnani. Taamaattoq Inatsisartut inatsisaatigut siunnersuutigineqarpoq, kommunalbestyrelsit utoqqaat siunnersuisoqatigiinnik pilersitsinissaannut pisussaaffilerneqassasut. Tassunga ilanngullugu utoqqaat siunnersuisoqatigiit katitigaanerat sulinerallu pillugit piumasaqaateqarnissaq.

Kommunalbestyrelsi utoqqaat siunnersuisoqatigiit utoqqarnut politik-kimik suliaqarnermut ilanngunnissaannut pisussaaffeqarpoq, politikki kommunalbestyrelsip utoqqarnut tapersersuineranut pitsaassusissanik malittarisassat aalajangersarneqartut peqatigalugit tamanut ammasumik saqqummiunneqartussa.

2.7. Peqqussuteqarneq allaffissornikkullu pinngitsaaliilluni akiliisitsinerit

Siunnersuutip Naalackersuisut kommunalbestyrelsi allaffissornikkut pinngitsaaliilluni akiliisitsinernik peqqussuteqarnermik nalunaaruteqarnissamut peqqussuteqarnissamullu inatsisitigut tunngavissippai. Peqqussuteqarnermi pineqarsinnaavoq Inatsisartut inatsisaannik eqquutitsinissaq aamma Inatsisartut inatsisaat malillugu allaffissornikkullu najoqqutassanik aalajangersarneqartunik pisussaaffinnillu naammassinninnissaq. Peqqussuteqarnermi malinninnissamut piffissaliisoqarsinnaavoq, taamaaliornikkut kommunalbestyrelsit unioqquitsinerusinnaasunik amigaataasinnaasunilluunniit iluarsisuteqarnissamut immikkut piffissaliisoqarluni. Naalackersuisut ilanngullugu erseqqinnerusunik malittarisassanik aalajangersaasinnaapput, qaqugu pissutsillu sorliit atorineqartillugit peqqussuteqarnermik nalunaaruteqartoqassanersoq, taamaaliornikkut aalajangersakkamik matumanga atuinerup ersarissuunissaanik kinguneqartarnissaanillu qulakkeerinnilluni.

Siunertaasoq tassaavoq, pisariaqarpat, aammalu unioqquitsinermut imaluunniit amigaataasumut tigussaasumut naleqqiullugu alliartoqatigiissumik, peqqussuteqarneq nalunaarutigineqarsinnaammat. Tamanna isumaqarpoq, pisumut aalajangersimasumut naleqqiullugu peqqussuteqarneq naleqqussagaassasoq. Assersuutigalugu, siunnersuummi § 21, imm. 3 naapertorlugu aalajangersagaasunik, utoqqarnut angerlarsimaffik, pisatsersuutitut piumasqaatinik naammassinninngippat, suna iluarsisassaannersoq, peqqussuteqarnermi erseqqissaqqissaagaassasoq aammalu naammassinninnissamut piffissaliussa q naapertuuttuussalluni.

Peqqussuteqarneq malinneqanngippat, siunnersuutip Naalackersuisut kommunalbestyrelsit allaffissornikkut pinngitsaaliilluni akiliisitsiniarnissamut, ullormut akiliisitaanerit atorlugit, peqqussusiorsinnaanngortippai. Pinngitsaaliilluni akiliisitsiniarnerit eqqartuussivinnit peqqussutigineqanngillat, kisianni Naalackersuisunit. Taamaalilluni Inatsisartut inatsisaanni aalajangersakkanik malinninnissaq pillugu peqqussuteqarneq eqquutitinneqanngippat, allaffissornikkut pinngitsaaliilluni akiliisitsiniarneq, aningaasaqarnikkut pineqaatissiinissaq peqqussutigineqassasoq, pillugu aalajangiineruvoq. Peqqussuteqarneq malinneqarpat, ullormut akiliisitaanerit akilerneqanngitsut atorunnaassanngillat, akerlianilli ullormut akiliisitaanerit akilerneqareertut utertillugit akilerneqassanngillat.

Allaffissornikkut pinngitsaaliilluni akiliisitsiniarnerit pineqaatissiissutitut isigineqassapput, aamma eqqartuussivinniit pinngitsaaliilluni akiliisitsiniarnerit inatsisitigut isumannaatsuuneq pillugu qularnaveeqqusiinernut assinganik aalajangersimatiginngillat. Taamaattoq Inatsisartut inatsisaanni allaffissornikkut pinngitsaaliilluni akiliisitsiniarnerit inatsisitigut

tunngavissaqartinneqarput, Inatsisartut inatsisaanni malittarisassanik sunniuteqartuartumik malinninnissamut kajumissaarutitut, sunniuteqarluartumik nakkutilliinermut inatsisinillu atortuutitsinermut immikkut ittumik pisariaqartitsisoqarnera pissutigalugu, utoqqarnut tapersersuineq pineqarmat.

3. Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai

3.1 Ikiorneqarneq tapersersorneqarnerlu

Siunnersuummi sullinniakkat nassuiarneqarput inuit utoqqalinersiaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersorneqartut imaluunniit taassuminnga piumasaqaatinik naammassinnittut aamma Kalaallit Nunaanni najugaqartut.

Ullumikkut utoqqarnut tapersersuineramik iliuuseqarfineqartut, pigin-naanikillineq tunngavigalugu inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu ikiorserneqarsinnaapput, kiisalu an-gerlarsimaffimmi ikiorteqartitsisarneq pillugu Namminersornerullutik Oqar-tussat nalunaarutaat malillugu angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq.

Taamaattumik aallaaviatigut pineqarpoq, siunnersuummi utoqqarnut tapersersuineq pillugu malittarisassat Inatsisartut inatsisaannut ataatsimoortillugit katersorneqartut, tassunga ilanngullugit ukiut malillugit pissutsit angusassamillu toraagaqarnissaq tunngavigalugit ikiorsiisoqarsinnaalluni. Taamaalilluni siunnersuut malillugu tapersersuinermut aningaasartuutit amerlanersaat ullumikkut tunniunneqareertarput aamma inatsisit allat aqqutigalugit aningaasalersorneqarlutik.

3.2. Angerlarsimaffimmut pulaarneq pitsaaliuisoq

2023-mi Kalaallit Nunaanni inuit 4.330-t 67-it sinnerlugit ukioqarput. Angerlarsimaffimmut pulaarneq pitsaaliuisoq pillugu siunnersuummi malittarisassat malillugit kommunit innuttaasunut 571-inut innuttaasut ukiui tunngavigalugit angerlarsimaffimmut pulaarneq pillugu neqerooruteqassagalarput.

Tamatuma saniatigut utoqqaat isumaginninnikkut atugarliortuuppata, timikkut tarnikkulluunniit piginnaasakillippata, kiisalu utoqqaq kisimiilerneranut atatillugu angerlarsimaffimmut pulaarneq kommunit neqeroorutigissavaat. Paasissutissanik amigaateqarneq pissutigalugu utoqqaat qanoq amerlatigisut malittarisassanit ilaatinneqassasut eqqortumik kisitsisilernissaat ajornarpoq.

Missiliuutigineqarpoq, utoqqalineq imaluunniit isumaginninnikkut pissuteqartumik ukiumut katillugit angerlarsimaffimmut pulaarnerit 1000-t missaanni kommunit neqeroorutigisassagaat.

Nunani avannarlerni allani aaqqissuussani assingusuni misilittakkat takutippaat, kommunit akornanni assigiinnngissutsit annertusartut, kisianni ataatsimut isigalugu inuit pingasuugaangata sisamaagaangataluunniit ataaseq angerlarsimaffimmut pulaarneq pillugu neqeroorummik akuersisartoq.

Naatsorsuutigineqarpat, inuit pingasuugaangata sisamaagaangataluunniit ataaseq angerlarsimaffimmut pulaarneq pitsaaliuisoq pillugu neqeroorummik akuersisartoq, kommunit ukiumut katillugit angerlarsimaffimmut pulaarnerit 300-t missaanni neqerooruteqartassapput. Pisariaqartitsineq tamanna naammassiniarlugu missiliuutigineqarpoq, kommunit ataasiakkaat angerlarsimaffimmut pulaarneq pillugu pilersaarusionermut ingerlanneranullu kiisalu angalanermut ukiumut suliarisinnaasat naatsorsorneranni katillugit 1,5 atorneqassasut. Tamatuma saniatigut angalanermut aningaasartuutitut 1 mio. kr-it immikkoortinneqartariaqarput.

3.3 Najugaqarfissamik neqeroorut

Ullumikkut kommunalbestyrelsit utoqqarnut najugaqarfinnik pilersitsisarput innersuussisarlutillu. Tamatuma saniatigut kommunit utoqqarnik paaqqutarinniffinnik ingerlatsipput. Taamaattoq siunnersuummi matumani siunnersuutigineqarpoq utoqqarnik paaqqutarinniffinnik pilersitsinermut ingerlatsinermullu pisortatigoortumik arlalinnik piunasaqaateqarpoq. Tamatuma saniatigut siunnersuummi kommunini utoqqarnik paaqqutarinniffinni puiguttortunut immikkoortortaqarfinnik pilersitsisoqarnissaanik piunasaqaateqassasoq siunnersuutaavoq.

Siunnersuutip nangillugu suliarineqarnerani utoqqarnut paaqutaqarfinni puigortunngortut immikkut immikkoortortaqarfeqarnissaannut piunasaqaatip aningaasaqarnikkut kingunerisassai pillugit kommunit oqartussallu attuumassuteqartut suleqatigalugit qulaajarneqarumaarput.

Siunnersuumik suliarineqarnerata nalaani aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai ataatsimut isigalugit, Naalakkersuisut kommunit suleqatigalugit kingunerisassat taakku qulaajaaffiginiarlugit suliaqarput. Kingunerisassani isikkiviit attuumassuteqartut tamarmik sukumiisumik misissorneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat salliutinneqarluni.

3.4 Nakkutilliineq

Siunnersuutikkut kommunit utoqqaat pillugit nakkutilliinerat malunnaatilimmik piunasaqaatitigut sukannerulerinneqassapput. Utoqqarnik paaqqutarinniffinnik kommunalbestyrelsit pilersitaannik ingerlataannillu ingerlatsinermut sammititamik nakkutilliinissamut kommunalbestyrelsi pisussaaffeqarpoq.

Naatsorsuutigineqarpoq kommuninut tamanut ataatsimut isigalugu suliassamut tassunga ukiumut suliarisinnaasat naatsorsorneqarneranni ataaseq missaanni pisariaqartinneqassasoq, taakkulu angalanermut aningaasartuutit ilanngullugit naleqatigaat ukiumut suliarisinnaasat naatsorsorneranni pingasut, taamaalilluni aningaasartuuteqarneruneq 3 mio. kr.-ulluni.

4. Inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai

Siunnersuut inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassaanik soqanngilaq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissusaannut kingunerisassai

Siunnersuut avatangiisinut pinngortitamullu kingunerisassaanik soqanngilaq.

Siunnersuut utoqqarnut qanigisanullu atugarissaarnerulernerannik kinguneqassaaq. Tamanna inuit peqqissusaannut iluaqutaassaaq.

6. Innuttaasunut kingunerisassai

Siunnersuut utoqqaat pisinnaatitaaffiinik nukittorsaaneramik siunniussaqqarpoq. Aalajangersakkat siunnersuutigineqartut aqutugalugit siunertaavoq, utoqqaat ikiorneqarnissamik tapersorsorneqarnissamillu pisariaqartitsisut tamarmik pitsaasumik toqqissisimanartumillu inuuneqarnissaat aamma namminneq isumalluutitik pitsaanerpaamik atorluarnissaannut periarfissaqarnissaata qulakkeerneqarnissaat. Utoqqaat ulluinnarni inuunissaannut kiisalu sulisarsinnaanerannut pitsaanerpaamik periarfissinneqarnissaat qitiutinneqarpoq.

Siunnersuummi qitiulluinnarpoq utoqqaat atugarissaarnissaat peqatigalugu siunnersuutit inuiaqatigiit aporfissanik nungusaanissaannut pisussaaffeqarnermik naammassinninnera taamaaliornikkullu inuiaqatigiinni sapinngisamik tamakkiisumik peqataanissaq ilanngunnissarlu siuarsarlugit.

7. Kingunerisassat allat pingaaruteqartut

Siunnersuut kingunerisassanik allanik pingaaruteqartunik peqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

8. Oqartussanik, kattuffinnik il.il. tusarniaaneq

Siunnersuut piffissami 26. juli 2024-miit 19. august 2024-mut tamanut ammasumik tusarniaanermut nittartakkami www.naalackersuisut.gl-imi saqqummiunneqarpoq, piffissamilu tassani tusarniaanermut peqataasunut arlalinnut tusarniaassutigineqarluni. Tusarniaaneq pillugu ilanngussaq 1 aamma tusarniaanermi akissutit innersuussutigineqarput.

Siunnersuummi aalajangersakkat ataasiakkaat pillugit oqaaseqaatit*§ 1-imut*

Imm. 1-imut.

Inatsisip atuuffia, aalajangersakkami Kalaallit Nunaanni najugaqartunut utoqqarnut, killiliunneqarpoq. Taamaalilluni siunnersuut malillugu tapersersorneqarnissamut, utoqqaq Kalaallit Nunaanni najugaqartuussasoq piumasaqaataavoq.

Imm. 2-mut.

Imm. 2-mi aalajangersagaq, inatsisissatut siunnersuummut inunnut eqimattanut ilassutitut killiliivoq. Utoqqaat, siunnersuut malillugu inuit eqimattat pisissaannaatitaasut, tassaasut inuit, utoqqalinersiaqalernissamut ukiorititaasunik angusisimasut aammalu utoqqalinersiaqartut, imaluunniit tamatumunnga piumasaqaatinik naammassinnittut aalajangersakkami isumasiuuserneqarpoq.

Aalajangersagaq utoqqalinersiaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 1-imut aamma §§ 2-4-mut toqqaannartumik innersuussivoq, taamaalillunilu utoqqalinersiaqarnissamut ukiorititat aamma utoqqalinersiuteqalernissamut piumasaqaatit qaqugukkulluunniit atuuttut siunnersuutip malillugit. Tamassuma, maannakkut utoqqalinersianik pisartagallit aamma pisartagaqalersinnaatitaasut, siunnersuummi § 1, imm. 1 naapertorlugu Kalaallit Nunaanni najugaqartuunissaannik piumasaqaatitaqartoq, Inatsisartut inatsisaannut ilaatinneqarnerat qulakkeerpaa.

§ 2-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkap qulakkeerpaa, Inatsisartut inatsisaanni § 7 malillugu pisariaqartitsinermik naliliinerup takutippagu, utoqqaq tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisoq, utoqqaat kommunimit tapersersorneqarnissamik pisinnaatitaasut. Taassuma erseqqissarpaa, tapersersuineq pisariaqartitsineq tunngavigalugu ingerlanneqartoq aamma ataasiakkaanik tigussaasumik naliliinermik apeqqutaatitsisoq, taamaalilluni qulakkeerneqarluni, tapersersuineramik pisariaqartitsivittunut tunniunneqartoq, peqatigalugu tapersersuineq pisariaqartitsineq apeqqutaatillugu tunniunneqartussaasoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq, utoqqaq ataqatigiissaakkamik tamakkiisumillu sammivilimmik tapersersorneqarnissamut pisinnaatitaasoq, pissutsit utoqqarmut tunngasut tamaasa aamma utoqqaap inuunera eqqarsaatigineqarlutik. Utoqqarnut ataasiakkaanut pitsaanerpaaq aallaavigalugu tapersersuineramik tunniussisoqassaag.

Aalajangersagaq oqartussamut Inatsisartut inatsisaat malillugu aalajangiinissamik imaluunniit siunnersuinissamik ilitersuinissamillu ikiorsiinissamut pisinnaatitaaffilerneqartumut pisussaaffiliinermik kinguneqarpoq. Pisussaaffiliinerup kinguneraa, oqartussaasoq utoqqaap pisariaqartitaanik, isumalluutaanik ajornartorsiutaanillu tamakkiisumik naliliinermik suliaqassasoq. Tamakkiisumik naliliineq isumaqarpoq, oqartussaasoq aamma utoqqaap utoqqalinera kisiat pinnagu aamma allanut tunngassutilinnik isummissasoq. Assersuutigalugu isumaginninnikkut ajornartorsiutit, ilaqtariinnermut pissutsit, utoqqaq suliliffeqarnermut attuumassuteqarnersoq kiisalu utoqqaap peqqissusaata killiffia pineqarsinnaapput. Inatsisartut inatsisaanni § 6 malillugu oqaloqatigiinnissaq kiisalu Inatsisartut inatsisaanni § 7 malillugu pisariaqartitsinermik naliliinissaq pillugu piumasaqaateqarnermi pissutsit taamaattut paasiniarneqassapput.

Oqartussaasup aalajangiinini tunngavilissavaa, tapersersuineq sorleq ikiorsiissutigineqassanersoq, aamma tapersersuineq qanoq ililluni ikiorsiissutigineqassanersoq utoqqaq pillugu tamakkiisumik naliliineq tunngavigalugu. Taamaaliornikkut siunertaavoq qulakkiissallugu tapersersuineq ikiorsiissutigineqartoq utoqqaap pisariaqartitaanik pitsaanerpaamik naammassinninnersoq. Oqartussaasup ilanngullugu utoqqaap tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinera, inatsit alla malillugu matussuserneqarsinnaasoq, ilanngutissavaa, utoqqarnut ataasiakkaanut ataqatigiisumik ataqatigiiaakkamillu suliniuteqarnissaq qulakkeerniarlugu. Taamaattumik Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersuineq inatsit alla malillugu suliniuteqarnermut annertunerpaamik ikorfartuissaaq. Tamatuma saniatigut oqartussaasup aalajangiinermi piviusorsioortumik eqqarsaatiginninnerit allat ilannguttariaqarpai. Assersuutigalugu pineqarsinnaapput utoqqaap angerlarsimaffiata iluani avatangiisaanilu tapersersuinerit sorliit tunniunneqassanersut pillugit eqqarsaatiginninneq.

Tapersersuinerup ataqatigiinnissaanut tamakkiisumillu sammiveqarnissaanut piumasaqaammi pineqarpoq oqartussaasumut akisussaaffiummat, ingerlatsiviup iluani ataqatigiissaarinissaq kiisalu suliaq pillugu paasissutissiinnermut iliuseqarnermullu tunngatillugu oqartussat pisortallu ingerlatsivii, soorlu peqqinnissaqarfik, attuumassuteqartut allat ilanngunnissaat.

Tamatuma saniatigut aalajangersagaq kinguneqarpoq, inatsit alla malillugu tapersersuinerup periarfissat pillugit siunnersuinissamut ilitersuinissamullu pisussaaffeqarneq, tassunga ilanngullugu inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat, imaluunniit oqartussaq alla sorliunersoq inatsit alla malillugu tapersersuinerup siunnersuisinnaanersoq ilitersuisinnaanersorlu pillugit. Inatsisit allat malillugit tapersersuinerup tunngasut allat § 3-mut oqaaseqaatini takukkit.

Imm. 3-mut

Inatsisartut inatsisaat malillugu oqartussat aalajangiinissamut imaluunniit siunnersuinerup ilitersuinerup pillugu pisinnaatinneqartut, utoqqarmut tunngatillugu pissutsini tamani inuup

nammineq isumai annertunerpaamik aallaavigineqarnissaanik pisussaaffilerpai. Tamanna atuuppoq, utoqqarmut tunngatillugu suliap suliarineqarnerani immikkoortunut tamanut, tassunga ilanngullugit suliassanik suliarinnittarneq, ilitsersuineq kiisalu tapersersuinermik tigussaasumik pilersaarusiorneq naammassinninnerlu.

Utoqqaap isumaanik ilanngutitsineq pissaaq utoqqaap piginnaasatigut qaffasissusaa eqqarsaatigalugu. Assersuutigalugu utoqqaq puiguttormik annertuumik eqqugaasoq pineqarpat, inuup isumaanik ilanngutitsineq akisussaasoq, qanigisaasoq imaluunniit sulisoq isumassuisuusinnaalluni inummut ilisimaarinnittoq aqutigalugu pisinnaavoq. Assersuutigalugu utoqqaq isiginiarnikkut ajornartorsiuteqartoq imaluunniit qarasaasiamik atuinisaaq pillugu ajornartorsiuteqartoq pineqarpat, ilanngutitsineq oqarasuaatikkut imaluunniit allatigut naleqqussakkamik aaqqiissuteqarnikkut ingerlanneqarsinnaavoq.

Aalajangersakkami oqaatigineqarpoq, suliassanik suliarinnittarneq suliassanik suliarinnittarnermut inatsimmi nalinginnaasumik inatsisitigut qulakkeerinninnerit eqqarsaatigineqassasut, tassunga ilanngullugu illuatungiliuttup tusarniarneqarnissaanut piunasaqaat. Taamaalilluni utoqqaq suliami paasissutissat attuumassuteqartut pillugit ilisimatinneqassaaq, aamma pissutsit utoqqarmut tunngasut pillugit aalajangiineq sioqqullugu, tamatumunnga oqaaseqarsinnaatitaassalluni. Suliassanik suliarinnittarneq nalinginnaasumik utoqqaap piginnaasaqarnera ataqqillugu eqqarsaatigalugulu aamma pissutsit allat eqqarsaatigalugit ingerlanneqassaaq.

Aalajangersagaq inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni § 3, imm. 2 aamma 3, naapertorlugit naliliinermut ataqatigiissillugu isigineqassaaq.

Imm. 4-mut.

Aalajangersakkap qulakkeerpaa, utoqqaq nammineq angerlarsimaffimmini najugaqaannarnissaminut pisinnaatitaasoq, pineqartup tamanna kissaatigippagu. Tamanna pereerpat, utoqqaq tapersersorneqarnissamut sapinngisamik pisinnaatitaavoq, taamaaliornikkut nammineq angerlarsimaffimmi sivisunerpaamik najugaqarsinnaasunnngortillugu.

Najugaqarfissamik kiffaangissuseqarluni toqqaasinnaanermut pisinnaatitaaffik, taamaalillunilu nammineq angerlarsimaffimmi najugaqaannarluni, inuit tunngaviumik pisinnaatitaaffigaat. Taamaattumik utoqqaq najukkami nammineq angerlarsimaffimmini najugaqaannarnissaa, tamanna kissaatigineqarpat, anguniarlugu tapersersuinermik ikiorsiissuteqarnissaaq anguniarneqassaaq. Tamanna aamma ima pisuni, inuup utoqqaat angerlarsimaffianut nuunnermigut immikkut ittumik ikiorserneqarsinnaagaluarpuunniit, atuuppoq. Pingaaruteqarluinnarpoq, utoqqaap nammineq angerlarsimaffimmini najugaqaannarnissaaq pillugu aalajangerneru ilisimatitsineq tunngavigalugu pissasoq aamma sullissisoq suleqatigalugu.

Taamaattoq piumasaqaataavoq, utoqqaap nammineq angerlarsimaffimmini najugaqaannarnerani utoqqaap imaluunniit inuit allat atugarissaarnerat ulorianartorsiortinneqanngitsoq. Taaguummi ”allat atugarissaarnerat”-ni pineqarput qanigisat, inummut ikorfartortit aamma inuit allat inuup avatangiisianiittut, tassunga ilanngullugit sanilit il.il. Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu inuup tapersersorneqarluni nammineq angerlarsimaffimmini najugaqaannarpat, utoqqaap imaluunniit inuit allat atugarissaarnerannik ulorianartorsiortitsisoqarnerasooq pillugu oqartussat naliliiffiginissaanut akisussaassuseqarput.

Aalajangersagaq isumaginninnermi pissaanermik atuineq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 36-mut, inuk immikkut ittunik pisoqartillugu akuersiteqqaarnagu najugaqatigiiffimmut aalajangersimasumut inissamik tunineqarnissaa, taamatut nuunnerup qulakkeerreqannginnera illersorneqarsinnaanngitsoq naliliiffigineqarpat, ataqatigiissillugu isigineqassaaq.

§ 3-mut

Aalajangersakkami inatsisit allat malillugit tapersersuinerumt tunniunneqartartumut naleqqiussineq aalajangersarneqarpoq. Utoqqaat pillugit inatsimmiit aamma inatsisini allani attuumassuteqartuniit, utoqqaat pisariaqartumik tapersersuinerumik pisinnaanissaat qulakkiissallugu, tapersersuinerumik pisariaqartumiit annerusumik pinngikkaluarlutik kisianni tamatumunnga peqatigitillugu tapersersuinerumik pisariaqartitaminnik tapersersuinerup allap pisariaqanngitsumik peerneqannginnissaa qulakkiissallugu, aalajangersakkami matuminnga siunertaavoq.

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkami utoqqaat, inatsisit allat malillugit tapersersorneqareersut, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersorneqarnissamik ilaatinneqartut, aalajangersarneqarpoq. Taamaalillutik utoqqaq tapersersuinerumik allamik ikiorserneqarnera kisiat piinnarlugu utoqqaat Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersorneqarnissaat kipineqanngilaq.

Aalajangersagaq § 2, imm. 2-mut ataqatigiissillugu isigineqassaaq, tapersersuineq ataqatigiittuussaasoq tamanullu isiginnittuussaasoq. Utoqqaat inatsisit allat malillugit tapersersorneqaruni, tapersersuineq taanna Inatsisartut inatsisaat manna malillugu nalilersuinerumik isiginiarneqartassalluni, tassunga ilanngullugu tapersersuinerup siunertaa aaqqissuunneralu. Taamaattumik utoqqaap pisariaqartitai ataatsimoortut suussusersissallugit aalajangiisuuvoq, tassunga ilanngullugit pisariaqartitat immikkuullarissut, suli naammassineqanngitsut, aamma pisariaqartitsinerit taakku matussuserniarlugit tapersersuineq eqqortoq ikiorsiissutigineqarnissaa qulakkeerlugu, tapersersuinerup ilaa inatsisit allat malillugit ikiorsiissutigineqarnera apeqqutaatinnagu. Tamatuma utoqqaat, inatsisit arlallit allat malillugit tapersersorneqaraluarlutik, tapersersuinerumik pisariaqartumik naammattumillu

ikiorserneqarnerat qulakkiissavaa, matumani tapersersuineramik pisariaqanngitsumik imaluunniit marloriaammik tapersersuineramik ikiorsiineq pinngitsoortillugu.

Assersuutaasinnaasut tassaapput, utoqqaq inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat malillugu ikiorserneqartoq, kisianni ukiui malillugit pissutsit pissutigalugit Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersuineramik suli pisariaqartitsisoq. Utoqqarnut inatsisit marluk malillugit tapersersuineramik pisariaqartitsisunut, inatsit sorleq naapertorlugu tapersersuineramik pisariaqartitsisoqarnersoq tamatigut ersarissumik immikkoortinneqarsinnaassanngilaq. Taamatut pisoqartillugu, tapersersuineramik pisariaqartitsineq Inatsisartut inatsisaata aappaat malillugu ikiorsiissutigineqartussatut innersuussutigalugu, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersuisinnaanerup itigartitsissutigineqarsinaa ajornarpoq. Matumani aqutsisuusariaqartoq tamatigut tassaasariaqarpoq, utoqqaap pisariaqartitaanik naammassinnittumik, utoqqarmut suna pitsaanerpaanersoq, aamma qanoq tapersersuisoqarsinnaanersoq. Taamaattumik tapersersuinerami iliuuserineqartussat sorleq inatsit malissaneraat, inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat imaluunniit Inatsisartut inatsisaat manna, inuup ataatsimut isigalugu pisariaqartitai tigussaasumik matussuserneqarsinnaanersut, tassunga ilanngullugu tapersersuineq pitsaanerpaamik qanoq katigunneqarsinnaanersoq, inunni ataasiakkaani naliliiffigineqartariaqarput.

Oqartussaasup akisussaaffigaa, tapersersuineq inatsisit arlallit akornanni ataqatigiissarneqarnissaa, aamma tamakkiisumik isiginnilersitsisumik naliliisoqassasoq, tak. aamma § 2, imm. 2. Taamaalilluni oqartussaasup utoqqaap pisariaqartitai, assersuutigalugu inunnut innarluutilinnut Inatsisartut inatsisaat malillugu matussuserneqartussaasut innersuussutigalugu, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersuineramik itigartitsisinnaanngilaq, oqartussaasup qulakkeersimanngippagu, pineqartup pisariaqartitai naammassiniarlugit inunnut innarluutilinnut Inatsisartut inatsisaat malillugu naammattumik taperserneqartoq.

Aalajangersakkap kingunerisinnaavaa, inuit innarluutillit assigiinngitsunik ikiorsiissuserneqarsinnaasut, naak inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni inuit innarluutillit tamarmik assigiimmik pisinnaatitaaffeqaraluartut. Tamatumunnga pissutaavoq, inuit innarluutilinnut suli at ilaat aamma Inatsisartut inatsisaat manna malillugu sularineqarmata. Taamaattoq assigiinngisitsinissaq siunertarineqanngilaq, akerlianilli utoqqaat, aamma innarluuteqartut, pineqartunut pissutsit tigussaasut tunngavigalugit tapersersuineq pisariaqartoq ikiorsiissutigineqarmata. Matumani oqaatigineqassaaq utoqqaq Inatsisartut inatsisaat marluk malillugit tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisinnaammat, aamma utoqqaap inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat malillugu inuup ukiui pissutigalugit ikiorsiissutigineqartartumiit annertunerusumik pisariaqartitsisinnaasoq.

§ 4-mut

Imm. 1-imut.

Imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu utoqqarnut tapersersuinissamut periarfissat pisariaqartut pigineqarnissaat, aamma utoqqaat tapersersorneqarnissamik pisariaqartumik tunineqarnissaat, kommunalbestyrelsip isumagissagaa. Aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq, Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersuineramik periarfissanik pilersuineranut kommunalbestyrelsi akisussaasoq.

Imm. 2-mut.

Inatsisartut inatsisaat malillugu utoqqaat ikiorneqarnissamik tapersersorneqarnissamillu pisariaqartitsinerat qulakkeerniarlugu kommunalbestyrelsi suliniuteqarnermini ujartuisariaqarpoq. Tamanna isumaqarpoq, kommunalbestyrelsip tapersersorneqarnissamik qinnuteqaatit kisiisa qisuariarfigissanngikkai, kisianni aamma kommunimi utoqqaat tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisinnaasut paasiniassagai ikiorlugillu. Tamanna ilaatigut § 18 malillugu angerlarsimaffimmut pulaarneq pitsaaliuisoq atorlugu pisinnaavoq.

Imm. 3-mut.

Kommunalbestyrelsip sapinngisamik utoqqaat pitsaaliuineramik iliuuseqarfiginissaat, tapersersuineq atortorissaarutillu pillugit neqerooruteqassaaq. Tamanna kinguneqarpoq, kommunalbestyrelsip eqqumaffigissagaa utoqqaat inuunerannik pitsanngoriaateqarnissaanut tapersiinnaasut aamma kingusinnerusukkut tapersersuineramik iliuuserineqartussat annertusinissaannut pisariaqartitsineq annikillisisinnaasut, suliniutit pitsaaliuisut siuarsarnissaat.

Imm. 4-mut.

Aalajangersakkamik matuminnga, pisuni immikkut ittuni, kommuninit allanit pilersinneqarlutillu ingerlanneqartunik tapersersuinissamut iliuusissanik atuinikkut, utoqqaat pisariaqartumik tapersersorneqarnissaannut pilersuisussaataitanermut pisussaaffimminik naammassinninnissamut kommunalbestyrelsi qulakkeerinnissaq. Pisuni kommunini ataasiakkaanit neqeroorutigineqarsinnaasunit immikkut qaffasinnerusumik ilinniarsimanermik aammalu tapersersuinissamut annertunerusumik piukkunnassuseqarnissamut piumasaaqateqarfiusuni, tamanna immikkut siunertamut naapertuussinnaavoq.

Aalajangersakkamik pisut immikkut ittut eqqarsaatigineqarput, taamaalillunilu nalinginnaasumik atorneqarsinnaanani, tamatumani kommunalbestyrelsip aallaavittut tapersersuinissamut periarfissat piunissaat, imm. 1-i naapertorlugu, nammineq qulakkiigassarimmagu. Taamaattoq pisuni immikkut ittuni siunertamut naapertuussinnaavoq, assersuutigalugu utoqqaq immikkut ittunik pisariaqartitsitillugu qaffasinnerusumik ilinniagaqarsimanermik aammalu tapersersuinissamut annertunerusumik piukkunnassusermik piumasaaqateqarfiusunik, kommuninit allanit tapersersuinissamut periarfissanik

kommunalbestyrelsi atuisinnaasoq, taamaalillunilu kommunit akornanni kattulluni suliniutaalluni.

Pisumut taamaattumut assersuut tassaavoq, kommunip nammineq pigingisaanik, utoqqaq immikkut ittumik ineqarnissamik pisariaqartitsippat. Taassuma pisariaqartitaanik naammassinnissinnaasumik, kommunimi allami ineqarnermut neqeroorummik immikkut ittumik neqerooruteqartitsisinnaanikkut, utoqqaq pisariaqartumik tapersorsorneqarnermik pinissaa qulakkeerneqassaaq. Tamanna katsorsartinnissamut imaluunniit piginnaangorsaqqinnermut neqeroorutitalimmik ineqarnermut neqeroorummik ilaqarsinnaavoq.

Kommuni, utoqqaap angerlarsimaffittut kommunerisaa, angerlarsimaffittut kommunerisatut suli isigineqassaaq, taamaalillunilu kommunit akunnerminni akiliisussaatitaaneri pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 2, 12. juni 1995-meersumi § 7, imm. 1, aamma § 14, imm. 1 naapertorlugit kommuniulluni akiliisussaaq.

Angerlarsimaffittut kommunerisaaq, kommunit akunnerminni akiliisussaatitaaneri pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 2, 12. juni 1995-meersumi § 3-mi isumasiuusigaavoq.

§ 5-imut

Imm. 1-imut.

Imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq Inatsisartut inatsisaanni pissutsit ilaatinneqartut pillugit saaffiginnissutit piaarnerpaamik suliarineqarnissaat pillugu kommunalbestyrelsi pisussaaffeqartoq. Suliarinninnermut siunertaavoq tapersersuinnermik pisariaqartitsisoqarnersoq aamma pisinnaatitaasoqarnersoq paasiniassallugu, taamaappallu, tapersersuineq sorleq tigussaasumik ikiorsiissutigineqassanersoq.

Kommunalbestyrelsip pisussaaffigaa tapersersuineq pillugu suliassanik suliarinnittarneq sunniuteqarluartumik sulisassalluni, taamaalilluni pisariaqanngitsumik suliassat kinguarsaqqunagit. Taassuma qulakkeerpaa, utoqqaat tapersorsorneqarnissamik pisinnaatitaanertik aamma sorlermik tapersorsorneqarsinnaatitaanertik piaartumik paasisinnaassammassuk, taamaalillutillu ikiorsiinnermik pisariaqartumik piaartumik tunineqarsinnaallutik.

Imm. 2-mut.

Siunnersuutigineqarpoq, kommunalbestyrelsi suliassanik suliarinnittarnermi piffissaliussanik aalajangersaassasoq, taamaalilluni tapersersuineq pillugu saaffiginnissutip imaluunniit qinnuteqaatip tiguneqarnerata kingorna qaqugukkut aalajangiisoqassanersoq pillugu ersarissunik najoqutassaarluni. Tamatuma suliassanik suliarinnittarnermut piffissamik killiliussat pillugit innuttaasut kommunalbestyrelsilu ataatsimoortumik paasinninnissaannik kingornalu pilersaarusiornissaannik qulakkeerpai.

Piffissaliussat, kommunimi pissutsinut pisariaqartitsinermullu maanna atuuttunut attuumassuteqartuarnissaat naleqqussarneqartuarnissaallu qulakkeerniarlugu, sivikinnerpaamik ukioq allortarlugu iluarsaanneqartassapput.

Piffissaliussat kommunip nittartagaani tamanut ammasumik saqqummiunneqarnerisa suliassanik sularinnittarnermi suleriaatsit pillugit paasissutissat paasiuminartuunerinik pissarsiarineqarsinnaanerinillu annertusaassaaq, tamanna utoqqaat pisinnaatitaaffitik pillugit paasissutissanik pisariaqartunik pissarsinissaannut qulakkeerinninneruvoq pingaaruteqarluinnartoq.

Imm. 3-mut.

Suliami tigussaasumi suliaq piffissaliussap aalajangerneqartup iluani sularineqarsinnaanngippat, kommunalbestyrelsip qinnuteqartoq allakkatigut tamatuminnga nalunaarfigissavaa. Nalunaaruteqarneq piffissaliussaq sooq eqquutitinneqarsinnaannginnersoq pillugu tunngavilersorneqassaaq kiisalu qaqugu aalajangiisoqarnissaa pillugu aalajangiisoqassanersoq naatsorsuutigineqarsinnaanersoq pillugu ilisimatitsisoqarluni.

Nalunaarut piffissaliussaq qaangiutsinnagu tunniunneqassaaq.

§ 6-imut

Nr. 1-imut

§ 11 malillugu tapersorneqarneq imaluunniit najugaqarfissamik neqerooruteqarneq, § 14 malillugu allanngineq imaluunniit unitsitsineq, imaluunniit § 15 malillugu najugaqarfissamik neqerooruteqarnermut allamut nuunneqarnissaq pillugit kommunalbestyrelsip aalajangiinissaa sioqqullugu, kommunalbestyrelsi utoqqarmik minnerpaamik ataasiarluni oqaloqatiginnissaaq. Oqaloqatiginninnerup qulakkiissavaa, aalajangiinermut pisussamut tunngatillugu utoqqaap kissaatini, pisariaqartitani aamma ernumassuteqarsinnaanini pillugit oqaaseqarnissamut periarfissinneqarnissaa.

Aalajangersagaq utoqqaat imminnut tunngasunik aalajangiisarnerup ingerlaneranut ilaatinneqarnissaanut periarfissaqarnissaannik oqariartorpoq. Taamaattoq utoqqaq pisussaaffilerneqanngilaq oqaaseqarnissamut, aamma aalajangersakkami ajornartinneqanngilaq utoqqaap aallartitaqarnissaa imaluunniit allanit ikiorneqarnissaa.

Oqaloqatigiinnermi aalajangiinissamut pilersaarutaasumut utoqqaap isumaa paasineqassaaq. Naak pisariaqartitsinermik naliliinermut atatillugu inummik oqaloqatiginninnermik ingerlatsisoqareeraluartoq, Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersorneqarnissaq pillugu aalajangiineq sioqqullugu aamma oqaloqatiginnittoqassaaq. Tamatumunnga tunngaviuvoq

aalajangiineq tigussaasoq pilersaarutaasoq pillugu inuup isummernissamut periarfissaqarnissaa.

Piunasaqaataangilaq kommunalbestyrelsip utoqqaap kissaatai imaluunniit isumai malissagai, kisianni qitiulluinnarpoq, utoqqaap kissaatai isumaalu, pineqartup kissaatigippagu, aalajangiinnermut atatillugu ilanngunneqarnissaat.

Oqaloqatigiinneq utoqqaq taassumunngalu illersuisuusinnaasoq suleqatigalugit isumaqatigiissutigineqarlunilu pilersaarusiorneqassaaq. Oqaloqatigiinneq utoqqaap angerlarsimaffiani, kommunip allaffiani imaluunniit immikkut pisoqartillugu oqarasuaatikkut oqaloqatigiinnikkut pisinnaavoq, utoqqarmut naleqqunnerpaanissaa ilorrisimaarnarneralu apeqputaatillugu. Siunertaavoq toqqissimasumik tatiginartumillu pilersitsinissaq, oqaloqatigiinnermut peqataanissamut utoqqaq iluarusunermik misigitinneqarnissaa.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkap utoqqarmik oqaloqatigiinnissap pinngitsoortinnissaanut kommunalbestyrelsi periarfissippaa, oqaloqatigiinnerup ingerlanneqarnissaanut pineqartup piginnaasaqarnera aalajangiisumik naleqqutinngippat. Tamanna assersuutigalugu inuup peqataanissaata isumaqarnissaanut eqqarsartaatsikkut pingaarutilimmik piginnaasakillinnermik imaluunniit peqqussutsimut tunngasunik allanik pissuteqartillugu attuumassuteqarsinnaavoq.

Pisuni tamani tigussaasumik naliliiffigineqartassaaq oqaloqatigiinnerup ingerlanneqarnissaanut inuup piginnaasaqarnera aalajangiisumik naleqqutinngitsiginersaq oqaloqatigiinnissat pinngitsoortinneqarsinnaalluni. Naliliinnermut ilanngunneqassaaq oqaloqatigiinnerup ingerlanneqarnissaa inummut iluaqutaanani ajoqutaaginnassanersaq. Assersuutigalugu pineqarsinnaapput utoqqaat napparsimasut piartortut, ima sanngiitsigisut, oqaloqatigiinneq ima isumalluutitik atutigissasoq utoqqarmut oqaloqatigiinneq tatisimannissalluni, taamaattumillu pinngitsoortittariaqarluni. Akerlianik inuup illersuisua ikiorsiullugu oqaloqatigiinnermi isummaminik saqqummiisinnaappat, oqaloqatigiinneq ingerlanneqartariaqarpoq.

Nalornisoqartillugu kommunalbestyrelsi utoqqaap isummaminik saqqummiussisinnaanera pillugu nalornitillugu, kommunalbestyrelsip pineqartumik oqaloqateqarnissaq misilissavaa. Oqaloqatigiinnermi paasinarsippat, inuup nammineq isummani oqaatigisinnaanngikkai, oqaloqatigiinneq unitsinneqarsinnaavoq.

Utoqqarmik oqaloqatigiinneq ingerlanneqanngippat, kommunalbestyrelsi pisussaavoq aalajangiinnermut inuup isumaa allatut pissarsiariniassallugu. Tamanna assersuutigalugu pisinnaavoq inummut, qanigisaasoq imaluunniit paaqqutarinninnermi sulisoq, inummik ilisimaarinnittoq, oqaloqatiginninnikkut.

Utoqqarmik oqaloqatigiinneq ingerlanneqanngippat, imaluunniit inummik allamik oqaloqateqartoqarpat, § 8 malillugu tapersersorneqarnissamik pilersaarummi tamanna allanneqassaaq. Tamatuma saniatigut allanneqartariaqarpoq, utoqqaat isumaa qanoq ililluni allatut pissarsiariniarneqarnersoq.

§ 7-mut

Imm. 1-imut.

Kapitali 5-imi aalajangersakkat malillugit utoqqaq tapersersorneqarnissamik imaluunniit kapitali 7-imi aalajangersakkat malillugit najugaqarfissamik neqeroorummi najugaqarnissamik pisariaqartitsisoq pasitsaanneqarpat imaluunniit arlaatigut ilimatsaanneqarpat, pissutsit utoqqarmut atuuttut pillugit kommunalbestyrelsi pisariaqartitsinermik naliliinermik suliaqassaaq.

Pisariaqartitsinermik naliliineq utoqqaap inissisimaneranut, isumalluutaanut ikiorneqarnissamillu pisariaqartitsineranut tamakkiisumik isiginnilersitsissaaq. Pisariaqartitsinermik naliliinerup siunertaraa, kommunalbestyrelsi tapersersuineq najugaqarfissamillu neqerooruteqarneq pillugit ilisimasat tunngavigalugit aamma tamakkiisumik sammivilimmik aallaaveqarluni aalajangiisinaanera, tapersersuinermik utoqqaap pisariaqartitaanik ikiorsiisoqarnissaanik qulakkeerinnittoq. Tassani pineqarsinnaapput tapersersuinermik suliniutit ataasiakkaat soorlu sungiusarneq imaluunniit ingiaqataaneq, imaluunniit najugaqarfissamik neqeroorummi inissaq pillugu neqeroorutaasinnaalluni.

Taamaattoq pisariaqartitsinermik naliliineq pinngitsoortinneqarsinnaavoq, tapersersuineq pillugu aamma qanoq annertutigissanera pillugit naliliinissaq pisariaqanngitsaq ersarippat. Pinngitsuineq killilimmik paasineqassaaq. Assersuutigalugu pisumi utoqqaq isumalluuteqarluartoq sammisassaqarneq pillugu neqeroorummik ujartuippat, imaaliallaannarluni peqataanissaanut nalunaartoqarsinnaalluni. Matumani pisariaqartitsinermik naliliineq suliarineqartariaqanngilaq. Assersuut alla tassaasinnaavoq pisumi inuk siusinnerusukkut aalajangersimasumik tapersersorneqarneqartartoq, aamma ersarippat, tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinera allannguuteqanngitsaq. Assinganik, pisariaqartitsinermik naliliinermik imaluunniit assigisaanik naliliinermik peqareerpat, soorlu inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat malillugu qulaajaaneq, utoqqaap maannakut pisariaqartitai pillugit qulaajaasoq, pisariaqartitsinermik naliliinissamik nutaamik suliaqarnissaq pisariaqartinneqassanngilaq. Taamatut pisoqartillugu taamaattoq naliliiffigineqassaaq, utoqqaap pisariaqartitaanut tunngatillugu naliliinermi pioreersumi nutaartaqarnersoq imaluunniit allannguuteqarnersoq pillugu suli qulaajarneqanngitsunik peqarsinnaanersoq, taamaalilluni pisariaqartitsinermik naliliinermik nutaamik nutarsakkamilluunniit suliaqarnissaq pisariaqalersillugu.

Pisuni allani imaassinnaavoq pisariaqartitsinermik naliliineq annikinnerusoq suliarinerani piunasaqaammik naammassinissinnaasoq. Pisuni taakkunani pisariaqartitsinermik naliliineq suliarineqartariaqarpoq, taamaalilluni utoqqaap pisariaqartitai kissaataalu naammattumik qulaajarneqarlutik.

Pisariaqartitsinermik naliliineq pisariaqanngitsoq ersarinnigippat, pisariaqartitsinermik naliliineq suliarineqassaaq.

Imm. 2-mut.

Kapitali 8-mi aalajangersakkat naapertorlugit kommunalbestyrelsi nalunaarutiginninnermik tigusaqarpat, pissutsini utoqqaap atugarissaarneranik, peqqissusaanik imaluunniit ineriartorneranik ulorianartorsiortitsisuni inuusoq, imaluunniit utoqqaq tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsisoq pisariaqartitsisinnaasorluunniit, taava kommunalbestyrelsi pisussaaffeqarpoq pissutsit utoqqarmut tunngassutillit pillugit pisariaqartitsinermik naliliiffigissallugu. Tamatumunnga § 29 oqaaseqaatit erseqqinnerusut takukkit.

Taamaattoq pisariaqartitsinermik naliliineq pinngitsoortinneqarsinnaavoq, tapersorsuineq pillugu aamma qanoq annertutigissanera pillugit naliliinissaq pisariaqanngitsoq ersarippat. Assersuutigalugu ima pisoqarsinnaavoq, nalunaarutiginninneq ersarissumik tunngaveqanngitsoq imaluunniit kukkusumik pisoqartoq, aamma pissutsit allat takutinngikkaat utoqqaq tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsisoq pisariaqartitsisinnaasorluunniit. Taamaattoq pinngitsuuineq killilimmik paasineqassaaq.

Imm. 3-mut.

Utoqqaap nammineq iliuuseqarneratigut imaluunniit kissaateqarneratigut kommunalbestyrelsi pisariaqartitsinermik naliliinermik suliaqassalluni pisussaaffeqarpoq. Tamanna utoqqaat pisariaqartitsinermik naliliineq pillugu qinnuteqarnissaannut periarfissiivoq, nammineq aalajangiisinnaanermik ilanngutitinneqarnermillu siuarsaasoq.

Aalajangersakkami piunasaqaataammat pisariaqartitsinermik naliliineq utoqqaap iliuuseqarneratigut aallartinneqassasoq, pisariaqartitsinermik naliliineq pisariaqanngitsutut isigineqarsinnaanngilaq. Tamanna utoqqaap nammineq aalajangiisinnaaneranik tapersorsorneqarnissaanullu pisinnaatitaaffeqarneranik tunngaveqarpoq. Taamaalilluni utoqqaap pisariaqartitsinermik naliliinerup suliarineqarnissaanik qinnutigineqarpat, pisariaqanngitsuunerata ersarissuunera tunngavigalugu kommunalbestyrelsip pisariaqartitsinermik naliliineq itigartitsissutigisinnaanngilaa.

Imm. 4-mut.

Pisariaqartitsinermik naliliineq sapinngisaq tamaat atorlugu utoqqaq suleqatigalugu naammassineqassaaq. Pisariaqartitsinermik naliliinermut aallaaviussaaq inuup nammineq

oqaaseqarnera aamma pisariaqartitaminik oqaatiginninnera, taamaattoq attuumassuteqartillugu inuit allat ilanngunneqarsinnaallutik. Tamatumunnga imm. 6 aamma 7-imut oqaaseqaatit takukkit.

Utoqqarmik peqataasitsilernerup qulakkiissavaa, inuup pisariaqartitaanut kissaataanullu tunngatillugu eqqortumik tamanullu isiginnilersitsisumik tunngaveqartumik naliliisoqarnera.

Pisariaqartitsinermik naliliinermut piffissami utoqqaap ilanngunneqarnissaa pisinnaanngippat, pisariaqartitsinermik naliliinerup nutarterneqarnissaa siunertaralugu piffissami kingusinnerusukkut taassuma ilanngunneqarnissaa anguniarneqartariaqarpoq.

Imm. 5-imut.

Aalajangersagaq mianersuussinissamut piumasaqaammik imaqartoq kinguneqarpoq, pisariaqartitsinermik naliliineq utoqqarmut sapinngisamik minnerpaamik akornusiilluni suliarineqarnissaanut. Periaatsit assigiinngitsut arlallit atorneqarsinnaappata, minnerpaamik sunniuteqartoq taamaattumik atorneqartariaqarpoq.

Tamatuma saniatigut pisariaqartitsinermik naliliineq siunertamit annerusinnaanngilaq. Matumani pineqarpoq, pisariaqartitsinermik naliliineq pisariaqanngitsumik annertunerussanngitsoq aamma pissutsit tapersorneqarnissamut pisariaqartitsinermut tunngaviusutut ilimagineqartut taamaallaat isummerfigineqassallutik. Taamaattumik paasissutissat attuumassuteqanngitsut ilanngunneqassanngillat. Akerlianik kommunalbestyrelsi pisariaqartitsinermik naliliinerup suliarinerani pissutsit allat eqqumaffigilerpagit, tapersorneqarnissamik pisariaqartitsinermut iliuseqarfigineqarsinnaasut, kommunalbestyrelsi pisariaqartitsinermik naliliinermini taakkua ilannguttariaqarpai.

Imm. 6-imut.

Aalajangersakkap kommunalbestyrelsi pissutsit attuumassuteqartut tamaasa naliliiffigissagai aalajangersarppaa. Matumani nalunaarsukkat 1-imiit 8-mut tamakkiisuunngitsut allatorneqarput, kommunalbestyrelsi pisariaqartitsinermik nalilersuinermini ilanngutassai. Aalajangersakkap kinguneraa, kommunalbestyrelsi nr. 1-imiit 8-mut immikkoortut tamaasa sukumiinerusumik naliliiffiginissaanut attuumassuteqarnerasoq pillugu tigussaasumik nalilersuissasoq. Immikkoortut tamarmik isummerfigineqassapput, kisianni pissutsinik sukumiinerusumik naliliineq taamaallaat piumasaqaataavoq, pisuni tigussaasuni attuumassuteqartillugu. Tamanna imm. 5-imik ataqatigiissillugu isigineqassaaq, tamatuma kingorna pisariaqartitsinermik naliliineq siunertamit annerusinnaanngilaq.

Nr.1-imiit 8-mut immikkoortoq ataaseq pillugu sukumiinerusumik misissuisoqarnissaanut imaluunniit pisumi tigussaasumi attuumassuteqanngitsut isigineqarneranut kommunalbestyrelsi tunngavilersuissaaq.

§ 2, imm. 1 aamma § 11, imm. 1 naapertorlugit tapersersuineq tunniunneqartoq, aamma taamaappat sorleq, pillugu aalajangiinnermut pisariaqartitsinermik naliliineq tunngaviusussat ilaattut ilanngunneqartussa q tunngavigalugu, immikkoortoq ataaseq sukumiinerusumik misissorneqarnissaanut naliliisoqassaaq. Naliliineq tigussaasoq utoqqaap inuttut ajornartorsiutai isumalluutaalu § 2, imm. 2 naapertorlugu tamakkiisumik sammiveqarluni iliornikkut isiginiarlugit ilanngullugu suliarineqartariaqarpoq.

Nr. 1

Imminut isumassornermi pineqarpoq nammineq peqqissutsimik aamma tarnikkut, timikkut isumagininnikkullu pisariaqartitat isumaginissaanut piginnaasaqarneq. Assersuutigalugu inuttut eqqiluisaarneq, nakorsaaitornissaq eqqaamallugu, peqqinnartumik nerineq, inuttut attuumassuteqarfiit isumagalugit aamma akuttunngitsumik aalasarneq.

Nr. 2

Pissusilersorneq atugarissaarnerlu utoqqarnut kiserliornermik misigisaqartunut attuumassuteqarsinnaavoq, pingaartumik inuunermi aapparisaq annaanerata kingorna. Utoqqarmut aamma attuumassuteqarsinnaavoq najugaqarfissamik neqeroorummik taperserneqareersumik, naliliiffigissalluni, utoqqaq najugaqarfissamik neqeroorummi maannakkut iluarusulluni inuunersoq.

Nr. 3

Ilaqutariinnermut pissutsit kinguneqarput utoqqaap ilaqtutanut qaninnerpaanut attuumassuteqarnera, ilanngullugu ilaqtariit iluanni aqqiagiinngissutaasinnaasut imaluunniit ikorfartuisumik sunniuteqatigiinneq pillugit nalilersuineq. Tamanna attuumassuteqarsinnaavoq, attuumassuteqarnerit taakkua utoqqaap ulluinnarni inuuneranik qanoq sunniinerat aamma nammineersinnaassuseqarnerup attatiinnarnissaanut piginnaasaq. Ilanngullugu utoqqaap ilaqtariit tunngavigalugit isumassorneqarnera tapersersorneqarneralu pillugit naliliinnermi ilanngunneqarsinnaapput.

Nr. 4

Immikkoortoq tassani utoqqaap inuiaqatigiinni attaveqarfii, tassunga ilanngullugit ikinngutai, inuiaqatigiinni sammisassaqartitsinermi peqataanera aamma inuiaqatigiinni akulerunnera ataatsimut isigalugu. Naliliinnermut ilanngunneqarsinnaapput aamma aporfiusinnaasut imaluunniit inuttut attaveqarniarnerup attanneqarnissaanut sanarfeqqinneqarnissaanulluunniit tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinera.

Nr. 5

Utoqqaap peqqinnissakkut inissisimanera ataatsimut isigalugu ilanngunneqarsinnaavoq, tassunga ilanngullugit timikkut eqqarsartaatsikkullu peqqissuunera. Tassunga anigorsinnaanngisamik nappaatit, nakorsaatinut tunngatillugu pisariaqartitat, nerisarnermut

tunngasut aamma innarluuteqarsinnaaneq imaluunniit piginnaasakillisinnaanerit ilaatinneqarput.

Nr. 6

Ilanngunneqarsinnaapput, utoqqaq innuttaasut akornanni peqataanissamut periarfissaqarnersoq, aamma peqataaneq taanna attanniarlugu imaluunniit annertusarniarlugu tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsisoqarnersoq. Ilanngunneqarsinnaasut aamma tassaapput, angallannermut periarfissat imaluunniit innuttaasunut peqataanissamut atortussat.

Nr. 7

Ilanngunneqarsinnaavoq utoqqaq timikkut, tarnikkut, silassorissutsikkut imaluunniit malussarissutsikkut piginnaasakillinersoq, ulluinnarni inuunerannik tapersorsorneqarnissamillu pisariaqartitsinerannik sunniuteqartoq. Tamanna kinguneqarpoq piginnaasakillinerup annertussusaanik naliliineq, aamma inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu tapersorsuinermik neqerooruteqarnissaq attuumassuteqarnersoq.

Nr. 8

Inatsisartut inatsisaat manna imaluunniit inatsit alla malillugu utoqqaap tapersorsorneqarnissaq ikiorsiissutigineqareersoq attuumassuteqarpat ilanngunneqassaaq. Naliliinermi utoqqaap tapersorsorneqarnerata annertussusaa sunniuteqarneralu ilanngunneqarsinnaapput, aamma tapersorsuinermik allanik pisariaqartitsisoqarnersoq imaluunniit tapersorsuinerup allangortinneqartariaqarnersoq. Naliliinermi aamma ilanngunneqartariaqarput tapersorsorneqarnerit assigiinngitsut ataqatigiissarnissaat tapersorsuinermi suliniuteqarneq ataqatigiittuunissaa tamakkiisumillu sammiveqarnissaa qulakkeerniarlugu.

Imm. 7-imut.

Aalajangersakkap aalajangersarpaa, § 7, imm. 6, nr. 5 malillugu peqqissutsimut pissutsinik naliliinermut atatillugu Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaaqarfimmiit peqqinnissaaq pillugu naliliinermik kommunalbestyrelsip pissarsiniarsinnaanera. Tamanna periarfissiivoq pisariaqartitsineq, pisariaqartitsinermik tamakkiisumik naliliinermut annertuumik pingaaruteqarsinnaasoq, peqqinnissamut attuumassuteqartillugu suliamut tunngasumik tunngaveqarluni naliliinissap qulakkeerneqarnissaa.

Imm. 8-mut.

Imm. 8-mi aalajangersakkap aalajangersarpaa, pisariaqartitsinermik naliliineq tunngavigalugu tapersorsorneqarnissamik pilersaarummik allakkatigut suliaqartoqassasoq, § 8 naapertorlugu utoqqarmut suliniuteqarneq angusassamik toraagaqarnissaanik aamma tamakkiisumik sammivilernissaanik qulakkeerisussaaq. Taamaalilluni tapersorsorneqarnissamik pilersaarut pisariaqartitsinermik naliliinermik tunngaveqassasoq takuneqarsinnaavoq.

Imm. 9-mut.

Aalajangersagaq Naalakkersuisut inatsisitigut tunngavilerpai, pisariaqartitsinermik naliliinermut erseqqinnerusunik malittarisassanik aalajangersaasinnaasut. Pisinnaatitsineq naatsorsuutigineqarpoq ilaatigut pisariaqartitsinermik naliliinerup suliarineqarneranut, ilusaanut imarisaanullu kiisalu pisariaqartitsinermik naliliinerup ingerlaneranut naammassineranullu piffissamut tunngatillugu piunasaqaatit. Siunniunneqarpoq malittarisassat taamatut ittut nalunaarut aqqutigalugu aalajangersarneqassasut.

§ 8-mut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkap aalajangersarpaa, utoqqarmut tapersorsorneqarnissaq pillugu aalajangiinissaq sioqqullugu, kommunalbestyrelsi tapersorsorneqarnissamik pilersaarummik allakkatigut suliaqarnissaanut pisussaaffeqartoq. Tapersorsorneqarnissamik pilersaarutip suliarineqarnerata qulakkiissavaa, kommunalbestyrelsi inuup tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsineranik aaqqissuussaasumik sukumiisumillu pisariaqartitsinermik naliliinermik suliaqarnera, taamaaliornikkullu suliniummi anguniakkap piareersarnera aamma suliniutip ataqatigiittuunissaa tamakkiisumillu sammiveqartuunissaa qulakkeerlugu.

Tapersorsorneqarnissamik pilersaarut tigussaasuusaaq inummullu ataatsimut tungasuulluni taamaaliornikkut utoqqaq aamma oqartussani inuit attuumassuteqartut il.il. suliniummik malinnaanissaannut aamma utoqqaap unammilligassarisinnaasai pillugit aaqqiissuteqarsinnaanermut peqataanissamut periarfissillugit.

Taamatut iliornikkut kissaatigineqarpoq annertunerpaamik qulakkeerneqassasoq, utoqqaap suliniuteqarneq tapersorsussagaa, aamma isumassuinermilu inuit allat suliniuteqarneq akuerissagaat, ataqqillugu tapersorsuillutillu. Suliniut tamakkiisumik sammiveqarsinnaaqullugu, ilaatigut utoqqaap kiisalu inummullu qanigisaasut akornanni isumalluutit suut piginerai isummertoqassalluni.

Aalajangersakkami imm. 1, nr. 1-imiit 3-mut, inissisimanerit allassimapput, kommunalbestyrelsip tapersorsorneqarnissamik pilersaarummik suliaqarnissaanut pisussaaffigisai.

Tapersorsorneqarnissamik pilersaarutip isikkoqarnera apeqqutaatillugu, tapersorsorneqarnissamik pilersaarummik nutaarluinnarmik suliaqarnissamut taarsiullugu, tapersorsorneqarnissamik pilersaarut pioreersut paasissutissanik naliliinernillu nutaanik nutarsarneqarnera naammassinnaavoq.

Imm. 2-mut.

Imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq, tapersorsorneqarnissamik pilersaarut utoqqaap tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitai pissutsillu tassunga tigussaasut aallaavigalugit suliarineqassasoq.

Tapersorsorneqarnissamik pilersaarut siunertarisamit annertunerusinnaangilaq. Tamanna kinguneqarpoq, kommunalbestyrelsi pisariaqartitat attuumassuteqartut pillugit eqqortumik sunniuteqarluartumillu naliliissasoq, taamaalilluni tapersorsorneqarnissamik pilersaarut angusassamik toraagaqartuussalluni pissutsinilu piviusuni atorneqarsinnaalluni. Tamatumani ilaatigut aamma pineqarpoq, inummik isumassuisunit kiisalu allanit pissutsinut tigussaasunut inummut tunngasunik ilisimasalinnit, paasissutissat pigineqareersut misissuinerni ilanngunneqarnissaat.

§ 9-mut

Imm. 1-imut.

Imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq, tapersorsorneqarnissamik pilersaarutip imarisassai:

Nr. 1

Tapersorsorneqarnissamik pilersaarut tapersorsuinerup siunertaa anguniagaalu allaqqassapput. Siunertatut paasineqassaaq suliniummi utoqqaq ikiorniarlugu pingaarnertut anguniarneqartoq, anguniagarlu tassaasoq, isumaginninnikkut suliniummi siunertaq naammassiniarlugu, inernerit tigussaasut anguneqartussat.

Nr. 2

Tapersorsorneqarnissamik pilersaarummi allaqqassaaq, anguniagaq angunissaanut tapersorsuineq sorleq pisariaqarnersoq. Tamanna kinguneqarpoq, anguniakkat immikkoortiternissaat aamma tigussaasuullutik, taamaalilluni anguniagaq anguneqarnissaanut suna naammassineqassanersoq ersarissuulluni. Taamaalilluni anguniagassat piviusorsioortuussapput, tapersorsorneqarnissamik pilersaarummi allaqqasutut piffissaliussap aalajangerneqartup iluani anguneqarnissaa naatsorsuutigineqarsinnaalluni.

Nr. 3

Tapersorsorneqarnissamik pilersaarummi, qaqugu tapersorsuisoqassanersoq, aamma qaqugu anguniagaq anguneqassanersoq pillugu piffissamik killiliissaaq.

Nr. 4

Tapersorsorneqarnissamik pilersaarut ilanngullugu pissutsit immikkut ittut ilanngutissavai, utoqqarmut tapersorsuinerumullu ikiorsiissutigineqartumut pingaaruteqarsinnaasut, tassunga ilanngullugit ilaqutat attaveqaatillu, ilinniagaqarneq sulinerlu kiisalu inuttut ikiorserneqarneq

katsorsarneqarnerlu il.il. Allassimasut tamakkiisuunnginneri pineqarpoq. Pissutsit allat attuumassuteqarata, taakkua aamma ilanngunneqassapput.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkami imm. 2-p aalajangersarpaa, tapersorneqarnissamik pilersaarut suliarineqarnerani sapinngisamik utoqqaq oqaloqatigalugu aamma suleqatigalugu pissasoq.

Utoqqaap aallaaviatigut nammineq isummani isiginninninilu oqaatigisinnaasariaqarpai pineqartup piginnaasaqarnera pissusissamisoortumik eqqarsaatigalugu.

Aalajangersakkap Inatsisartut inatsisaanni tunngaviusumik mianerinninnissaq, § 2, imm. 3 naapertorlugu utoqqaap timikkut tarnikkullu piginnaasaqarnera pissusissamisoortumik eqqarsaatigalugu, utoqqaap nammineq isiginninnera ersarissumik erseqqissarpaa.

Inatsisartut inatsisaanni § 6-imut oqaaseqaatinut ilanngullugu innersuussisoqarpoq, utoqqarnik akulerutitsinissamut oqaloqatiginninnissamullu piumasaqaatit itisilerlugit suliarineqartut.

Imm. 3-mut.

Aalajangersakkap aalajangersarpaa, utoqqarmut tapersorneqarnissamik pilersaarutit immikkoortui attuumassuteqartut utoqqaat najugaqatigiiffiannut imaluunniit utoqqarnik paaqqutarinniffinnut, utoqqaap innersuunneqarfianut, tunniunneqassasut.

Tapersorneqarnissamik pilersaarummut ilisimasaqarneq piumasaqaataavoq, suliniuteqarnissamut angusassamik toraagaqarnermut tapersiisussaq, illuatungeriit attuumassuteqartut tamarmik anguniakkanut assigiimmik suliaqarnertik ingerlannissaannut.

Tapersorneqarnissamik pilersaarummut ilisimasaqarnissap isumagineqarneratigut, najugaqarfissamik neqeroorummi suliniuteqarneq tamakkiisumik sammiveqartumi eqqarsaataasut aamma piviusunngortinneqarnissaat qulakkeerneqassasoq.

Tapersorneqarnissamik pilersaarutip immikkoortui sorliit attuumassuteqarnerisut taamaalillunilu najugaqarfissamik neqeroorummut tunniunneqartussat, inuit ataasiakkaat pillugit naliliineq tamatigut apeqqaatainneqartassaaq.

Imm. 4-mut.

Aalajangersakkap aalajangersarpaa, tapersorneqarnissamik pilersaarut utoqqarmut pineqartumut tunniunneqassasoq.

Kommunalbestyrelsi tassunga atatillugu tapersorneqarnissamik pilersaarummik tunineqartut tamatigut ilisimatittassavai, tapersorneqarnissamik pilersaarutip imarisai pillugit. Tamanna isigineqassaaq annertusisamik ilitsersuinissamut pisussaaffeqarnermut piumasaqaatitut. Ilisimatitsissut oqaatsit peruserlu atorineqartut mianeralugit utoqqaap

piginnaasaqarnera, ukioqarnera pissutsillu allat eqqarsaatigalugit pissaaq, taamaalilluni inuup suna attaveqaqatigiinnermi pineqarneraq paasiniassammagu.

Imm. 5-imut.

Aalajangersakkap Naalakkersuisut tapersersorneqarnissamik pilersaarutit pillugit erseqqinnerusunik malittarisassanik aalajangersaanissaannut peqqussuteqarfigai, tassunga ilanngullugit tapersersorneqarnissamik pilersaarutit ilusaa imarisaalu, kiisalu tapersersorneqarnissamik pilersaarutit ingerlaneranut naammassineqarnissaanullu piffissamut tunngatillugu piunasaqaateqarneq.

§ 10-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkap aalajangersarpaa, oqartussat arlallit allassimaffimmut nalunaarsorneqartut inunmut paasissutissanik tunngasunik, tassunga ilanngullugit paasissutissat inummut tunngasut mianernartut, suliassani tigussaasuni pissarsiarineqarsinnaasut ingerlatitseqqissinnaasullu. Aalajangersakkamut tunngaviuvoq, suliassani ilisimasallit suliassaq tigussaasoq pillugu suliassani ilisimasalinnik allanik oqaloqateqarnissamik akuttunngitsumik pisariaqartitsinnaalersarnerat, amerlanertigut suliassaqarfiit akimorlugit. Taamaalilluni aalajangersakkap siunertaraa suliassani ilisimasallit suliassani tigussaasuni suliassarnerat ikorfartussallugu pitsanngorsassallugulu.

Aalajangersagaq naapertorlugu paasissutissanik inummut tunngasunik paarlaaqatigiinneq taamaallaat oqartussat aalajangersakkami allassimasut akornanni pisinnaavoq.

Aalajangersagaq ersarissaaneruvoq, inunnik paasissutissanik suliarinnittarneq pillugu inatsisip Kalaallit Nunaanni atuutilersinneqarnera pillugu peqqussummi inunnik paasissutissanik suliarinnittarneq pillugu malittarisassani §§ 6-imiit 8-mut isiginiarneqarnissaat, inunnik paasissutissat pillugit suliarineqarsinnaanerit ingerlateqqinneqarsinnaanerallu pillugit naliliisoqartillugu. Taamaalilluni piunasaqaataavoq, paasissutissanik katersineq suliassap suliarineqarneranut pingaaruteqartuussasoq aamma siunertamut ersarissumut tunngavilersukkamullu pissasoq. Tamatuma saniatigut paasissutissat katersorneqartut, attuumassuteqassapput aamma anguniagassap angunissaanut pisariaqartumit annertunerusinnaanatik.

Aalajangersakkap ilanngullugu aalajangersarpaa, suliassami pineqartumiit utoqqarmiit aallaaviatigut akuersissummik piunasaqartoqassasoq, oqartussat akunnerminni paasissutissanik inummut tunngasunik ingerlatitseqqittoqarsinnaaqullugu, taamaattoq tak. imm. 2.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkap aalajangersarpaa, imm. 1 naapertorlugu akuersissut itigartitsissutigineqarpat, imaluunniit pissutaasut allat pissutigalugit akuersissummik pissarsinissaq ajornarpat, inunnik paasisutissat, tassunga ilanngullugit paasisutissat inummut tunngasut mianernartut, ingerlatitseqqinneqarsinnaapput, suliassami pissutsit, tassunga ilanngullugu utoqqaap inatsisitugit isumannaatsuunissaa eqqarsaatigalugu, pisariaqartinneqarpat.

§ 11-imut

Imm. 1-imut.

Imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq, § 7 malillugu pisariaqartitsinermik naliliineq tunngavigalugu Inatsisartut inatsisaanni kapitali 5 malillugu tapersorsorneqarnissaq imaluunniit kapitali 7 malillugu najugaqarfissamik neqerooruteqarnissaq pillugit kommunalbestyrelsi aalajangiissasoq.

Siunnersuummi tunngaviusumik mianerinnittoqarpoq, utoqqaat kommunimiit tapersorsuineramik pisariaqartitsisoqartillugu tapersorsorneqarnissamut pisinnaatitaammata. Taamaattumik kapitali 5 malillugu tapersorsuineq kiisalu kapitali 7 malillugu najugaqarfissamik neqeroorut pillugit aalajangiineq aallaaviatigut § 7 malillugu pisariaqartitsinermik naliliineq tunngavigineqartassaaq. Taamaalilluni aalajangersakkatut siunnersuuteqarnikkut inuup pisariaqartitai piumasaalu pillugit tigussaasumik inummut tunngasumik naliliineq tunngavigalugu utoqqarmut qanoq sorlermillu tapersorsuineq pillugu kommunalbestyrelsi aalajangiinissaa qulakkeerneqassaaq.

Aalajangersagaq § 4, imm. 1-imut ataqatigiisillugu isigineqassaaq, tamatuma kingorna utoqqaap tapersorsorneqarnissaq pisariaqartinneqartoq pillugu kommunalbestyrelsi isumagissagaa. Aalajangersakkami siunertaanngilaq, kapitali taanna kisiat malillugu tapersorsuisoqarsinnaanera. Akerlianik suliniut ataqatigiittoq tamakkiisumillu sammiveqartoq suliarineqassaaq. Taamaattumik pissutsit malillugit, utoqqaap pisariaqartippagu, Inatsisartut inatsisaanni kapitali 5 malillugu tapersorsuineq kiisalu kapitali 7 malillugu najugaqarfissamik neqerooruteqarneq pillugit aalajangiisoqarsinnaavoq.

Utoqqarmiit imaluunniit kommunalbestyrelsi nammineq ingerlatsineratigut, tassunga ilanngullugu § 4, imm. 2 naapertorlugu kommunalbestyrelsi ujartuilluni suliniuteqarnera tunngavigalugu, aalajangiisoqarsinnaavoq.

Tapersorsuineq imaluunniit najugaqarfissamik neqerooruteqarneq pillugu aalajangiinissaq sioqqullugu, utoqqaq oqaloqatigineqassaaq. Siunnersuummi oqaloqatigiinnerit § 6-mut oqaaseqaatit itisiliisut innersuussutigineqarput.

Imm. 2-mut.

§ 7, imm. 1 naapertorlugu tapersersuisoqassanersoq naliliiffigineqarnissaa ersarissumik pisariaqartinneqanngitsoq pissutigalugu, pisariaqartitsinermik naliliisoqanngippat, paasissutissat pigineqareersut tunngavigalugit kommunalbestyrelsi aalajangiisinnaavoq, tassunga ilanngullugu utoqqarmik ilanngutititsineq. Taamaalilluni utoqqaap tapersersorneqarnissamik pisariaqartitai tunngavigalugit tigussaasumik inummullu tunngasumik aalajangiisoqassaaq aamma pisariaqartitsineq tamanna tunngavigalugu tapersersuineramik tunniussisoqarluni.

Matumuuna erseqqissarneqarpoq, § 7 malillugu pisariaqartitsinermik naliliisoqanngippat, kommunalbestyrelsi tapersersuinissamut akornuserneqarnissaa aalajangersakkatigut siunertarineqanngimmat. Akerlianik inuit ataasiakkaat inissisimanerat tapersersorneqarnissamik periarfissanut Inatsisartut inatsisaanniittunut sanilliullugu naliliinermit siunertarisamut naleqquttutut isigineqarpat tapersersuisoqassaaq.

§ 12-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkatigut siunnersuutigineqartukkat tapersersuineramik pinartumik aallartitsinissamut pisariaqartitsineq naammassineqarpoq. Aalajangersagaq pisuni utoqqaat oqaloqatiginninnissamik, pisariaqartitsinermik naliliinerup naammassinissaanik tapersersorneqarnissamillu pilersaarutip suliarineqarnissaanik utaqqisinnaatinnagu atuuppoq. Pisuni taamatut ittuni tapersersuineq pillugu aalajangiisinnaavoq, naak inummut oqaloqatiginninneq suli pinngikkaluartuq imaluunniit §§ 6-8-mi aalajangersakkat malillugit pisariaqartitsinermik naliliineq aamma tapersersorneqarnissamik naliliineq suli naammassineqanngikkaluartut. Tamanna assersuutigalugu attuumassuteqarsinnaavoq, inuk pisariaqartitsinermik naliliineq malillugu tapersersuinermit iliuuseqarfiginagu nammineq angerlarsimaffianiitiinnarnissaa illersorneqarsinnaanngitsutut kommunalbestyrelsimiit naliliiffigineqarpat.

Pisariaqartitsineq pinasuartoq tassaasinnaavoq ilaatigut piginnaasakillinerup tassanngaannartup kingunerisai, assersuutigalugu utoqqaap ukiuni pissutigalugit inissisimanagera tassanngaannartumik ajorseriarnera tunngavigalugu ulluinnarni sammisassat isumaginissaannut tapersersorneqarnermik pisariaqartitsilersoq, soorlu anartarfiliarnerit imaluunniit angerlarsimaffiup iluani angalanerit. Tamanna maannakkorluinnaq ikiorneqarnissamik piunasaqaateqarsinnaavoq, soorlu pisariaqartitsinermik tamakkiisumik naliliinerup naammassineqarnissaata tungaanut pinartumik angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq imaluunniit atortorissaarutinik ikkussigallarneq.

Pinartumik pisariaqartitsinermut aamma ilaatinneqarput tassanngaannartumik kiserliulernerneq, inuk isumassuisoq imaluunniit qanigisaq napparsimmavimmut uninnera imaluunniit toqkukkat qimagunnera pissutigalugu tapersersorneqarunnaaneq, najugaqateqarunnaarneq imaluunniit

katerisimaaqatissaarunneq. Tamanna maannakkorluinnaq isumaginninnikkut tapersersuineramik imaluunniit paaqqtarineqarnermik piunasaqaateqarsinnaavoq.

Imm. 2-mut

Imm. 1 malillugu tapersersuisoqarpat, tamatuma kingorna kommunalbestyrelsi piaarnerpaamik oqaloqatigiinneq ingerlatissavaa aamma §§ 6-8-ni aalajangersakkat malillugit pisariaqartitsineramik naliliineq kiisalu tapersersorneqarnissamik pilersaarut naammassillugit. Pisariaqartitsineramik naliliinerup tapersersorneqarnissamillu pilersaarutip paasinarsisippagu, tapersersuineq suli annersusooq imaluunniit tapersersorneqarneq pioereersup allangortinneqarnissaa pisariaqartoq, pisariaqartitsineramik naliliineq tapersersorneqarnissamillu pilersaarut naammassiat tunngavigalugit tamatumunnga kommunalbestyrelsi aalajangiissaaq.

Aalajangersagaq pisuni pisariaqartitsineramik naliliineq naammassisaq kisianni tapersersorneqarnissamik pilersaarut suli naammassineqartinnagu aamma atuuppoq.

§ 13-imut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkami siunnersuutigineqarpoq, utoqqaap tapersersorneqarnera suli siunertaminut naammassinninnersoq pillugu kommunalbestyrelsi ingerlaavartumik malitseqartitsissasoq. Ingerlaavartumik malitseqartitsinerami utoqqaq inatsisartut inatsisaat imaluunniit inatsit alla malillugu tapersersorneqarnersoq kommunalbestyrelsi eqqumaffigissallugu pisussaaffeqarpoq.

Siunnersuut malillugu aalajangersakkap aalajangersarpaa, tapersersuineq imaluunniit najugaqarfissamik neqerooruteqarneq pillugu aalajangiinerup kingorna sivikinnerpaamik ukiut marluk iluanni malitseqartitsissoqassasoq. Utoqqaat ataasiakkaat tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinerat tapersersuinerullu suunera tunngavigalugit malitseqartitsineq pillugu kommunalbestyrelsip qanoq akulikitsigissanersooq pillugu aalajangersaassaaq. Taamaalilluni assersuutigalugu utoqqaap katerisimaarnermut sammisassaqartitsinermullu neqeroorummik taamaallaat pisariaqartitsippat aamma timikkut eqqarsartaatsikkullu nukittulluni, taava akulikitsumik malitseqartitsineq pillugu piunasaqaateqassanngilaq. Aappaatigut utoqqaq najugaqarfissamik neqeroorummut qanittukkut nuunnissamat neqeroorfigitittoq nuunnerup kinguinngua malitseqartitsinissamik pisariaqartitsisinnaavoq, inuup najugaqarfissamik neqeroorummi pisariaqartitani tamaasa matussuserneqarnermut, imaluunniit tapersersorneqarnermik allamik pisariaqartitsinersooq paasiniallugu. Peqatigalugu utoqqaq napparsimanini pissutigalugu sukkasuumik sanngiilliartortoq, qanimut malinnaaffigineqarnissaa pisariaqarsinnaavoq.

Malitseqartitsinerup ilusissaa pillugu piunasaqaateqanngilaq. Malitseqartitsineq assersuutigalugu oqaloqatigiinnissamut aggersaanerussaavoq, utoqqarmut oqarasuaatikkut sivikitsumik oqaloqatigiinnerulluni, najugaqarfissamik neqeroorummi angerlarsimaffimmut pulaarneq pitsaaliuisumut ilaalluni imaluunniit isumassuineramik sulisuniit ingerlaavartumik nalunaarutiginninnerullutik.

Kommunalbestyrelsip malitseqartitsinerup ilusaa akulikissusaalu pillugit ingerlatsiviup iluani najoqqutassanik aalajangersaasinaavoq, kisianni najoqqutassiat utoqqaap tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinera tigussaasoq aamma tapersersuineq akuerineqartoq pisariaqartinneqarnera tunngavigalugu malitseqartitsinerup akulikinnerussaanaera pillugu missiliuussinermut inissaqartitsissapput.

Imm. 2

Aalajangersakkap aalajangersarpaa, malitseqartitsineq tunngavigalugu ilimatsaanneqarpat, utoqqaap tapersersorneqarneranut pisariaqartitsinera nutaanik ilassuteqartoq imaluunniit allannguuteqartoq, § 7 malillugu kommunalbestyrelsi pisariaqartitsinermik naliliissaaq. Taamaalluni utoqqaap pisariaqartitsinera naapertorlugu tapersersorneqarsinnaasunngorlugu tapersersuineramik pisariaqartitsineranik allannguutaasinaasut isummerfigineqarnissaat qulakkeerneqarpoq.

Aalajangersagaq §§ 14 aamma 15-imut ataqatigiissillugu isigineqassaaq, tapersersuineq utoqqaap pisariaqartitaanik naammassinnissinaajunnaarpat, tapersersuineq imaluunniit najugaqarfissamik neqeroorut pillugu kommunalbestyrelsi nutaamik aalajangiinissaanut pisussaaffiliivoq. §§ 14 aamma 15-imut oqaasertaliussanut innersuussisoqarpoq.

Imm. 3-mut.

Aalajangersakkap ingerlaavartumik malitseqartitsinermut tunngatillugu Naalakkersuisut erseqqinnerusunik malittarisassanik aalajangersaanissaannut pisinnaatitsivoq.

§ 14-imut

Imm. 1-imut.

Utoqqaq tapersersorneqarnissamik eqqortumik tunineqanngitsoq kommunalbestyrelsip ilisimalerpagu, tapersersorneqarnissap allanngortinneqarnera imaluunniit unitsinneqarnera pillugu kommunalbestyrelsi aalajangiinissaminut pisussaaffeqarpoq.

Kapitali 5 malillugu aalajangersakkami tapersersuineranut periarfissat pineqarpat.

Aalajangersakkami siunertaavoq utoqqaq inuup qaqugukkulluunniit pisariaqartitai atuuttut naapertorlugit tapersersorneqarnissaa qulakkiissavaa, inuup tapersersorneqarnissamik

pisariaqartitai piffissap ingerlanerani ajorseriarnerat pitsanngoriarneralluunniit apeqqutaatinnagit.

Aalajangersagaq § 13-mut, tapersersuinerup siunertamut suli naammassinninersoq pillugu malitseqartitsinissamut kommunalbestyrelsimik pisussaaffiliisumut, ataqatigiissillugu isigineqassaaq. Ingerlaavartumik malitseqartitsinerup takutippagu, tapersersuineq naammakkunnaartoq imaluunniit pisariaaruttoq, taava kommunalbestyrelsi tapersersuinerup allanngortinnissaa unitsinnissaaluunniit pillugu aalajangiissaaq.

Assersuutigalugu utoqqaq utoqqarnik paaqutarinniffimmut nuussimasinnaavoq. Tapersersorneqarneq inuup siusinnerusukkut angerlarsimaffimmi tunniunneqartoq unitsinneqassaaq, aamma akerlianik utoqqarnik paaqutarinniffimmi tapersersorneqarnissamik nutaamik pisariaqartitsisinnaalluni. Assersuut alla tassaavoq utoqqaq siusinnerusukkut sammisassaqartitsinermik neqeroorummukarniarluni ataatsimoortumik biiliunneqarnissamik aqqissuussamik atuisoq, kisianni maannakkut peqqissusaata ajorseriarnera pissutigalugu ingiaqateqarnissamik pisariaqartitsilersoq.

Tapersersuineramik iliuusissat ikiorsiissutigineqartuni anguniakkat anguneqarpata unitsinneqassapput. Tapersersuineramik iliuusissat unitsinneqarnissaat pillugu kommunalbestyrelsi aalajangiinissamut maannamut tapersersuinermut taarsiullugu allamik tapersersuisoqassanersoq naliliiffigissavaa. Utoqqaq tapersersorneqarnissamik suli pisariaqartitsippat, inuup tapersersorneqarnissap pisariaqartup tunniunneqarnissaa kommunalbestyrelsip isumagissavaa.

Kapitali 5 malillugu tapersersuineramik allannguneq imaluunniit unitsitsineq pillugu kommunalbestyrelsip aalajangiinissaa sioqqullugu, § 6 naapertorlugu kommunalbestyrelsip utoqqaq oqaloqatigeqqaassavaa. Taamaalilluni kommunimi sulisut atorfeqartut imaluunniit suliamik ilisimasallit allat suliamut atatillugu naliliinerat kisiat tunngavigalugu tapersersuineramik allannguneq imaluunniit unitsitsineq pillugu kommunalbestyrelsi aalajangiisinnaanngilaq. Utoqqaq suliami illuatungiliuttut tusarniarneqassaaq aamma tusarniaaneq oqaloqatigiinnertut iluseqassalluni. § 6-imut oqaaseqaatit innersuussutigineqarput, oqaloqatigiinnermi killiliussat allaatigineqarlutik.

Imm. 2-mut.

Siunnersuut tunngaviumik eqqarsaatiginnippoq, utoqqaat tapersersorneqarnissamut pisinnaatitaasut, kommunimit tapersersuineramik pisariaqartitsisoqartillugu. Taamaattumik § 7 malillugu pisariaqartitsinermik naliliineq aallaaviatigut tunngavigalugu kapitali 5-imi aalajangersakkat malillugit utoqqarmut tapersersorneqarnissamik allannguneq imaluunniit unitsitsineq pillugu aalajangiisoqassaaq. Taamaalilluni aalajangersakkatigut siunnersuutigineqartukkut, inuup pisariaqartitai piumasaalu pillugit tigussaasumik inunnullu ataasiakkaanut tunngasumik naliliinermik tunngaveqarluni, utoqqaap tapersersorneqarnera

qanoq ittuunissaa qanorlu annertutiginissaa pillugu kommunalbestyrelsip aalajangiisinaanera qulakkeerneqassaaq.

§ 7, imm. 1 imaluunniit 2 naapertorlugu tapersersuisoqassanersoq naliliiffigineqarnissaa ersarissumik pisariaqartinneqanngitsoq pissutigalugu, pisariaqartitsinermik naliliisoqanngippat, paasissutissat pigineqareersut tunngavigalugit kommunalbestyrelsi aalajangiisinnaavoq. Taamaattoq tapersersuinermik allannguinermi imaluunniit unitsitsinermi tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinerup allanngornera amerlanertigut pineqartarpoq, tamanna pisariaqartitsinermik naliliinermi erseqqinnerusumik paasiniarneqarnissaanik piumasqaateqartoq.

§ 15-imut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkap aalajangersarpaa kapitali 7-imi aalajangersakkat malillugit utoqqaq najugaqarfissamik neqeroorummumut allamut, maannakkut najugaqarfissamik neqeroorummumut inuup pisariaqartitai matussuserneqarsinnaajunnaarpata, nuunnissaanik neqerooruteqarnissamut kommunalbestyrelsi pisussaaffeqartoq. Taamaalilluni aalajangersagaq § 13 naapertorlugu ingerlaavartumik malitseqartitsineq pillugu kommunalbestyrelsip pisussaaffianut atatillugu isigineqassaaq.

Amerlanertigut utoqqaq pineqartarpoq, utoqqaat angerlarsimaffianni imaluunniit utoqqaat najugaqatigiiffianni najugaqartoq, tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinerup annertunera pissutigalugu utoqqarnik paaqqutarinniffimmumut nuuttoq. Imaassinnaavoq aamma utoqqaq utoqqaat najugaqatigiiffianni najugaqartoq, kisianni sullinniakkanut tulluutinnitsoq, aamma nammineq oqaaseqartoq utoqqaat najugaqatigiiffiannumut allamut imaluunniit utoqqaat angerlarsimaffiannumut kissaateqartoq.

Najugaqarfissamik neqeroorummumut allamut nuunneq nammineq kajumissuseqarneq pineqassaaq aamma utoqqaap akuersissuteqarnera piumasqaataalluni. Taamaalilluni Inatsisartut inatsisaat manna inatsisitigut tunngavissaqanngilaq kommunalbestyrelsi akuersissuteqanngitsumik pinngitsaaliilluni nuutsitsinissamut.

Aalajangersagaq pissaanermik atuinermut inatsimmi § 36-mut ataqatigiissillugu isigineqassaaq. Utoqqaq nuunnissamut piumannippat imaluunniit ilisimatitsilluni akuersissuteqarnissamut piginnaasaqanngippat, aamma kommunalbestyrelsip naliliiffigippagu, utoqqaq najugaqaannassaguni aarlerinartorsiortinneqassasoq, taamaalilluni akuersissuteqanngitsumik nuunnissaq pisariaqarluni, pissaanermik atuinermut inatsimmi immikkoortoq IV-mi malittarisassat malillugit tamanna pissaaq.

Najugaqarfissamik neqeroorummut allamut nuunnissamik neqeroorut pillugu kommunalbestyrelsi aalajangiinissaa sioqqullugu, kommunalbestyrelsip utoqqaq oqaloqatigissagaa piumasaqaataavoq. Taamaalilluni utoqqaap pisariaqartitai aamma aalajangiinerup ingerlaneranut utoqqaq ilanngutitineqarnissaa nammineq aalajangiisinnaatitaanera qulakkeernissaa paasinarsisinneqarpoq. Utoqqarnik oqaloqateqarneq pillugu itisiliisumik oqaaseqaatit siunnersuutip § 6-ianut oqaaseqaatit innersuussutigineqarput.

Imm. 2-mut.

Siunnersuut tunngaviusumik eqqarsaatiginnippoq, utoqqaat pisariaqartitsippata, kommunimiit tapersorsorneqarnissamut pisinnaatitaasut. Taamaattumik kapitali 7 malillugu najugaqarfissamik neqerooruteqarneq pillugu aalajangiineq aallaaviatigut § 7 malillugu pisariaqartitsinermik naliliinermik tunngaveqassaaq. Taamaalilluni aalajangersakkatigut siunnersuutigineqartukkut, inuup pisariaqartitai piumasaalu pillugit tigussaasumik inummullu tunngasumik naliliinermik tunngaveqartumik kommunalbestyrelsip aalajangiinissaa qulakkeerneqassaaq.

Najugaqarfissamik neqeroorummut allamut nuunnissaq pillugu aalajangiinissaq sioqqullugu, pisussat tamaasa eqqarsaatigalugit pisariaqartitsinermik naliliinermik suliaqartoqartariaqarpoq, neqerooruteqarneq tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsinermik allanngortitamik tunngaveqartussaammat, tamanna pisariaqartitsinermik naliliinermi erseqqinnerusumik paasiniarneqarnissaanik piumasaqaateqartoq. Taamaattumik § 7, imm. 1 naaportorlugu najugaqarfissamik neqeroorummut allamut nuunnermut atatillugu pisariaqartitsinermik naliliinermik suliaqarnissaq qaqutiguinnaq ersarissumik pisariaqartinneqanngitsutut isigineqarpoq.

§ 16-imut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkap aalajangersarpaa, kommunalbestyrelsi taamaallaat kommuneqarfinnut aggorneqarnerup iluani sumiiffimmi najugaqarfissamik neqeroorummut allamut nuunnermik neqerooruteqarneq pillugu aalajangiisinnaasoq.

Aalajangersakkami § 4, imm. 4-mut innersuussisoqarpoq. Taamaalilluni neqeroorutit taamaattut utoqqaap pisariaqartitaanut pitsaanerpaamik naammassinnissinnaasutut nalilerneqarpata, kommunalbestyrelsi, kommuninit allanit pilersinneqartunik aamma ingerlanneqartunik, tapersersuineramik iliuusissanik atuisinnaasoq, ilaatitsinnginnertut atuuppoq. Kommunimi allami pissarsiarineqarsinnaasumik najugassatut neqeroorummik immikkut ittumik pitsaanerpaamik naammassineqarsinnaasumik utoqqaq immikkut ittunik pisariaqartitsippat, najugassatut neqeroorummik kommunip aggornerisa avataaniittumik, kommunimit utoqqaq neqeroorfigineqarsinnaasoq, tamatuma kingunerivaa.

Tamanna pisuni, immikkut ittunik atortorissaaruteqarfiusunik imaluunniit piginnaasaqarfiusunik pisariaqartitsiffiusuni, kommunimi namminerimi periarfissaqanngiffiusumi, kisianni Kalaallit Nunaanni kommunimi allami periarfissaqartillugu soqutiginaateqarsinnaavoq. Assersuutigalugu katsorsartinnermut imaluunniit piginnaangorsaqqinnermut neqeroorummik immikkut ittumik, utoqqarnik paaqqinnittarfiit imaluunniit najugassatut neqeroorutit immikkut ittut eqqartugaasinnaapput.

Kommuni, utoqqaap angerlarsimaffittut kommunerisaa, sulii angerlarsimaffittut kommunerisatut isigineqassaaq, taamaalillunilu kommunit akunnerminni akiliisussaataitaneri pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 2, 12. juni 1995-meersumi § 7, imm. 1-i aamma § 14, imm. 1 naapertorlugu kommuniulluni akiliisussaaq. Angerlarsimaffittut kommunerisaaq, kommunit akunnerminni akiliisussaataitaneri pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 2, 12. juni 1995-meersumi § 3-mi nassuiarneqarpoq.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, utoqqaap kommunimi allami najugaqarfissamik neqeroorummut nuunnissaaq pillugu kommunalbestyrelsimut qinnutigisinnaagaa. Tamanna assersuutigalugu ilaqutariinnut tunngassuteqartumik pissuteqarsinnaavoq. Taamaalilluni utoqqaap nammineq suliniuteqarneratigut kommunimut allamut nuunneq pillugu kommunimut ikiorneqarnissamik qinnuteqarneruvoq, inissiinerunanilu.

Aalajangersagaq suliniut ataqatigiissarneqartoq pillugu pisussaaffeqarnermut naleqqiullugu isigineqassaaq. Utoqqaq kommunimi allami najugaqarfissamik neqeroorummut nuunniarluni kissaateqarpat, tamanna pillugu kommunit akunnerminni isumaqatigiissutigisinnaagaat piimasaqaataavoq. Kommuni angerlarsimaffigisaq kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 2, 12. juni 1995-meersumi § 3-mi nassuiarneqarpoq.

Utoqqaq nammineq kommunimut allamut nuunnissaaq pillugu ikiorneqarnissamik qinnuteqarpat, nammineerluni nuunneq matumani pineqassaaq. Taamaalilluni kommuni, utoqqaap kommuni angerlarsimaffigisaa, kommunitut angerlarsimaffigisatut atorunnaassaaq, aamma kommuni akiliisussatut, tak. kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 2, 12. juni 1995-meersoq. Taamaalilluni kommuni nuuffigineqartoq kommuni angerlarsimaffigisanngussaaq.

§ 17-imut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkap aalajangersarpaa, § 7 malillugu pisariaqartitsinermik naliliinerup pisariaqartitsinermik takutitsinera annertoqataanik tapersersuineramik iliuuseqarnissamik neqerooruteqarnissamut kommunalbestyrelsi pisussaaffeqartoq. Aalajangersakkami nr. 1-imiit

11-mut tapersuinermik iliuuseqarnissat assigiinngitsut sorliit kommunalbestyrelsit neqeroorutigisassa at tassapput:

- 1) inuttut ikiorteqarneq isumassorneqarnerlu,
- 2) angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq,
- 3) ulloq unnuarlu ikiorneqarneq,
- 4) atortorissaarutit,
- 5) qanigisanik siunnersuineq ilitsersuinerlu,
- 6) nammineq angerlarsimaffimmiit najugaqarfissamik neqeroorummut nuunnermut atatillugu nuunnermi ikiorneqarneq,
- 7) sungiusarneq,
- 8) ingiaqateqarneq,
- 9) sammisassaqtitsinermut katerisimaartitsinermullu neqerooruteqarneq,
- 10) ataatsimoorussamik biiliunneqarneq, imaluunniit
- 11) Peqqinnissaqarfimmi katsorsartinnermiit kommunimut angerlarsimaffigisamut ikaarsaarnermut atatillugu tapersorsorneqarneq

Allattuiffik tamakkiisuvoq, aamma pisariaqartitsisoqarpat, kommunalbestyrelsip minnerpaamik tapersuinermik iliuusissanik allassimasunik neqerooruteqassalluni. Pisariaqartitsinermik naliliinerup takutippagu, tapersuinermik allanik iliuuseqarnissaq pisariaqartinneqartoq, matumuuna kommunalbestyrelsi tapersuinermik iliuusissanik pisariaqartunik neqerooruteqarnissamut akornutissaqanngilaq.

Pisariaqartitsinermik naliliinermi nr. 1-11-mut allattukkani tapersuinermik iliuusissanik amerlanerusunik pisariaqartitsisoqartoq paasinarsippat, kommunalbestyrelsi tapersuinermik iliuusissat pisariaqartut tamaasa utoqqarmut neqeroorutiginnissaanut pisussaaffeqarpoq.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkap imm. 1 malillugu tapersuinermik iliuusissat sorliit kommunalbestyrelsit neqeroorutigissaneraat pillugu Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissaannut peqqussuteqarfigai.

§ 18-imut

Imm. 1-mut.

Aalajangersakkami siunnersuutigineqarpoq, utoqqarnut kommunimi najugaqartunut angerlarsimaffimmut pulaarneq pitsaaliuisoq pillugu kommunalbestyrelsi neqerooruteqassasoq. Angerlarsimaffimmut pulaarneq pitsaaliuisoq neqeroorutaassaaq. Neqeroorut akuersissutigissanerlugu utoqqaap nammineq toqqarsinnaavaa.

Angerlarsimaffimmut pulaarneq pitsaaliuisup siunertaraa assersuutigalugu pineqartup maannakkut inuunermi atugai pillugit oqaloqatigiinneq aamma pineqartup nammineq isumalluutini atorluarnissaanut ikiuineq piginnaasaqarneralu sapinngisamik sivilunerpaamik attanniarsaritillugu. Tamatuma saniatigut angerlarsimaffimmut pulaarneq pitsaaliuisup siunertaraa siunissami pulaarnissamut pisariaqartitsineq qulaajassallugu aamma utoqqarni ajornartorsiutaasinnaasut suussusersissallugit utoqqaallu tapersersuineramik pisariaqartitsisinnaanerannik oqaloqateqarneq.

Aalajangersakkatut siunnersuut malillugu utoqqarnut kisimiillutik najugaqartunut tamanut, utoqqaap 72-iliisunut, kiisalu utoqqarnut 75-iliisunut aamma 80-iliisunut tamanut, angerlarsimaffimmut pulaarneq pitsaaliuisoq pillugu kommunalbestyrelsi pisussaaffilerneqarpoq. Tamatuma saniatigut angerlarsimaffimmut pulaarneq pitsaaliuisoq utoqqarnut 82-ileereersunut ukioq allortarlugu neqeroorutigineqassaaq. Utoqqaq 72-inik, 75-inik imaluunniit 80-inik ukioqalereernerata kingorna piffissap naapertuuttup iluani angerlarsimaffimmut pulaartoqassaaq. Piffissatut naapertuuttutut pisuni tigussaasuni qanoq isigineqarnissaa kommunalbestyrelsip tigussaasutut isummerfigissavaa.

Angerlarsimaffimmut pulaarneq utoqqarnut pisariaqartitsineq malillugu, isumaginninnikkut atugarliortunut imaluunniit tarnikkut timikkulluunniit piginnaanikitsunut, aamma neqeroorutigineqassaaq. Taamaalilluni imm. 1, nr. 1-3-mi taaneqartut saniatigut angerlarsimaffimmut pulaarneq pitsaaliuisumik pisariaqartitsisoqarsinnaavoq. Tamatuma qulakkeerpa, utoqqaat mianernarnerpaat pisariaqartumik eqqumaffigineqarnerat tapersersorneqarnerallu.

Utoqqaq isumaginninnikkut atugarliortuunersoq imaluunniit tarnikkut timikkulluunniit piginnaasakillinersoq pillugu kommunalbestyrelsi naliliinermi missiliuussisinnaavoq. Pineqarsinnaapput inuit inuunermi allannguisunik misigisaqartut soorlu aapparisaq toqkukut qimagunera, ilaqqat qanigisat akornanni ilungersunartumik napparsimalernej, sivilunerusumik napparsimmavimmi uninnganeq imaluunniit inuit imigassamik aalakoornartulimmik atornerluisut, malugissutsikkut annaasaqartut imaluunniit immikkut kiserliortut. Inuup tamakkiisumik inuuneranik inissisimanera isumalluutaalu, taamaalilluni tamakkiisumik naliliisoqarluni, naliliinermi sillimaffigineqassapput.

Tamatuma saniatigut siunnersuutigineqarpoq, utoqqarnut inuup aapparisaq, inooqataa imaluunniit najugaqataa toqkukut qimagunera, utoqqarnut inunnulluunniit innarluuteqartunut najugaqarfissamik neqeroorummut kisimiilluni nuunera, pisortat iliuseqarneratigut angerlarsimaffiup avataanut najugaqarallarnej, qaammat ataaseq sinnerlugu sivilussuseqartussatut naatsorsuutigineqartoq imaluunniit peqqinnissaqarfimmi uninngasimaneq tunngavigalugu, tassanngaannartumik kisimiilertunut angerlarsimaffimmut pulaarneq neqeroorutigineqassaaq. Angerlarsimaffimmut pulaarneq piaarnerpaamik pissaaq. Taamaattumik kommunalbestyrelsip angerlarsimaffimmut pulaarneq pisariaqanngitsumik

kinguarsarnagu aqqissuutissavaa, tassunga ilaallutik utoqqarmut piaartumik attaveqarneq ataqatigiissitsinerlu.

Aalajangersakkami siunertaavoq utoqqaat pisuni pineqartut atugarissaarnerannut inuunerisalu pitsaassusaannik annertuumik sunniuteqarsinnaasoqartillugu piaartumik attuumassuteqartumillu tapersorsorneqassasut. Utoqqaq inuuniarnermi tunngaviinik annertuumik allannguinerik misigisaqartillugu, soorlu apparisamik inooqatigisamilluunniit annaasaqarneq, inooqatip utoqqaat illuannut nuunna, imaluunniit uninnganeq imaluunniit pisortat iliuseqarnerat allat pissutigalugit sivilisinerusumik avissaaqqaneq, annertusisamik mianernartuunermut saniatigullu tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsinerlut kinguneqarsinnaavoq.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkap utoqqarnut § 17, imm. 1, nr. 2 malillugu angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq aqputigalugu kommunit ingerlaavartumik attaveqarfigeriigaanni, taamaaliornikkullu peqqissusermik inissisimanagera il.il. malitsigisaanik pisariaqartitsinermik allannguutaasinnaasunut atatillugu ingerlaavartumk naliliiffigineqartunut, angerlarsimaffimmut pularneq pitsaaliuisoq pillugu neqeruunnginnissamut kommunalbestyrelsi periarfissippaa.

Imm. 3-mut.

Aalajangersakkap angerlarsimaffimmut pularneq pitsaaliuisoq pillugu Naalakkersuisut erseqqinnerusumik malittarisassanik aalajangersaanissaannut pisinnaatippai.

§ 19-mut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkap utoqqarnut utoqqaat angerlarsimaffiannik kommunalbestyrelsi pilersitsinissamut pisinnaatippaa. Tamatuma saniatigut utoqqaat angerlarsimaffianni ulluinnarni ingerlatsinerlut kommunalbestyrelsi isumaginnittuussaaq. Utoqqaat angerlarsimaffiannik atorunnaarsitsineq aamma kommunip aalajangissavaa.

Utoqqaat angerlarsimaffiat utoqqarnut, ukiut malillugit pissutsit, tassunga ilanngullugu piginnaasakillineq, pissutigalugu nammineq angerlarsiffimmini najugaqarsinnaanngitsunut, aamma ulluunerani angerlarsimaffimmi tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsisunut, najugaqarfissamik neqeroorutaavoq.

Utoqqaat angerlarsimaffii § 23-mi erseqqinnerusumik nassuiarneqarput.

Aalajangersagaq namminersortut utoqqaat angerlarsimaffiannik pilersitsinissaannut imaluunniit ingerlatsinissaannut inerteqqutitut paasineqassanngilaq.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkami utoqqaat angerlarsimaffinut, tassunga ilanngullugit aaqqissuunneqarnerat, tikiqqarsinnaanerat, aqutsisut kiisalu utoqqaat angerlarsimaffianni sulisunut pinerluuteqarsimanninnermik uppersarsaammik pissarsiniarneq pillugit malittarisassanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaasut siunnersuutigineqarpoq.

§ 20-mut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkap utoqqarnut utoqqaat najugaqatigiiffiik kommunalbestyrelsi pilersitsinissamut pisinnaatippaa. Tamatuma saniatigut utoqqaat najugaqatigiiffiannik ulluinnarni ingerlatsinermut kommunalbestyrelsi isumaginnittuussaaq. Utoqqaat najugaqatigiiffiannik atorunnaarsitsineq aamma kommunip aalajangissavaa.

Utoqqaat najugaqatigiiffiat utoqqarnut utoqqaat angerlarsimaffiani inissamik neqeroorfigineqartut assinganik tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsisunut, kisianni najugaqartunik allanik ataatsimuussusermik qaninnerusumik misiginissamut kissaateqartunut, najugaqarfissamik neqeroorutaavoq.

Utoqqaat najugaqatigiiffii § 24-mi erseqqinnerusumik nassuiarneqarput.

Aalajangersagaq namminersortut utoqqaat najugaqatigiiffiik pilersitsinissaannut imaluunniit ingerlatsinissaannut inerteqqutitut paasineqassanngilaq.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkami siunnersuutigineqarpoq, utoqqaat najugaqatigiiffinut, tassunga ilanngullugit aaqqissuunneqarnerat, tikiqqarsinnaanerat, aqutsisut kiisalu utoqqaat najugaqatigiiffianni sulisunut pinerluuteqarsimanninnermik uppersarsaammik pissarsiniarneq pillugit malittarisassanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaasut.

§ 21-mut

Imm. 1-mut.

Aalajangersakkap utoqqarnut utoqqarnik paaqqutarinniffimmik kommunalbestyrelsi pilersitsinissamut pisinnaatippaa. Tamatuma saniatigut utoqqarnik paaqqutarinniffimmik ulluinnarni ingerlatsinermut kommunalbestyrelsi isumaginnittuussaaq. Utoqqarnik paaqqutarinniffimmik atorunnaarsitsineq aamma kommunip aalajangissavaa.

Siuserinnerusukkut utoqqaat illuannik taagorneqartoq, siunissami utoqqarnik paaqqutarinniffimmik taagorneqartalissaq. Taaguusersuineri allanngineq atortorissaarutinut nutaaliaasumik aallaaveqarneq takutippaa, utoqqaat paaqqutarineqarnermik isumassorneqarnermillu ulloq unnuarlu pisariaqartinneqartumik tunineqarsinnaallutik.

Utoqqarnik paaqqutarinniffik utoqqarnut ikiorneqarnissamik, paaqqutarineqarnissamik isumassorneqarnissamillu immikkut pisariaqartitsisunut najugaqarfissamik neqeroorutaavoq, utoqqaap nammineq angerlarsimaffiani imaluunniit najugaqarfissamik neqeroorutit allat naammassineqarsinnaanngikkaangata.

Utoqqarnik paaqqutarinniffik § 25-mi erseqqinnerusumik nassuiarneqarpoq.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkap utoqqarnik paaqqutarinniffimmi immikkut puiguttortunut immikkoortotaqarfeqarnissaanik qulakkeerinninnissamut kommunalbestyrelsi pisussaaffilerpaa. Siunertaavoq inunnut puiguttortunut, immikkut pisariaqartitsisunut, naleqquttunik najugaqarfissamik neqeroorutinik pilersitsinissaq.

Imm. 3-mut.

Aalajangersakkami siunnersuutigineqarpoq, utoqqarnik angerlarsimaffiit pillugit Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaanerit. Aalajangersakkami pissutsit nr. 1-imiit 6-imut Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaaffigisinnaasaat nalunaarsorneqarput. Allattorsimaffik tamakkiisuunngilaq.

§ 22-mut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkap aalajangersarpaa, kommunalbestyrelsip utoqqaq utoqqaat angerlarsimaffianni, utoqqaat najugaqatigiiffianni imaluunniit utoqqarnut paaqqutarinniffimmi naleqquttumik neqeroorfigissagaa, nr. 1-imiit 3-mut ilaatinneqartuni ima pisoqartillugu:

- 1) inuk ukiut malillugit pissutsit, tassunga ilanngullugit timikkut, tarnikkut, silassorissutsikkut imaluunniit malugisaqarsinnaassutsikkut piginnaasakillineq pissutigalugit ulluinnarni tapersorneqarnissamik pisariaqartitsippat,
- 2) inuk nammineq angerlarsimaffimmini ukiut malillugit pissutsit, tassunga ilanngullugit timikkut, tarnikkut, silassorissutsikkut imaluunniit malugisaqarsinnaassutsikkut piginnaasakillineq pissutigalugit najugaqarsinnaanngippat, imaluunniit
- 3) inuup pisariaqartitai najugaqarfissamik neqeroorummi pitsaanerpaamik matussuserneqarsinnaappata.

Nr. 3 aalajangersagaq katersuiffittut isigineqassaaq, taamaalilluni § 7 malillugu pisariaqartitsinermik naliliinerup takutippagu, utoqqaap pisariaqartitsinera najugaqarfissamik neqeroorummi pitsaanerpaamik matussuserneqarsinnaasoq najugaqarfissamik neqeroortoqassalluni.

Ukiut malillugit pissutsit assersuutigalugu inissisimaneq unaasinnaavoq, utoqqaq pitsorluttunngortoq. Pineqartup nammeneq angerlarsimaffia issiavimmut kaassuartakkamut naleqqussarneqanngippat imaluunniit utoqqaap pisariaqartitaanut allatut aaqqissuunneqanngippat, najugaqarfissamik neqeroorummut naleqquttumut inissamik neqeroorfigineqarnissaa pisariaqalersinnaavoq.

Inunnut ataasiakkaanut najugaqarfissamik neqeroorut sorleq naleqquttuunersoq isiginiassallugu naliliineq tigussaasoq apeqqutaassaaq. Naliliinermi ilannguttariaqarpoq, utoqqaap ukiui malillugit pissutsit, tassunga ilanngullugit timikkut, tarnikkut malugisaqarsinnaassutsikkullu piginnaasakillisinnaanera kiisalu ulluinnarni tapersorsorneqarnissamik paaqqutarineqarnissamillu pisariaqartitsinera. Inuttut salliutitsineq aamma atuutissaaq, inuit ilaannik qanimut ataatsimuussuseq ornigineqarnerusarmat allalli nammineersinnaassuseqarnerunissaq kissaatigisarlugu. Peqqissuseq, ilaqutariinni pissutsit utoqqaallu nammeneq kissaatai ilannguttariaqarput, najugaqarfissamik neqeroorummik toqqaanerup pisariaqartitat kissaatillu sapinngisamik naammassineqarnissaat qulakkeerniarlugu.

Tassunga ilanngullugu §§ 23-25-mi aalajangersakkat naapertorlugit najugaqarfissamik neqeroorutip suussusia tunngavigalugu naleqquttuunersoq pillugu naliliisoqartariaqarpoq.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkap aalajangersarpaa, utoqqaq najugaqarfissamik neqeroorummik qinnuteqarnerata kingorna imaluunniit kommunalbestyrelsip nammeneq ingerlatamik neqeroorfigissagaa. Aalajangersagaq § 4, imm. 2-mut, kommunalbestyrelsip iliuuseqarnissaq ujartuinissarlu pillugit pisussaaffeqarneranut, naleqqiullugu isigineqassaaq.

Imm. 3-mut.

Aalajangersakkap aalajangersarpaa, kommunalbestyrelsip sapinngisamik najugaqarfimmut qanittumi najugaqarfissamik neqerooruteqassasoq.

Najugaqarfik qanittoq pineqartillugu illoqarfimmi nunaqarfimmiluunniit qaninnerpaami, imm. 1 malillugu utoqqarmut naleqquttumik najugaqarfissamik neqerooruteqarfiusoq pineqartarpoq. Tamanna kinguneqarpoq, najugaqarfik qanittoq paasineqassasoq maannakkut utoqqaap najugaqarfianut sumiiffik qaninnerpaaq aamma atortorissaarutit kiffartuussinerillu pisariaqartut pillugit neqerooruteqarfiusinnaasut.

Pingaarnertut siunertaavoq utoqqaat maannakkut najugaqarfigisaminnut sapinngisamik qaninnerpaamut najugaqarfissamik neqeroorfigineqarnissaat qulakkeerneqassasoq. Tamatuma pisinnaatissavaa, utoqqaat nalunngisaminni avatangiiseqarlutik najugaqaannarsinnaanerit aamma isumaginninnikkut attaveqaatit attuumassuteqarnerillu pioreersut attatiinnarlugit. Najugaqarfimmut qanittumi najugaqarfissamik neqerooruteqarneq utoqqaat aamma qanigisat ilagisartakkallu akornanni attaveqarnerup attaneqarnissaanut pingaaruteqarpoq, taamaalilluni utoqqaq ajornannginnerusumik pulaarneqarsinnaalluni tapersersorneqarlunilu.

Imm. 4-mut.

Aalajangersakkap erseqqissarpaa, najugaqarfissamik neqeroorummi najugaqarneq utaqqiisaagallarsinnaasoq.

Aalajangersagaq utoqqaq, assersuutigalugu ajoquserneq, qaangiuttussamik napparsimaneq, aapparipap toqunera imaluunniit pissutit inummut tunngasut allat pissutigalugit, piffissami sivikitsumi najugaqarfissamik neqeroorummi najugaqarnissamut pisariaqartitsisinnaaneranut, attuumassuteqarpoq, tamatuma kingorna utoqqaq nammineq angerlarsimaffimmut uteqqissinnaalluni.

Utaqqiisaagallartumik najugaqarallernerup sivilissusaanik piffissaliinnginnissaq naleqquttutut isigineqarpoq, inuup ataatsip pisariaqartitsineranut tunngassuteqarmat nikerarsinnaallunilu.

§ 23-mut

Utoqqaat angerlarsimaffiat nammineq inissiaavoq attartugassaq, kommunalbestyrelsimit ingerlanneqartoq, utoqqaat pisariaqartitaannut immikkut aqqissuussaasoq. Utoqqaq utoqqaat angerlarsimaffiannut neqeroorfigineqassaaq inuk ima nammineersinnaatigippat, taamaallaat ulluunerani suliaannut ikiorneqarneq pisariaqarluni aamma inuup najugaqarfissamik neqeroorummi taamatut ittumi pisariaqartitani matussusersinnaallugit.

Najugaqarfissamik neqeroorummik toqqaaneq pisuni tamani, najugaqarfissamik neqeroorutip utoqqaap pisariaqartitai naammassisinnaanerai aallaavigalugit naliliiffigineqartassaaq.

Utoqqaat angerlarsimaffii ukiut malillugit pisariaqartitat naammassinissaat pillugit sanaajupput, naleqqussaasoqarluni assersuutigalugu tummeraqanngitsut imaluunniit issiavinnut kaassuartakkanik atuisunut naleqqussagaq. Oqaatigissallugu pingaaruteqarpoq, utoqqaat angerlarsimaffiannut attuumassutilimmik sulisoqanngimmat, akerlianik utoqqarnik paaqqutarinniffinni. Utoqqaat angerlarsimaffiata neqeroorutigisinnaasaata saniatigut ikiorteqarnissamik allamik pisariaqartitsisoqarpat, inuk § 17, imm. 1, nr. 2 malillugu angerlarsimaffimmi ikiorteqarnissamut innersuunneqarsinnaavoq, angerlarsimaffimmi suliaannut ikiorneqarneq, inuttut paaqqutarineqarneq nerisassallu pillugit sullissineq ilaatinneqarlutik.

Utoqqaat angerlarsimaffiannik neqerooruteqarnermi siunertaavoq utoqqaat inissiani naleqquttuni sapinngisamik namminneq najugaqarnissaat qulakkiissallugu, peqatigalugu ulluinnarni inuunerminni tapersorneqarnissamik sullinneqarnissamillu pisariaqartumik pisinnaallutik.

§ 24-mut

Utoqqaat najugaqatigiiffiat nammineq inissiaapput attartugassat kommunalbestyrelsimit ingerlanneqartoq, utoqqaat pisariaqartitaannut immikkut aaqjissuussaasoq. Aalajangersagaq kommunalbestyrelsimut peqqussuteqarpoq, utoqqaq utoqqaat najugaqatigiiffianni najugaqarnissamik neqeroorfigissagaa, nr. 1-imiit 3-mut ilaatinneqartuni ima pisoqarpat:

- 1) inuk ukiut malillugit pissutsit, tassunga ilanngullugit timikkut, tarnikkut, silassorissutsikkut imaluunniit malugisaqarsinnaassutsikkut piginnaasakillineq pissutigalugit ulluinnarni tapersorneqarnissamik pisariaqartitsippat,
- 2) inuk ima nammineersinnaatigippat, taamaallaat ulluunerani angerlarsimaffimmi ikiorneqarnissaq pisariaqarluni imaluunniit
- 3) inuup pisariaqartitai, tassunga ilanngullugu isumaginninnikkut pisariaqartitat, utoqqaat najugaqatigiiffianni pitsaanerpaamik matussuserneqarsinnaappata.

Najugaqarfissamik neqeroorummik toqqaaneq pisuni tamani, najugaqarfissamik neqeroorutip utoqqaap pisariaqartitai naammassisinnaaneraa aallaavigalugit naliliiffigineqartassaaq.

Utoqqaat najugaqatigiiffiat najugaqarfiuvoq, utoqqarnut ukiut malillugit pisariaqartitsitsisunut, tassunga ilanngullugit timikkut, tarnikkut, silassorissutsikkut imaluunniit malugisaqarsinnaassutsikkut piginnaasakillineq pissutigalugu ulluinnarni tapersorneqarnissamik pisariaqartitsisinnaasunut, kisianni ima nammineersinnaatigisunut, taamaallaat ulluunerani suliasanut ikiorneqarneq pisariaqarluni aamma inuup najugaqatigiiffimmi taamatut ittumi pisariaqartitani matussusersinnaallugit.

Utoqqaat najugaqatigiiffiata neqeroorutigisinnaasai saniatigut ikiorteqarnissamik pisariaqartitsisoqarpat, inuk § 17, imm. 1, nr. 2 malillugu angerlarsimaffimmi ikiorteqarnissamat innersuunneqarsinnaavoq, angerlarsimaffimmi suliasanut ikiorneqarneq, inuttut paaqqutarineqarneq nerisassallu pillugit sullissineq ilaatinneqarlutik.

§ 25-mut

Aalajangersagaq kommunalbestyrelsimut peqqussuteqarpoq, utoqqaq utoqqarnik paaqqutarinniffimmi najugaqarnissamik neqeroorfigissagaa, nr. 1-imiit 4-mut ilaatinneqartuni ima pisoqarpat:

- 1) utoqqaq ukiut malillugit pissutsit, tassunga ilanngullugit timikkut, tarnikkut, silassorissutsikkut imaluunniit malugisaqarsinnaassutsikkut piginnaanikillineq pissutigalugit ulluinnarni annertuumik imaluunniit immikkuullarissumik tapersorsorneqarnissamik imaluunniit paaqqutarineqarnissamik, isumassorneqarnissamik katsorsarneqarnissamilluunniit pisariaqartitsippat pisariaqartitallu allatigut matussuserneqarsinnaanngippata,
- 2) utoqqaq ukiut malillugit pissutsit, tassunga ilanngullugit timikkut, tarnikkut, silassorissutsikkut imaluunniit malugisaqarsinnaassutsikkut piginnaanikillineq pissutigalugit nammineq angerlarsimaffimmini, utoqqaat angerlarsimaffianni imaluunniit utoqqaat najugaqatigiiffianni najugaqarsinnaanngippat,
- 3) utoqqaq tapersorsorneqarnissamik utoqqaat angerlarsimaffianni imaluunniit utoqqaat najugaqatigiiffianni neqeroortigineqartut saniatigut pisariaqartitsippat, tassunga ilanngullugu ulloq unnuarlu tamakkerlugu tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsineq, imaluunniit
- 4) utoqqaap pisariaqartitai utoqqarnut paaqutaqarfianni pitsaanerpaamik matussuserneqarsinnaappata.

Najugaqarfissamik neqeroorummik toqqaaneq pisuni tamani, najugaqarfissamik neqeroortip utoqqaap pisariaqartitai naammassisinnaanera aallaavigalugit naliliiffigineqartassaaq.

Utoqqarnik paaqqutarinniffimmi inissamik neqerooruteqarnerup, utoqqaat ulloq unnuarlu paaqqutarineqarnissamik ataavartumik pisariaqartitsisut paaqqutarinninnermik isumassorneqarnermillu attuumassuteqartumik neqeroorfigineqarsinnaanerat qulakkiissavaa. Utoqqarnik paaqqutarinniffik utoqqaap pisariaqartitaanik naammassinnissinnaasunik ulloq unnuarlu sulisoqarpoq. Ikiorneqarnissamik isumassorneqarnissamillu neqerooruteqarpoq, aamma najugaqartunut atortussat immikkut ittut atorneqarsinnaassapput.

§ 26-mut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkami nalunaarutiginninnermik pisussaaffeqarnek tamanut atuuttoq pineqarpoq, innuttaasut tamarmik ilaatinneqarlutik. Nalunaarutiginninnermik pisussaaffeqarnek atuutilertarpoq, utoqqaq pissutsini, inuup atugarissaarneranut, peqqissusaanut imaluunniit ineriartorneranut ulorianartorsiortitsisumik, inuusoq innuttaasutut eqqumaffigineqalernerani.

Nalunaarutiginnittarnerup qanoq ingerlanissaanut pisortatigoortumik iluseqarnissaa pillugu piumasqaateqanngilaq. Imaassinnaavoq allakkatigut imaluunniit nammineq takkulluni saaffiginninnerusoq. Nalunaarutiginninneq ilanngullugu e-mailikkut imaluunniit oqarasuaatikkut pisinnaavoq.

Nalunaarutiginninnerup tiguneqarnerata kingorna kommunalbestyrelsimut pisariaqarsinnaavoq nalunaarutiginninneq itisilertinneqassasoq. Kommunip innuttaasoq nalunaarutiginnittuusoq attaveqarfiginiarlugu toqqarsinnaavaa, pissuseq pillugu paasissutissanik allanik pissarsiniarluni.

Nalunaarutiginninnermik pisussaaffeqarnek tassaavoq inuttut pisussaaffeqarnek. Taamaalilluni innuttaasumut utoqqarmut, ikiorneqarnissamik pisariaqartitsigunartumut paasisaqarluni ernumassuteqaruni, innuttaasup pisussaaffigaa qisuariassalluni iliuuseqarfigalugulu. Taamaalilluni kommunip isumaginninnermik ingerlatsivia attaveqarfiginissaanut ernumassuteqarnerlu ingerlateqqillugu inuttut ataasiakkaatut ingerlaannaq pisussaaffiuvoq.

Kommunalbestyrelsi nalunaarutiginninnermik tigusaqarpat, siunnersuutip § 29 naapertorlugu kommunalbestyrelsip pissutsit utoqqarmut tunngasut pillugit misissussavai, atimik taasilluni imaluunnit ateq isertorlugu pineqarnerseq apeqqutaatinnagu. Utoqqaq tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsisoq ilimatsanneqarpat kommunalbestyrelsip pissutsit utoqqarmut tunngasut misissussavai. Taamaattoqartillugu Inatsisartut inatsisaanni aalajangersakkat allat naapertorlugit, utoqqaap tapersorsorneqarnissaa kommunalbestyrelsip neqeroorutigissavaa. Kommunalbestyrelsip iliuuseqarnissamik pisussaaffeqarneranut tunngatillugu § 29-mut oqaaseqaatit innersuussutigineqarput.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkap qaammatsiutini ullut malippai, tamanna imaappoq, assersuutigalugu kommunalbestyrelsip marlunngornikkut nalunaarutiginninnermik tigusaqarpat, taava marlunngornerup tulliani kingusinnerpaamik tigusaqarnermut uppersaammik allakkatigut nassiussisoqassasoq. Qaammatsiutini ullut ilivitsut kisimik naatsorsorneqarput, taamaattumillu nalunaarutiginninnerup tiguneqarnerani nalunaaquttap qassinngornera apeqqutaatinneqarnani.

Aalajangersagaq kommuni nalunaarutiginninnermik tigusaqarnera pillugu nalunaarutiginnittumut ersarissumik nalunaarfigineqarnissaanik kissaateqarnermit aallaaveqarpoq taamaalillunilu pissutsit nalunaarutiginninnermut pissutaasut misissorneqarnissaannut akisussaaffimmik tigusinerulluni.

Kommunalbestyrelsip uppersaanaera taamaallaat kommunalbestyrelsip nalunaarutiginninnerup tiguneqarneranut allakkatigut uppersaaneruvoq. Taamaattumik uppersaaneq nalunaarutiginninnerni ataasiakkaani kommunalbestyrelsi qanoq iliuuseqarnissamik pilersaaruteqarnerseq pillugu paasissutissanik imaqassanngilaq.

Oqaatigineqassaaq, nalunaarutiginnittoq nalunaarutiginninneq tunngavigalugu suliassamut illuatungiliuttut inississanngimmat. Taamaattumik inuk nalunaarutiginninnermik

tunniussaartoq suliassap ingerlanera pillugu ilisimatinneqartussaannngilaq, aamma kommunalbestyrelsip iliuuseqarnissamik imaluunniit iliuuseqannnginnissamik toqqaaneranut naammagittaalliuuteqarnissamut pisinnaatitaassanngilaq.

Inuk nalunaarutiginnittoq nalunaarutiginninneq tunngavigalugu suliassamut illuatungiliuttunngorluni inissinngimmat, pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaanermut inatsimmi malittarisassat malillugu paasissutissanik paasitinneqarsinnaaneq pillugu inuk qinnuteqarnikkut taamaallaat pineqartoq suliassamut paasissutissanik pisinnaatitaassaaq. Tamanna inuup nammineq paasissutissat saqqummiusnaanut aamma atuuppoq.

§ 27-mut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkap aalajangersarpaa, isumaginninnermi peqqinnissamullu immikkoortumi atorfillit nalunaarutiginninnermut sukannernerusumik pisussaaffeqarnerat, inuussutissarsiutigalugu sulinerminnut ilaatillugu utoqqarnik attaveqartartut, taamaattumillu utoqqaat pisariaqartitsinerannut inuussutissarsiutigalugu sulinerminnut atatillugu paasisimasaqarnissaat naatsorsuutigineqarluni. Amerlanertigut matumuuna paasisaqartut tassaasarpud peqqinnissamik sundhedsassistentit, kigutigissaasut, nakorsat aamma peqqissaasut.

Nalunaarutiginninnermik sukannernerusumik pisussaaffeqarnek, suliamut ilisimannittutut inuussutissarsiortluni sulinermut atatillugu, utoqqaq ilumut tapersorneqarnermik eqqortumik tunineqarnerseq pillugu ernumassuteqarnermut pisuni taamaallaat atuuppoq. § 26-mi nalunaarutiginninnermik nalinginnaasumik pisussaaffeqarnerup pineqarpoq, Utoqqaap avatangiisaani ernumanartoqarnerseq imaluunniit inuk atugarliornerseq saniatigut, § 27-mi nalunaarutiginninnermik sukannernerusumik pisussaaffeqarnermi aamma pineqarpoq, inuk tapersorneqarnissamik pisariaqartitsinersoq, tassunga ilanngullugu tapersersuineq ikiorsiissutigineqartoq naammannersoq. Taamaalilluni inuussutissarsiutigalugu suliamut ilisimasalittut ilimatsaassineq pineqarpoq, utoqqaat tapersorneqarnissamik pisariaqartitsineranut piviusorsioortumik tunngaveqarnek.

Inuit pineqartut, inatsisiliornermik imaluunniit suliffeqarfiup iluani malittarisassatigut, sulinerminnut atatillugu nipangiussisussaataitanermik malittarisassanut tamanut atuuttunut nalinginnaasumik malinnittussaapput. Assersuutigalugu nakorsat pisortani atorfillit pillugit inatsiseqarnermi nipangiussisussaataitanermik pisussaaffimmik il.il. malinnittussaapput. Taamaattumik nipangiussisussaataitanermik pisussaaffeqarnek tamanut atuuttoq nalunaarutiginninnermik sukannernerusumik pisussaaffeqarnermut immikkut ittumut, siunnersuut manna malillugu, tunuartariaqarpoq. Taamaattumik suliamut eqimattat taaneqartut nipangiussisussaataitaneq pisussaaffik nalinginnaasoq malittussaagaluarlugu, Inatsisartut inatsisaanni matumani naapertuuttumik kommunalbestyrelsimut

nalunaarutiginninnissamut pisussaaffeqarput, naak pisuni inatsisit imaluunniit malittarisassat allat malillugit nipangiussisussaataaneq tamanut atuuttoq malittussaagaluarlugu. Nalunaarutiginninneq nipangiussisussaataanermik pisussaaffimmik unioqqutitsinerunngilaq.

Nalunaarutiginninnermik sukannernerusumik pisussaaffeqarneq aamma innuttaasunut qinikkanik imaluunniit inuiaqatigiinnik sullissinnermik tunngaveqartumik suliaqartunut atuuppoq, assersuutigalugu Inatsisartunut ilaasortanut, kommunalbestyrelsimut ilaasortanut, nunaqarfimmi aqutsisunut ilaasortanut, eqqartuussisunut, eqqartuusseqataasut, il.il.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkap qaammatsiutini ullut malippai, tamanna imaappoq, assersuutigalugu kommunalbestyrelsip marlunngornikkut nalunaarutiginninnermik tigusaqarpat, taava marlunngornerup tulliani kingusinnerpaamik tigusaqarnermut uppersaammik allakkatigut nassiussisoqassasoq. Qaammatsiutini ullut ilivitsut kisimik naatsorsorneqarput, taamaattumillu nalunaarutiginninnerup tiguneqarnerani nalunaaquttap qassinngornera apeqqutaatinneqarnani.

§ 28-imut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkap kommunalbestyrelsi pisussaaffilerpaa, utoqqaq tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsisoq kommunimut allamut nuuppat, kommuni nuuffiusoq kalerrinneqassasoq.

Aalajangersakkap inuup pisariaqartitsinertut suli tapersorsorneqarnissaa qulakkiissallugu, taamaalillunilu inuup atugarissaarnera ulorianartorsiortinneqarnani.

Aalajangersakkamut ilaatinneqarput utoqqaat ulluinnarni ikiorneqarnissamik isumassorneqarnissamillu pisariaqartitsisut, assersuutigalugu ullormut eqqiluisaarneq, nerisassiorneq imaluunniit ullormik aaqqissuussineq. Amerlanertigut tassaapput utoqqaat najugaqarfissamik neqeroorummi najugaqartoq imaluunniit akuttunngitsumik angerlarsimaffimmi ikiorteqartut. Ilaatigut aalajangersakkamut ilaatinneqarsinnaapput utoqqaat namminneq anerpiarneq ajortut, aamma kiserliornissaq pinngitsoorniarlugu sammisassaqartitsinnermik katerisimaarnermillu neqeroorummut attuumassuteqarnissamik pisariaqartitsisut, pingaartumik illoqarfimmut nunaqarfimmulluunniit allamut nuunnermut atatillugu, pineqartoq attaveqarfeqartinnagu.

Utoqqaq tapersorsorneqarpat, kommunalbestyrelsip tamatigut isumaliutigisariaqarpaa, kommunimut allamut nuunnermi kommuni nuuffigineqartoq nalunaaruteqarfigissallugu attuumassuteqarnera.

Aalajangersagaq suliniutip ataqatigiinneranik pitsaaliuisuuneranillu siuarsaassaaq, utoqqaq tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsisoq kommunimut nuuttoq pillugu kommunip nuuffigisap eqqumaffigineqarnissaa qulakkeerniarlugu. Taamaalilluni kommunip nuuffigineqartup utoqqaap sukkasuumik eqqortumik tapersorsorneqarnissaa qulakkiissavaa, taamaalillunilu utoqqaap nuunneq pissutigalugu tapersorsorneqarnermik amigaaqeqarnani.

Aalajangersagaq utoqqarnut nammineq piumasartik malillugu nuuttunut kisimi atuuppoq. Kommunalbestyrelsip pineqartoq kommunimi allami najugaqarfissamik neqeroorummi inissamik neqeroorfigippagu, kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit Inatsisartut peqqussutaanni malittarisassat malillugit kommunalbestyrelsip iliuseqarnissamik akiliinissamullu pisussaaffeqarneq attatiinnassavaa.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkap qulakkiissavaa, paasissutissat pisariaqartut ilanngullugit nassiunneqarnissaat, taamaalilluni kommunip nuuffigineqartup utoqqaap pisariaqartitai pillugit piaartumik paasisaqarniassamat tapersorsuinermillu aallartitsilluni.

Aalajangersakkami piumasaqaateqanngilaq, paasissutissanik nutaanik katersisoqarnissaanut, taamaallaalli kisimi, kommunip qimanneqartup paasissutissat kommunip pigeriigai ilanngullugit nassiunneqassasut.

Paasissutissat tassaasinnaapput pisariaqartitsineramik naliliinerit, oqarasuaatikkuq oqalunnermi allakkiat, inummik ilaqaatanillu naliliinerit, suleqataarusussuseqarneq il.il. pillugu paasissutissat.

Suliassamut atortussat kommunimut nuuffigineqartumut nassiunnissaat sioqqullugu, kommunalbestyrelsip inunnik paasissutissat pillugit ingerlatitseqqittarnermut malittarisassat, kommunimut nuuffigineqartumut paasissutissat nassiunneqartussat, pillugit qanorlu annertutigisut pillugit naliliinerminut ilanngutissavai. Tamatumunnga § 10-mut oqaaseqaatit innersuussutigineqarput.

Imm. 3-mut.

Imm. 1-2-mi aalajangersakkat utoqqaq Kalaallit Nunaanniit Danmarkimut imaluunniit Savalimmiunut nuuppat, ilanngullugit atuutissapput. Aalajangersagaq suliniuteqarnerup ataqatigiittussaananut pitsaaliuisuuneranullu pingaaruteqarpoq, Kalaallit Nunaata avataanut kommunimut nuuffigisamut, utoqqaq kommunimut nuuttoq pillugu pisariaqartissinnaasai pillugit, eqqumaffigeqquneqarpata.

Utoqqaq tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsisoq nunamut allamut nuunnermini immikkut mianernartutut inissimasinnaavoq, utoqqaat paaqqutarineqartarnerat pillugu aaqqissuussaq pineqartup sungiusimasaaniit allaanerusinnaammat, taamaalillunilu aamma paasiniarnissaa

isumalluutiniq atuiffiusussaalluni. Matumani nalunaarutiginninnermik pisussaaffeqarneq immikkut pingaaruteqassaaq.

Aalajangersakkap kommuni kisiat pisussaaffilerpaa, kommunip qimanneqartup paasisinnaappagu, pineqartoq sumut nuunnersoq.

§ 29-imut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkap aalajangersarpaa, kommunalbestyrelsip utoqqaq pillugu nalunaarutiginninnerup tiguneqarnerata kingorna pisuni tamani naliliiffigissagaa, utoqqaap atugarissaarnera, peqqissuunera imaluunniit ineriartornera ima ulorianartorsiortigisoq, tapersersorneqarnissamut pinartumik pisariaqartitsisoqartoq, tak. § 12.

Tapersersorneqarnissamut pinartumik pisariaqartitsisoqartoq naliliiffigineqarpat, tapersersuineq ingerlaannartumik aallartinneqassaaq.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkap aalajangersarpaa, kommunalbestyrelsip sapinngisamik piaarnerpaamik, nalunaarutiginninnerup tiguneqarnerata kingorna, taamaattoq qaammatisiutini ullut arfineq-marluk qaangiutsinnagit, nalunaarutiginninnermi paasissutissat ima isikkoqartut, allaat § 7 naapertorlugu pisariaqartitsinermik nalilersuinnermik imaluunniit § 18 naapertorlugu angerlarsimaffimmut pularneq pitsaaliuisoq pillugu neqerooruteqarnissamik pisariaqarnerneq, aalajangiiffigissagaa.

Taamaattumik kommunalbestyrelsip aallarniutitut nalunaarutiginninnerup uppernassusaa pillugu nalilersuisariaqarpoq. Utoqqaq tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisoq ilimatsaanneqarpat, kommunalbestyrelsi § 7 naapertorlugu pisariaqartitsinermik nalilersuissaaq. § 7, imm. 2-mut pisariaqartitsinermik nalilersuinissamut suliaqarnissamik naliliineq pillugu oqaaseqaatit takukkit.

Aallarniutitut naliliineq utoqqaq isumaginninnikkut atugarliortuunera imaluunniit tarnikkut timikkulluunniit piginnaasakillinera pillugu ilimatsaanneqarpat, § 18 naapertorlugu angerlarsimaffimmut pularneq pitsaaliuisoq pillugu kommuni neqerooruteqassaaq.

Nalunaarutiginninneq tunngavigalugu imm. 1 aamma § 12 naapertorlugit pinartumik pisariaqartitsineq matussuserniarlugu tapersersuinnermik aallartitsisoqarpat, aalajangersagaq assinganik atuuppoq, taamaalilluni tapersersuinnermik allamik sulii pisariaqartitsisoqarnerneq imaluunniit tapersersuinnermik pioreersumik allannguisoqassanersoq paasineqarniassammat. § 12-mut aalajangersakkat takukkit.

Nalunaarutiginninneq tunngavigalugu pisariaqartitsinermik nalilersuinissaq suliarineqassanersoq aamma angerlarsimaffimmut pularneq pitsaaliuisoq pillugit

aalajangiinerit, allakkatigut ingerlanneqassapput, aamma nalunaarutiginninnermut ilanngullugit toqqorneqassallutik.

Imm. 3-mut.

Pisariaqartitsinermik nalilersuinermik suliaqartoqassasoq pillugu kommunalbestyrelsi aalajangiippat, tamanna piaarnerpaamik aallartinneqassaaq. Nalunaarutiginninnerup tiguneqarnerata kingorna kingusinnerpaamik qaammatisiutini ullut 14-it qaangiutsinnagit pisariaqartitsinermik naliliineq aallartinneqassaaq.

Suliassamut pissusissamisoorpoq, nalunaarutiginninnerup ilungersunartuunera kommunalbestyrelsip qanoq piaartigisumik qisuariarnissaanut pingaaruteqassasoq. Ima pisoqarpat, ukioqqortussuseqarneq aamma piginnaasakillineq pissutigalugit tapersorneqarnissamik pisariaqartitsineq tamanut tunnganerusoq pineqartillugu, pisuni amerlanerpaani qaammatisiutini ullut 14-it akuersaarneqarsinnaassapput. Akerlianik paarsinerlunermik, innarliinermik imaluunniit peqqinnissamik inuunermilluunniit ulorianartorsiortitsisinnaasumik pissutsit pineqartillugit, imm.5 naapertorlugu kommuni ingerlaannaq iliuuseqartussaavoq, tamannalu peqatigalugu politiinut nalunaarutiginnissinnaaneq.

Imm. 4-mut

Kommunalbestyrelsip angerlarsimaffimmut pulaarnek pitsaaliuisoq pillugu aalajangerpat, tamanna sapinngisamik piaarnerpaamik neqeroortigineqassaaq. nalunaarutiginninnerup tiguneqarnerata kingorna qaammatisiutini ullut 14-init qaangiutsinnagit angerlarsimaffimmut pulaarnek neqeroortigineqassaaq kinguninngualu pulaartoqarluni.

Suliassami pissusissamisoorpoq, kommunalbestyrelsip qanoq sukkatigisumik qisuariarnissaanut aamma angerlarsimaffimmut pulaarnek qanoq siusitsiginissaanut nalunaarutiginninnerup ilungersunartuunera pingaaruteqassasoq. Ima pisoqartillugu, ukioqqortusineq piginnaasakillinerlu tunngavigalugit tapersersuineq tamanut tunnganerusoq pineqartoq, pisuni amerlanerpaani qaammatisiutini ullut 14-it akuersaarneqarsinnaassallutik. Akerlianik pinartumik pisoqarpat, paarsinerluttoqarpat, innarliisoqarpat imaluunniit peqqissutsimut inuunermilluunniit ulorianartorsiortitsisoqarsinnaalluni, imm. 1 aamma 5 naapertorlugit kommuni ingerlaannartumik qisuariartariaqarpoq, politiinut nalunaarutiginninneq peqatigisinnaallugu

Angerlarsimaffimmut pulaarnek pitsaaliuisoq pillugu neqeroortut utoqqaap itigartitsissutigippagu, pisariaqartitsinermik nalilersuinermik suliaqartoqassanersoq pillugu kommunalbestyrelsi naliliissaaq aalajangiillunilu.

Imm. 5-mut.

Nalunaarutiginninnermut pissutsinut immikkut sakkortuunut tunngassuteqarpata aamma paarsinerlunneq, nakuuserneq, tassunga ilanngullugu nakuusernissamut siorasaarinerit imaluunniit atoqatigiinnikkut innarliineq pillugit pasitsaassisoqarpat, pisariaqartitsinermik naliliinermik aallartitsinissaq pillugu kommunalbestyrelsi iliuuseqarnissamut pisussaaffeqarpoq.

Aalajangersagaq ilanngullugu piumasaqaateqarpoq, § 12 naapertorlugu tapersersuineramik pinartumik neqerooruteqartoqarnissaa pillugu kommunalbestyrelsip isummerfigissagaa, tamannalu utaqqiisaasumik, utoqqaap pisariaqartitaanut atatillugu pisariaqartitsinermik itisiliisumik naliliinikkut tapersersuineramik angusassamik toraagalimmik eqqortumillu iliuuseqarnissap paasineqarnissaata tungaanut, atuutsinneqarsinnaalluni.

Aalajangersakkami kommunalbestyrelsi ingerlaannartumik iliuuseqarnissamut peqqussuteqarpoq, tassunga ilanngullugit § 12 naapertorlugu tapersersuinerugallartumik aallartitsinissaq, aamma § 7 naapertorlugu pisariaqartitsinermik naliliinermik isumaginninnissap, nalunaarutiginninnerup tiguneqarnerata kingorna nalunaaquttap akunneri 24-t qaangiutsinnagit aallartinneqassasoq.

Aalajangersakkami isumassuineramik sakkortuumik sumiginnaanerit pingasut tigussaasut pineqarput:

1) Paarsinerlunneq: Paarsinerlunnermut tunngatillugu paasineqassaaq timikkut isumassuineramik sumiginnaaneq, paarsineq paaqqutarinninnerlu amigaataasut aqqutigalugit utoqqaq ajoqutaasumik sunnerneqarluni navianartorsiortinneqartoq imaluunniit timikkut sakkortuumik iluaalliortinneqartoq. Assersuutaasinnaapput, utoqqaq pitsaasunik nerisinneqanngitsoq imaluunniit silap qanoq issusianut tulluurtunik atisaqartinneqanngitsoq. Paarsinerlunnerusinnaavoq aamma inuk iliuitsit atorlugit nikanarsagaasoq imaluunniit oqaatsit atorlugit nikanarsagaasoq. Assersuusionerq tamakkiisuunngilaq.

2) Nakuuserneq: Nakuusernermut tunngatillugu paasineqassaaq iliuuseq, inuup innarligassaanneginneranik kanngunarsaasoq, imaluunniit inummik ersisaarisoq, anniartitsisoq imaluunniit ajoqusiisoq. Nakuuserneq ilisimaaralugu iliuuseqarnerusinnaavoq, imaluunniit puuallannermi iliuusiusinnaalluni. Aalajangersakkami aamma nakuusernissamik siorasaarinerit ilaatinneqarput.

3) Atoqatigiinnikkut innarliineq: Atoqatigiinnikkut innarliineq nassuiarneqarpoq atoqatigiinnikkut iliuuserisaasoq, illuatungiliuttut akornanni kiffaannngissuseqarneq naligiinnermillu tunngaveqanngitsoq aamma inuup nammineq atoqatigiinnissamut pisariaqartitaanik naammassinnginngitsoq.

Assersuutit atoqatigiinnermik innarliisut tassaasinnaapput:

- utoqqaap oqaatsini atorlugit naameersinnaanngitsoq, kisianni timini atorlugu atoqatigiinnermik attaveqarnek kissaatiginagu takutitsisoq.
- utoqqaq timikkut tarnikkulluunniit pissaanermik atuilluni atoqatigiinnermik iliuserineqartumut peqataanissamut pinngitsaalineqartoq.
- innarliisup utoqqaap pinngitsuuisinnaannginneranik imaluunniit nammineq pissaaneqarnerminik atornerluinera.
- atoqatigiinnikkut attaveqarnek innarliisup pisariaqartitai kisiisa tunngavigalugit pisoq.

Kommunalbestyrelsi utoqqarmik paarsinerluttoqarneranik, nakuusertoqarneranik imaluunniit atoqatigiinnikkut innarliisoqarneranik pasitsaassinnermik pisoqartillugu ingerlaannaq politiinut nalunaarutiginnissaaq. Politiinut nalunaarutiginninnerup pisariaqartitsinnermik naliliinerup naammassinissaa utaqqissanngilaa.

Pisariaqartitsinnermik naliliinissaa naammassinissaa pillugu kommunalbestyrelsip aalajangiinera politiit paasiniaanermik suliaqarsinnaaneranut apeqqutaanngilaq. Taamaattumik politiinut unnerluussineq pissutigalugu pisariaqartitsinnermik naliliinerup aallartinnissaa utaqqisinneqassanngilaq, aamma politiit misissuinerat assingisaaluunniit ingerlanneqartoq innersuussutigalugu, kommunalbestyrelsip pisariaqartitsinnermik naliliineq ingerlanneqartoq unitsinnissaanut, unitsikkallassarnissaanut imaluunniit arlaatigut kinguarsarnissaanut unitsinnissanulluunniit iliuseqassanngilaq.

Imm. 6-imut.

Aalajangersagaq pisunut, §§ 26-28-mut naapertorlugit nalunaarutiginninnermik pisussaaffeqarnermut ilaatinneqartunut, pissutsinik utoqqarmut tunngassutilinnik ernumanartunik kommunalbestyrelsi nammineq ingerlataminik eqqumaffigisaqalerpat paasisimasaqalerpallu, atuuppoq. Pisuni taamaattuni aalajangersakkap imm. 1-imiit 4-mut, tassunga ilanngullugit pingaartumik piffissamut tunngatillugu piumasaqaatinut, kommunalbestyrelsi piumasaqaatinik assinganik piumasaqarfigineqassaaq.

§ 30-mut

Imm. 1-imut.

Imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq, kapitali 6-imi aalajangersakkat malillugit utoqqarnik paaqqtarinniffinnik, kommunalbestyrelsip pilersitaanik ingerlataanillu, kommunalbestyrelsi ingerlatsinnermut sammititamik nakkutilliissasoq.

Ingerlatsinnermut sammititamik nakkutilliinerup, § 21, imm. 2 naapertorlugu piumasaqaatit aalajangersarneqartut aamma § 21, imm. 3-mi piumasaqaatit malillugit utoqqarnik paaqqtarinniffiup suli pisariaqartumik pitsaassuseqartoq qulakkiissavaa.

Imm. 2-mut.

Imm. 2-mi siunnersuutigineqarpoq, imm. 1 malillugu nakkutilliineq nalunaarutigineqartut aamma nalunaarutigineqanngitsutut ingerlanneqarsinnaasoq.

Nalunaarutigineqartumik nakkutilliinermi paasineqassaaq, utoqqarnik paaqqutarinniffik siumoortumik nakkutilliisoqarniartoq paasitneqartoq.

Nalunaarutigineqanngitsumik nakkutilliinermi paasineqassaaq, utoqqarnik paaqqutarinniffik siumoortumik nakkutilliisoqarniartoq paasitneqanngitsaq. Siumoortumik nalunaaruteqarnani nakkutilliineq maannakkut inissisimanermik takussutissiisinaavoq, aamma nakkutilliinermut nalunaarutigineqartumut ulluinnarmullu atatillugu misigineqartut akornanni naapertuuttoqarnera pillugu naliliinermut atorneqarsinnaalluni. Taamaattumik nalunaarutigineqanngitsumik nakkutilliineq utoqqarnik paaqqutarinniffimmik ataatsimut isiginninnermut tapertaasinaavoq assigiinngissutsinillu takutitsilluni.

Imm. 3-mut.

Imm. 3-mi siunnersuutigineqarpoq, kommunalbestyrelsi Naalakkersuisuniit qinnuiginninneq malillugu, ingerlatsinermut sammititamik nakkutilliinerup kommunalbestyrelsip isumaginninnera pillugu, paasissutissat tamaasa Naalakkersuisunit kissaatigineqartut pillugit nassiussinissamut pisussaaffeqartoq. Taamaalilluni sammisanut immikkoorttunillu imarisaanut atatillugu aalajangersakkami killiliisoqanngilaq.

Imm. 4-mut.

Aalajangersakkap ingerlatsinermut sammititamik nakkutilliineq pillugu malittarisassanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaanissaannut pisinnaatippai, tassunga ilanngullugit nakkutilliinerup suliarineqarnera, aqqissuunneqarnera, atugassarititat piumasagaatillu aamma nakkutilliinermik nalunaarusiat suliarineqartarnerat.

§ 31-mut

Imm. 1-imut.

Inatsisartut inatsisaat malillugu aalajangersarneqartut, Inatsisartut inatsisaanni aalajangersakkat imaluunniit allaffissornikkut najoqqutassiat kommunalbestyrelsip malissimanngikkai uppernarsineqarpat, Naalakkersuisut kommunalbestyrelsimut peqqussummik aalajangiisinaannissamut piginnaatinneqassasut, aalajangersakkatigut siunnersuutigineqarpoq. Tassunga ilanngullugit assersuutigalugu siunnersuummi § 17 malillugu tapersersuinissamik iliuusissat pisariaqartut kommunalbestyrelsimit neqeroorutigineqanngippata imaluunniit Inatsisartut inatsisaanni § 21, imm. 3 naapertorlugu aalajangersarneqartut aqqissuunneqarneranut piumasagaatit paaqqutarinnittarfimmit naammassineqanngippata, peqqussuteqartoqarsinnaavoq.

Naatsorsuutigisariaqarpoq, peqqussut pissuseqartinneqassasoq kommunalbestyrelsip naammassinninnissaanik periarfissillugu. Pissutsit sorlerpiaat aaqitassaasut, peqqussummi erseqqissumik allassimassapput, aamma kommunalbestyrelsip peqqussummik naammassinninnissaanik piviusorsiortumik periarfissaqartinneqarnissaa qulakkeertariaqassalluni.

Peqqussuteqarneq naleqqersuunneqassaaq aamma Inatsisartut inatsisaat malillugu imaluunniit Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu allaffissornikkut najoqqutassat aalajangerneqartut qaangersinnaanagit. Taamaalilluni peqqussuteqarneq naleqquttuussaaq aamma unioqqutitsineq amigaataasorluunniit iluarsineqartussanut naleqqussagaalluni. Inatsisartut inatsisaannik imaluunniit Inatsisartut inatsisaat malillugu allaffissornikkut najoqqutassianik eqqortitsinissaa qulakkeerniarlugu pisariaqartuusoq nalilerneqarpat, peqqussut aatsaat atorneqartariaqarpoq.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkap aalajangersarparaa, imm. 1 malillugu peqqussuteqarnerup naammassinissaa pillugu piffissaliinermik Naalakkersuisut nalunaaruteqarsinnaasut.

Peqqussutip naammassinissaanut piffissaliinerup sivissussusissaa, peqqussuteqarnermut pissutaasut pissutsit piviusut aallaavigalugit aalajangersarneqassaaq. Eqqortitsinissamut piffissaliussami, qanoq sukkatigisumik aamma allannguutit tamakku naleqquttumik naammassineqarsinnaanissaat naatsorsuutigineqassaaq. Utoqqarnik paaqqutarinniffik assersuutigalugu Inatsisartut inatsisaanni § 21, imm. 3 naapertorlugu aqqissuussinermut piumasqaatinik naammassinninngippat, iluarsisassaaq qaqugu piviusorsiortumik aaqinneqarsinnaanersoq aallaavigalugu piffissaliisoqassaaq.

Pissutsit immikkut ittut tulluuartuutitsippata, imm. 1 malillugu atuutilersinneqartumik peqqussummik naammassinninnissamut piffissaliussamik sivitsuinermik nalunaarutiginnittoqarsinnaassaaq.

Imm. 3-mut.

Qaqugukkut aamma pissutsini qanoq ittuni peqqussummik nalunaaruteqarnissamut malittarisassanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput. Malittarisassat taakkua peqqussummik atuinermi erseqqissuliortoqartarnissaa aamma kinguneqartitsisoqartarnissaa, aamma kommunalbestyrelsit eqqortitsinissaminnut tulluurtumik periarfissinneqartarnissaa qulakkeerneqassaaq.

§ 32-mut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkap kommunalbestyrelsi utoqqaat pillugu siunnersuisoqatigiinnik pilersitsinissaannut pisussaaffilerpai, aamma utoqqaat pillugit siunnersuisoqatigiit suliassaat aalajangiisinnaanerilu aalajangersarlugit.

Utoqqaat pillugit siunnersuisoqatigiinni siunertaavoq kommunalbestyrelsimik siunnersuinissaq aamma innuttaasut kommunalbestyrelsillu akornanni attaveqaammik pilersitsinissaq. Utoqqaat pillugit siunnersuisoqatigiit utoqqarnut suliassaqarfimmi pingaarnertut sammineqartut malillugit sulissaaq, aamma ilaatigut kommunalbestyrelsip utoqqarnut politikkiannik aamma suliassaqarfiup allaffissorneranut ineriartortitsinissamut suleqataassalluni kiisalu kommunalbestyrelsimi apeqqutit pillugit siunnersuinermut tapersiissalluni. Utoqqaat pillugit siunnersuisoqatigiit ilanngullugu apeqqutit tamanut tunnganerusut oqallisigisinnaavai aamma politikkimut allaffissornermullu suliniutit pillugit siunnersuusiorsinnaalluni.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkap kommunalbestyrelsi suliniutinut utoqqarnut tunngassuteqartunut tamanut utoqqaat pillugit siunnersuisoqatigiit tusarniarnissaannut pisussaaffeqarpoq, tassunga ilanngullugu utoqqarnut politikki. Tusarniaanissamut pisussaaffeqarnermi suliniutit tamanut tunnganerusut kisimik pineqarput, utoqqaat pillugit siunnersuisoqatigiit imm. 3 naapertorlugu inunnut ataasiakkaanut suliassani pissutsit tigussaasut pillugit suliqaarnissamut aalajangiisinnaanngimmat.

Imm. 3-mut.

Aalajangersakkap ersarissarpaa, utoqqaat pillugit siunnersuisoqatigiit inunnut suliassat tigussaasut pillugit suliqaarsinnaanngitsut, tassunga ilanngullugit qinnuteqarnermut suliassat aamma naammagittaalliuuteqarnissamut suliassat. Pissutsit inunnut ataasiakkaanut tunngasut tamanut tunngassutilimmik apeqquteqarnissamut pissuteqarpata, utoqqaat pillugit siunnersuisoqatigiit tamanut tunnganerusumik isummersinnaapput aamma ajornartorsiutip ilaanut kisimi tamanut tunngassuteqarnerusumut.

Imm. 4-mut.

Utoqqarnut siunnersuisoqatigiit sisamat aamma arfineq-pingasut akornanni ilaasortaqaassasoq, aalajangersakkamik aalajangersarneqarpoq.

Imm. 5-mut

Aalajangersakkami utoqqaat siunnersuisoqatigiit katigigaanerat malittarisassiorneqarpoq aamma utoqqaat siunnersuisoqatigiit inunnik utoqqaat suliassaqarfiannut immikkut soqutigisaqartunik imaluunniit suliamut tunngatillugu tunuliaqutaqartunik inuttaqartillugit katitigaanissaat aalajangersarlugu. Aalajangersakkap matuma siunertaraa utoqqaat siunnersuisoqatigiinnut ilaasortat utoqqaat soqutigisaannik sunniuteqarluartumik isumaginnissinnaanermut pisariaqartumik paasisimasaqarnissaat pimoorussinissaallu qulakkiissallugu.

Imm. 6-imut.

Aalajangersakkap aalajangersarpaa kommunalbestyrelsi utoqqaat pillugit siunnersuisoqatigiiffiannut pisariaqartitsineq malillugu allattoqarnikkut ikiuutissasoq. Allattoqarnikkut ikiuunnermi siunniunneqarpoq ataatsimiinnissanut aggersaanermut aamma ataatsimiinnerit ingerlanneranni ikiuunnermut atorneqassasoq kiisalu imaqarniliornermut aamma ataatsimiinnerit il.il. imarisai pillugit ilisimatitsinermut.

Imm. 7-imut.

Aalajangersakkap kommunalbestyrelsi utoqqaat pillugit siunnersuisoqatigiit sulinerat katitigaanerallu pillugit malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaatippaa, tassunga ilanngullugit soorlu suleriaatsit, akissarsiat kiisalu siunnersuisoqatigiinnut paasisitsisussat suliaassanik suliarinnittarnerat il.il.

§ 33-mut

Imm. 1-imut.

Aalajangersagaq, utoqqarnut kommunip tapersersuina pitsaanerpaamik pitsaassuseqarnissaata qulakkeerneqarnissaa siunertaralugu, utoqqarnut politik-kimik ataqatigiittumik ilusiliinissamut kommunalbestyrelsimut pisussaaffiliivoq. Ataqtigiittumik paasineqassaaq, utoqqarnut politikimi, utoqqarnut tapersersuinnermut atatillugu kommunimi, pisortani immikkoortut akimorlugit, pitsaanerpaamik kiffartuussinissamik ikiorsiisoqarnissaanut isummissasoq.

Utoqqarnut politikimi ilaatigut utoqqarnut suliaasaqarfimmi suliniutit pillugit immikkoortut akornanni suleqatigiinneq pineqarsinnaavoq, kommunimi kiffartuussinermut anguniakkat, soorlu utoqqaat nammineq angerlarsimaffimmini najugaqaannarnissaanut atatillugu il.il. utoqqarnut politikkip § 34 naapertorlugu pitsaassusissanut malittarisassani anguniakkat ilanngullugit imarisinnaavai.

Utoqqarnut politikki ukiut sisamakkuutaarlugit najugaqarfissamik neqerooruteqarnermi pilersarusiorneq, politikki isumalluutinillu aningaasaliinerit aamma tapersersorneqarnissamut periarfissat pillugit paasisutissanik imaqassaaq, pingaartumik eqqarsaatigalugu inuit agguataarnerisa ineriartornerat.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkami ersarissarneqarpoq, kommunalbestyrelsip imm. 1 malillugu kommunip utoqqarnut politikimi suliaqarneranut atatillugu utoqqaat pillugit siunnersuisoqatigiit ilanngunneqarnissaannut pisussaaffeqarneranik. Tamanna utoqqaat isumaat pisariaqartitaallu tusarneqarnissaat aamma politikimi akulerutsinneqarnissaat qulakkeerivoq.

Imm. 3-mut.

Aalajangersakkap aalajangersarpaa, utoqqarnut politikki allakkatigut ilusilerneqassasoq aamma kommunip nittartagaatigut tamanut ammasumik saqqummiunneqassasoq. Tamanna tapersiisaaq, utoqqarnut politikkip kommunimi innuttaasunit tamanit pissarsiarineqarsinnaaneranut.

Kommunalbestyrelsip ilanngullugu utoqqarnut politikki naammassineqartoq pillugu Naalackersuisut ilisimatissavaat, taamaalillutik Naalackersuisut nuna tamakkerlugu utoqqaat pillugit periusissiorneqassasoq siunertaralugu, kommunimi utoqqarnut suliaasaqarfimmi qaqugukkulluunniit ataatsimut isiginnilersinnaaqullugit.

Imm. 4-mut.

Aalajangersakkap aalajangersarpaa, utoqqarnut politikki sivisunerpaamik ukiut sisamakkuutaarlugit iluarsaaneqartarnissaa. Utoqqarnut politikkip iluarsaaneqarnissaanut siunertaavoq utoqqarnut politikki piffissamut naleqquttuunissaata qulakkeerneqarnissaa, kommunimi kiffartuussinermit ingerlaavartumik anguniagaliorsinnaasoq.

§ 34-mut

Imm. 1-imut.

Imm. 1-imi aalajangersagaq siunnersuummi kapitali 5 malillugu utoqqarnut tapersersuinermit pitsaassusissanut malittarisassanik kommunalbestyrelsip aalajangersaanissaminut pisussaaffeqarneranik imaqarpoq. Pitsaassusissanut malittarisassat timikkut tapersersuinermit iliuuserineqartunut tunngasinnaavoq, soorlu qanoq akuttutigisumik atortorissaarutit taarserneqassappat, aamma kiffartuussinermit tunngatillugu tapersersuineq, soorlu angerlarsimaffimmi ikiorteqarnermi killiliussat imaluunniit ingiaqateqarnermit nalunaaquttat akunnerisa qaffasissusaat.

Pitsaassusissanut malittarisassat Inatsisartut inatsisaanni killiliussat iluaniissapput aamma tapersersuinerit assigiinngitsut ataasiakkaat imarisaat, annertussusaat suliarineqarnerallu pillugit paasissutissanik imaqassallutik. Taamaalilluni pitsaassusissanut malittarisassanik, Inatsisartut inatsisaanni takuneqarsinnaasunut piumasaqaatinik naammassinninngitsunik aalajangersaanissamut inatsisitigut tunngavissaqanngilaq.

Tamatuma saniatigut aalajangersakkami pitsaassusissanut malittarisassat aalajangerneqartut pillugit malitseqartitsinissamut kommunalbestyrelsi aalajangiinissaanut peqqussuteqarpoq. Tamanna isumaqarpoq, pitsaassusissat qanoq iliorluni eqquutitinnissaat qulakkeernissaannut ersarissunik najoqqutassaqaassasoq, aamma nikittoorsinnaanerit qanoq iliorluni iliuuseqarfigineqassanersut.

Imm. 2-mut.

Imm. 2-mi aalajangersakkap aalajangersarpaa, Inatsisartut inatsisaanni kapitali 6 aamma 7-imi utoqqarnut najugaqarfissamik neqerooruteqarnermi pitsaassusissanut malittarisassanik aalajangersaanissamut kommunalbestyrelsip akisussaaffigigaa. Matumani aalajangersakkap siunertaraa utoqqaat kommunip neqeroorutaani najugaqartut tapersersorneqarnissaannik pisariaqartumik paaqqutarineqarnissamullu pitsaasumik ikiorserneqarnissaat qulakkiissallugu.

Pitsaassusissanut malittarisassat utoqqaat najugaqartut pisariaqartitaat sorliit najugaqarfissamik neqeroorutip naammassissanerai immikkoortitissavaat. Tamatumunnga ilaatinneqarsinnaapput paaqqutarinninnermut isumassuinernullu isiginninnerit, peqqissutsimik sulialinnit ikiorneqarneq, isumannaassuseq, sammisassaqartitsinerit, sulisut, najukkat aaqqissuussaanerit, kiisalu ataavartumik nalilersuinermut malitseqartitsinernullu periaatsit.

Tamatuma saniatigut aalajangersagaq kommunalbestyrelsimut peqqussuteqarpoq, pitsaassusissanut malittarisassanik aalajangerneqartunik qanoq malitseqartitsinerup ingerlasarnissaa pillugu aalajangiinissaq. tamanna isumaqarpoq, malittarisassat eqquutitinnissaannut qanoq iliorluni qulakkeerneqarnissaannut ersarissunik najoqutaqassasoq aamma nikittoorsinnaanerit qanoq iliorluni iliuuseqarfigineqassanersut.

Pitsaassusissanut malittarisassat Inatsisartut inatsisaanni killiliussat iluaniissapput. Taamaalilluni pitsaassusissanut malittarisassanik, Inatsisartut inatsisaanni takuneqarsinnaasunut imaluunniit Inatsisartut inatsisaata atuuffiata avataaniittunut piumasqaatinik naammassinninngitsunik aalajangersaanissamut inatsisitigut tunngavissaqanngilaq.

Imm. 3-mut.

Aalajangersakkap aalajangersarpaa, imm. 1 aamma 2 malillugu pitsaassusissanut malittarisassat allakkatigut suliarineqarnissaat aamma kommunip nittartagaatigut tamanut ammasumik saqqummiunneqarnissaat. Tamanut ammasumik saqqummiussineq pitsaassusissanut malittarisassat inunnu tapersersuinermik pisinnaatitaaffittut isikkoqarnissaannut tapersiissaaq.

Pitsaassusissanut malittarisassat ilanngullugu kommunalbestyrelsip utoqqarnut politikianut atatillugu tamanut ammasumik saqqummiunneqassapput.

Pitsaassusissanut malittarisassat ilanngullugit Naalakkersuisunut ilisimatitsissutigalugit nassiunneqassapput, taamaalillutik Naalakkersuisut qaqugukkulluunniit utoqqarnut suliassaqarfiup iluani nuna tamakkerlugu pitsaassusissanut malittarisassat ataatsimut isiginnilersitsillutik.

Imm. 4-mut.

Aalajangersakkap aalajangersarpaa, pitsaassusissanut malittarisassat sivisunerpaamik ukiut marlukkaarlugit iluarsaanneqartarnissaat. Pitsaassusissanut malittarisassat iluarsaanneqartarnerannut siunertaavoq, pitsaassusissanut malittarisassat piffissamut naleqquttuunissaat qulakkiissallugu.

Imm. 5-imut.

Aalajangersakkap imm. 1 aamma 2 malillugu pitsaassusissanut malittarisassat pillugit Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissaannut.

§ 35-mut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkap Inatsisartut inatsisaat manna malillugu aningaasartuutit assigiinngitsut qanoq aalajangersarneqassanersut aamma Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu najoqqutassat aalajangerneqartut aningaasalersorneqassanersut malittarisassiuuppai. Aalajangersakkamik aalajangersarneqarpoq Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu utoqqarnik tapersersuineranut atatillugu aningaasartuutinik kommunit tassaasut akiliinissamut pisussaaffeqartut.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkap aalajangersarpaa, Inatsisartut inatsisaanni kapitali 6 malillugu utoqqarnut najugaqarfissamik, pilersinneqartunut ingerlanneqartunullu, neqerooruteqarnermik pilersitsinissamut ingerlatsinissamullu aningaasaqarnikkut akisussaaffik kommuniniittoq. Taamaalillutik kommunit ataasiakkaat najugaqarfissamik neqeroorummik pilersitsinermut ingerlatsinermullu atatillugu aningaasartuutit namminneq akilissavaat.

§ 36-mut

Aalajangersakkap kommunalbestyrelsimit aalajangiinernut tunngatillugu naammagittaalliuuteqarsinnaaneq ersarissarpaa.

Inatsisartut inatsisaat malillugu kommunalbestyrelsip aalajangiineri, isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aqqissuussaanelu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni malittarisassat malillugit, Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuutigineqarsinnaapput.

§ 37-mut

Imm. 1-imut.

Aalajangersagaq naatsorsueqqissaarnermut paasissutissat Naalakkersuisut qinnutigisaattut kommunalbestyrelsit nassiunnissaannut pisussaaffiliivoq. Matumani Naalakkersuisut

innuttaasut sullinniakkat amerlassusaat pillugit naatsorsueqqissaarnermi ilisimasanut ingerlaavartumik pissarsisinnaapput, tassunga ilanngullugit tapersersuineramik pisariaqartitsineq, ukiut agguataarneri aamma suliassa qarfiup ineriartorneranut malinnaanissamut pingaaruteqartut uuttuutit allat.

Naatsorsueqqissaarnermi ilisimasat kommunimi utoqqarnut suliassa qarfik pillugu ilisimasanik katersuiffittut kommunalbestyrelsip atorsinnaavaa, taamaaliornikkullu utoqqarnut suliassa qarfik pillugu kommunip ineriartortitsineranut pilersaarusionermullu tunngavissamik pilersitsilluni.

Imm. 2-mut.

Aalajangersagaq naatsorsueqqissaarnermi paasissutissat annertussusaat pillugit Naalakkersuisunut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissaannut pinsinnaatitsivoq, aamma paasissutissat qanoq nutarsarneqassanersut nassiunneqassanersullu.

§ 38-mut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkap aalajangersarpaa, § 31 malillugu peqqussuteqarneq malinneqartinnagu kommunalbestyrelsi allaffissornikkut pinngitsaaliilluni akiligassiinissamut Naalakkersuisut peqqussuteqarsinnaanissaat.

Pinngitsaaliilluni akiligassiineq kommunalbestyrelsi peqqussummik malinninnissaanut kajumissaarutitut atorneqassaaq aamma pillaatitut pineqaatissiissutitulluunniit isikkoqassanngilaq.

Pinngitsaaliilluni akiligassiinerit allaffissornikkut taamaattumillu eqqartuussisulersuussinertiguunngitsoq aalajangersarneqassapput. Taamaalilluni pinngitsaaliilluni akiligassiineq, § 31 malillugu peqqussuteqarneq nalunaarutigineqartoq malinneqanngippat, aningaasaqarnikkut pineqaatissiineq peqqussutigineqassasoq, allaffissornikkut aalajangiineruvoq.

Aalajangersakkatigut siunertaavoq Naalakkersuisunit peqqussutigineqartut kommunalbestyrelsip malinnissaat qulakkiissagaat, taamaalillunilu Inatsisartut inatsisaanni piumasqaateqarnerup naammassineqarnissaa qulakkeerneqarluni.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkap aalajangersarpaa, pinngitsaaliilluni akiligassiinerit annertussusaat unioqquutitsinerup sakkortussusaa siviussusaa lu eqqarsaatigalugit aalajangersarneqassasut. Taamaalilluni annertussusiliinerup missiliuussineq tigussaasoq aallaavigissavaa,

suliassamullu isiginninnerit pissutaaqataasullu attuumassuteqartut taamaallaat ilanngunneqassallutik. Tamanna isumaqarpoq, unioqqutitsinerit sakkortuut imaluunniit sivisuut pinngitsaaliilluni akiligassiinernik qaffasinnerusunik kinguneqarsinnaasut, tamannalu pissutsit peqqussuteqarnermut kinguneqartitsisut kommunalbestyrelsip piaartumik aaqqinnissaannut kajumissaataassasoq. Akerlianik unioqqutitsinerit annikitsuuppata, pinngitsaaliilluni akiligassiinerup annertussusaa tamanna malillugu aalajangersarneqartariaqarpoq.

Imm. 3-mut.

Pinngitsaaliilluni akiligassiissutit ullormut akiligassatut peqqussutigineqassapput, peqqussutip naammassineqarnissaatut ullormiit aallartinneqarlutik, aamma peqqussutip malinneqarnissaata tungaanut ingerlassallutik. Peqqussuteqarnek malinneqarpat, ullormut akiligassatut pinngitsaaliilluni akiligassiissutit akilerneqartut atorunnaassanngillat, akerlianilli pinngitsaaliilluni akiligassiinerni ullormut akiligassat akilerneqareertut utertillugit akilerneqassanngillat.

Imm. 4-mut.

Aalajangersakkap aalajangersarpaa, imm. 1 naapertorlugu pinngitsaaliilluni akiligassiinerit Nunatta karsianut tutsinneqassasut.

§ 39-mut

Imm. 1-imut.

Siunnersuutigineqarpoq, Inatsisartut inatsisaat manna ulloq 1. januar 2026-mi atuutilissasoq.

Imm. 2-mut.

Siunnersuutigineqarpoq utoqqalinersiaqarnek pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 20, 23. november 2015-imeersumi § 18 aamma § 27, imm. 6 Inatsisartut inatsisaat manna atuutilersinneqarnera peqatigalugu atorunnaarsinneqassasut.

Siunnersuutigineqarpoq, inersimasunut paaqqinniffiit immikkut ittut pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 6, 28. april 1988-imeersaq Inatsisartut inatsisaat manna atuutilersinneqarnera peqatigalugu atorunnaarsinneqassasoq.

Siunnersuutigineqarpoq, utoqqarnik paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 11, 30. oktober 1998-imeersaq Inatsisartut inatsisaat manna atuutilersinneqarnera peqatigalugu atorunnaarsinneqassasoq.

Imm. 3-mut.

Siunnersuutigineqarpoq, allaffissornikkut najoqqutassat utoqqarnik paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 11, 30. oktober 1998-imeersumi tunngaveqartut, Inatsisartut inatsisaanni matumani allaniluunniit tunngaveqartumik taarserneqarnissaata imaluunniit atorunnaarsinneqarnissaata tungaanut atuutiinnassasut. Tamanna pingaartumik atuuppoq isumaginnittoqarfimmi nakkutilliineq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat.

§ 40-mut

Aalajangersagaq siunnersuummi § 39, imm. 2-mi utoqqarnik paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 11, 30. oktober 1998-imeersumik atorunnaarsitsinerup kingunerisaanik pisariaqartumik malitsigaa.

Taamaalilluni siunnersuutigineqarpoq, ”utoqqarnik paaqqinniffik” aamma ”utoqqarnik paaqqinniffiit” inatsit tamakkerlugu allangortinneqassasut ima: ”najugaqarfissamik neqerooruteqarneq”, kiisalu isumaginninnermik suliassaqarfimmi pissaanermik atuneq pillugu Inatsisartut inatsisaat pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni § 32, imm. 1, nr. 3-mi atuuffia ”3) utoqqarnik paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaat naapertorlugu utoqqarnik paaqqinniffimmi” allangortinneqassasoq ima: ”3) utoqqarnik tapersersuinissaq pillugu Inatsisartut inatsisaat malillugu najugaqarfissamik neqeroorummi”.

Utoqqarnik paaqqinniffinniit najugaqarfissamik neqeroorummut taaguutinik allangortitsinerup malitsigisaanik kinguneranik allanguineq taamaallaat pineqarpoq. Inatsisinik allanik atuuttunik allanguinissaq siunniunneqanngilaq.

Ilanngussaq 1

Tusarniaanermut allakkiag

Siunnersuut piffissami 26. juli 2024-miit 19. august 2024-mut tusarniaassutigineqarpoq tulliuuttuni tusarniaanermi illuatungiliuttuni:

Kommunit

Avannaata Kommunia
Kommune Qeqertalik
Qeqqata Kommunia
Kommuneqarfik Sermersooq
Kommune Kujalleq

Aalajangiisartut siunnersuisoqatiillu

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik
Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiit
Inuttut Pisinnaatitaaffinnut Institutti
Kalaallit Nunaanni Naligiissitaaanermut Siunnersuisoqatigiit

Oqaaseqartartut

Meeqqat pillugit Oqaaseqartartoq MIO
Inuit Innarluutillit pillugit Oqaaseqartartoq/Tilioq
Utoqqaat pillugit Oqaaseqartartoq

Soqutigisaqatigiit (NGO)

Kalaallit Meerartaat
Meeqqat Inuunerissut
Sorlak (Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu siunnersuisoqatigiiffiat)
INOOQAT/Angajoqqaat ineriartornermigut akornutilimmik meerallit peqatigiiffiat
Nunatsinni Inuit Innarluutillit Kattuffiat
ISI - Kalaallit Nunaanni tappiitsut isigiarsuttullu peqatigiiffiat
KTK (Kalaallit nunaanni tusilartut kattuffiat)
Landsforeningen Autisme, Kalaallit Nunaat
Kattuffik Utoqqaat Nipaat
Angajoqqaatigiit (Meeqqanik ADHD-qartunik aamma/imaluunniit autisimeqartunik angajoqqaat peqatigiiffiat)
Pissarsarfik - Inunnut innarluutilinnut Sullissivik Nunamut Tamarmut Atuuttoq
Neriuffik Kattuffiat
KNIPK (Kalaallit Nunaanni Innarluutillit Piginnaanikitsut Kattuffiat)
Sugisag (Tarnikkut eqqarsartaatsikkullu napparsimasut ilaquataasullu peqatigiiffiat)
Kalaallit Røde Korsiat

Kattuffiit

Sulisitsisut

SIK (Sulineramik Inuussutissarsiuteqartut Kattuffiat)

KNAPK (Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat)

Kalaallit Illuutaat

Kalaallit Illuutaat Aarhus

Kalaallit Illuutaat Odense

Kalaallit Illuutaat Aalborg

Kalaallit Illuutaat København

Tamatuma saniatigut siunnersuut piffissami tassani www.naalackersuisut.gl-imi tusarniaanermut nittartakkami tamanut ammasumik saqqummiunneqarpoq.

Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut, Suliffeqarnermut Nunamullu Namminermut Naalackersuisoqarfik tusarniaanermi illuatungiliuttunit tulliuttunit tusarniaanermik akissutininik tigusaqarpoq:

Meeqqanut Inuusuttunullu Naalackersuisoqarfik

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoqarfik

Peqqinnissamut Naalackersuisoqarfik

Avannaata Kommunia

Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiit

Kommune Kujalleq

Kommune Qeqertalik

Kommuneqarfik Sermersooq, tassunga ilanngullugu utoqqaat siunnersuisoqatigiit

Nunatsinni Inuit Innarluutillit Kattuffiat

PPK

Qeqqata Kommunia

SIK

Utoqqaat pillugit Oqaaseqartartoq

Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut, Suliffeqarnermut Nunamullu Namminermut Naalackersuisoqarfik tusarniaanermi illuatungiliuttunit tulliuttunit tusarniaanermik akissutininik oqaaseqaateqanngitsunik tigusaqarpoq:

(soqanngilaq)

Missingiutip imarisaanut tunngatillugu tusarniaanermi akissutit oqaaseqaatillu takkuttut tamakkerlugit allaqqinneqarput, aamma naalackersuisoqarfiup oqaaseqaatai uingasumik allallugit. Teknikkimut tunngasut oqaatsitigullu kukkunerit amigaatillu, tusarniaanermi akissummi tikkuarneqartut, allamik oqaaseqaasernagit iluarsineqarput.

1. Meeqqanut Inuusuttunullu Naalackersuisoqarfik

”Innuttaasut amerlanernik pisinnaatitaaffeqalinnngillat, akerlianilli inatsisitigut isumannaatsuunissaat killilersorneqarpoq, siunnersuutikkut takuneqarsinnaalluni taamaallaat tapersersuinermit iliuuserisassani tamani malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasoqar”sinnaasoq” aamma piffissaliussanik aqutsinermik amigaateqartoqartillugu. Meeqqanut Inuusuttunullu Naalackersuisoqarfiup aamma Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut, Suliffeqarnermut Nunamullu Namminermit Naalackersuisoqarfiup akornanni ataatsimiinnermi ilanngullugu takuneqarsinnaavoq, siunissami qaninnerusumi erseqqinnerusumik aalajangersaaneq pillugu suliaqarnissamik ilissi eqqarsaateqanngitsusi. Tamanna Meeqqanut Inuusuttunullu Naalackersuisoqarfimmi annertuumik ernumalersitsivoq, taamaalilluni inatsisissatut siunnersuut manna malillugu kommunit aqutsinissaminnut pitsaanerusequmik malittarisassanik tunngavissaqarnerat neriunaateqarnani.”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqarpoq.*

Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, aamma tapersersuinermit iliuusissat pillugit § 17, imm. 2 allannngortinneqarpoq, taamaalilluni ersarissarneqarluni, Naalackersuisut tapersersuinermit iliuusissat pillugit erseqqinnerusumik malittarisassat atuuttussannngortinnissaannut aalajangersaassasut. Nalunaarutitik suliaqarneq piaarnerpaamik aallarnisarneqassaaq, taamaalilluni kommunit ingerlatsinerannut malittarisassanik tunngavissaqarneq eqqortoq naammaattorlu pilersinneqarniassammat. Ataatsimut isigalugu siunnersuut kommuniniit ajunngitsutut nalunaarutigineqarpoq, utoqqaat tapersersorneqarnissaannut erseqqissumik inatsit killiliinerarlugu. Kommunit ilanngullugu nalunaarutigaaq, utoqqaat pisinnaatitaaffii pillugit aalajangersaaneq ataatsimoortillugu kattussineq ajunngitsutut naliliiffigalugu, aamma aalajangersaaneq maannakkut inatsisinut sanilliullugu sukumiinerusooq, suliaassanik suliarinnittarnerup oqilisaaffigineqarnissaanik naatsorsuuteqarneq peqatigalugu.

”Siunnersuutigisarsi aallaavigalugu kommunit inatsisissatut siunnersuut manna imaluunniit inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat qaqugukkut atorneqassanersut immikkoortissinnaanngilaat. Taamaattumik inassutigaarput, Kalaallit Nunaanni sumiikkaluaraanniluunniit innuttaasut akornanni naligiissitaaneq qulakkeerniarlugu, aalajangersakkat suli sukannernerusumik aalajangersarneqartariaqartut kiisalu tamatumunnga oqaaseqaatit ersarissartariaqarlutik.”

Akissut: *Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq, inatsimmulli ilanngunneqanngilaq.*

Siunnersuummi § 3-mut oqaaseqaatit inatsit alla malillugu tapersersuineq pillugu pissutsit itisiliiffigineqarput ersarinnerusumik paasineqarnissaa qulakkeerniarlugu. Siunnersuut atorneqassaaq utoqqaq ukiuni tunngavigalugit tapersersorneqarnermit pisariaqartitsippat, akerlianik inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaat inatsimmik immikkut ittumik aalajangersarneqarluni. Siunnersuummi siunertarisat ilaat tassaavoq utoqqarnut

pisinnaatitaaffiit, inunnut innarluuteqanngitsunut, kisianni ukiut pissutigalugit ulluinnarni tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisunut, qulakkeerneqarnissaat. Pisuni pissutsit imminnut qaleriitsillugit, aamma inatsisit marluk malillugit tapersersuisoqarsinnaatillugu, siunnersuummi aallaavigineqarpoq, utoqqaap tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinera malillugu ataqatigiittumik tamanillu isiginnittumik suliniuteqarfigineqassasoq.

”Inatsisissatut siunnersuummi ajornartorsiummik annertuumik assersuut, maannakkut iluseqartillugu akuerisinnaanngisarput tassaavoq, atortorissaarutit. Siusinnerusukkut ataatsimiinnermi taaneqartumi oqallisigineqarpoq, inatsisissatut siunnersuut manna malillugu atortorissaarutinik sorlernik pisinnaatitaasoqarnersoq. Tassani oqallisigaagut isarussat, rollatori aamma ajaappiaq. Ajoraluartumik inernilineq sukkasuumik uunga saatinneqarpoq:

Isarussat = Isigisinnaanermik piginnaanikillineq = Timikkut piginnaanikillineq = Innarluut

Rollatori = Timikkut piginnaanikillineq = Innarluut

Ajaappiaq = Timikkut piginnaanikillineq = Innarluut

Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatini ilanngullugu takuneqarsinnaavoq “Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai”-ni:

“Ullumikkut utoqqarnut tapersersuineramik iliuuseqarfigineqartut, piginnaanikillineq tunngavigalugu inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu ikiorserneqarsinnaapput, kiisalu angerlarsimaffimmi ikiorteqarnek pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat malillugu angerlarsimaffimmi ikiorteqarnek” (qupp. 13).

Tamanna pillugu soorunami isumaqataanngilagut. Taamaattumik kissaatigaarput, suna ukiut pissutigalugit nammineq peqqissutsikkut ineriartornikkullu piginnaanikillinertut isigineqartariaqarnersoq erseqqissarneqassasoq, tamatumalu kingorna tapersersuineramik iliuuseqarfigineqarfigineqarluni kinguneqassasoq, aamma tamanna kommunitut attuumassuteqartunut ingerlateqqiinnarnagu.

Inatsisissatut siunnersuutit marluk akornanni piginnaanikillinerup killiliiffigineqarneranut tunngasut qitiusumik allaffeqarfiup iluani isumaqatigiissutigineqanngimmat, inatsisit eqqortumik aqunneqarnerannut atatillugu kommunit sulineranni inissinnerlunneqarput. Taamaalilluni inatsisissatut siunnersuut manna inunnut innarluutilinnut suliaasaqarfigimmi paatsiveerunnermik aningaasartuuteqarnerunermillu pilersitsissaaq. Utoqqaq kinaluunniit ukiut pissutigalugit soorlu isarussanik rollatorimilluunniit pisariaqartitsilersoq innarluutillit isigineqalernissaa, taamaalillunilu inunnut innarluutilinnut inatsit malillugu aqunneqarluni, naak ukiut pissutigalugit pisariaqartitsinerugaluartoq, inatsisissatut siunnersuummi matumani siunertarineqartutut aamma eqqarsaatiginngilarput.”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqanngilaq.*

Ataatsimiinneq taaneqartoq pillugu naalackersuisoqarfiup isumaa allaavoq. Isarussat atortorissaarutitut, pisortat akisussaaffeqarfiattut, naliliiffigineqarnissaat pisariaqanngilaq. Akerlianik isigisinnaassusikkut annertuumik piginnaanikillineq pisut ilaanni malitseqartitsiffiusumik pisariaqartitsineq tunngavigalugu atortorissaarutinik allanik

pisariaqartitsisinnaavoq. Atortorissaarutit soorlu isarussat, rollatori ajaappiarlu inunnut innarluutilinnut inatsit malillugu ilaatinneqartut nammineq ingerlasumik immikkoortiterneqartariaqanngillat.

Ukiut innarluummik ajorseriartitsisinnaapput, akerlianillu utoqqarnut malitseqartitsiffiusumik pisariaqartitsinermik innarluut pilersitsisinnaalluni, tamanna siunnersuummi ilaatinneqartut isigineqarsinnaasoq. Ataqatigiittumik tamanillu isiginnittumik suliniuteqarneq qulakkeerniarlugu siunnersuummi siammasissumik oqaasertaliornert pisariaqarput. Oqaasertaliornert tigussaavallaalerpata, pisuni ajornerpaani utoqqaap pisariaqartitaraluaminik tapersersorneqarnissamik pinngitsoortinneqarnera aarlerinaateqarsinnaavoq. Mianerinneq aalajangiisoq suni tamani tassaasariaqarpoq, innuttaasoq tapersersuinerneq pisariaqartitaminik ikiorserneqartoq.

”Inatsisissatut siunnersuutissinni taaguummik ”piginnaanikillineq”-mik atuineq inunnut innarluutilinnut inatsimmi taaguummik atuinerneq ilanngullugu akerliuvoq, inatsisinut atuuttunut sanilliullugu kisianni aamma Inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat pillugu siunnersuummi. Inatsisissatut siunnersuummi ”piginnaanikillineq” innarluutip assingatut nassuiarneqarpoq. Tamanna kinguneqarpoq, ukiut pissutigalugit ajorseriaat imaluunniit aporfik, inatsisissatut siunnersuummi piginnaanikillernertut nassuiarneqartoq, oqaasertai naapertorlugit, innarluutillit nalogiissinneqarmat.

Taamaattumik inassutiginiarparput, taaguummik allamik atueqqullusi, assersuutigalugu ukiut pissutigalugit pisariaqartitsineq. Ilanngullugu pisariaqarpoq, pisariaqartitsineq taamatut ittoq oqaasertaaniit maannakkut takuneqarsinnaasoq allaanerusumik nassuiarneqartariaqartoq, tamannami piginnaanikillinerit pillugit nassuiaateqarmat, innarluummut nassuiaataasumik.”

Akissut: *Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput attuumassuteqartillugulu allanngortinneqarlutik.*

Siunnersuummi oqaaseqaatinilu ersarissarneqarput, siunnersuut utoqqaat pisariaqartitaannut, ukiut pissutigalugit tunngaveqartunut sammitinneqartoq.

”Tamatumunnga uiggiullugu inatsisissatut siunnersuummi taamatut isikkoqartillugu aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai ataatsimut isigalugit isummernissaq amigaataavoq.”

Akissut: *Inatsisissatut siunnersuummi aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai siunnersuutip nangillugu suliaqarineqarnerani naliliiffigineqassapput. Siunnersuummik suliaqarnerup nalaani kommunit aamma Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoqarfik suleqatigalugit kingunerisassat taakku qulaajarneqarnissaat piaarnerpaamik suliarineqassapput. Kingunerisassani isikkiviit attuumassuteqartut tamarmik sukumiisumik misissorneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat salliutinneqarpoq.*

”Taamaalilluni aqqissuussaq tigussaangitsupilussuuvoq aamma aalajangersakkat pisinnaatitsissutitalit amerlavallaarput, tamannalu ilaatigut inatsisissatut siunnersuummik naalackersuinnikkut suliarineqarneranut atatillugu ajornartorsiutaalluni, inatsisissatut siunnersuut akuerineqarpat kommuninut innuttaasunullu qanoq kinguneqassanersoq Inatsisartut paasisinnaagunangimmassuk.”

Akissut: *Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, kisianni siunnersuummik allannguinermut pissutissaqarnani.*

Inatsisissatut siunnersuut sinaakkutissatut inatsisiliaavoq, utoqqarnut tunngaviusumik pisinnaatitaaffinnik arlalinnik aalajangersaasoq aamma suliaasaqarfik malittarisassanik ingerlaavartumik ineriartortitsinermut naleqqussaanermullu eqaatsumik pisariaqartitsisoq. Sukumiinerusumik aalajangersaaneq nalunaarutit atorlugit matussuserneqassapput, tamannalu sunniuteqarluartumik paasinartumillu aqutsinissamut periarfissiilluni.

”5) Pisariaqartitsinermik naliliineq:

Tak. § 7: Pisariaqartitsinermik naliliineq taamatut isikkoqartoq minnerpaatut qanoq akulikitsigisumik nutarterneqartassava? Taassuma aalajangersarneqarnissaa pisariaqarpoq, utoqqaat pisariaqartitaat ingerlaavartumik allanngortarnissaat naatsorsuutigineqartariaqarmat. Ilanngullugu tamanna pinaveersaartitsinngilaq, taamatut oqaasertaliinissinni kommuninut ingerlateqqiinnarneqarmat. Pisuni ajornerpaani innuttaasoq oqartussanit sumiginnarneqassaaq, tamannalu maanna inunnut innarluutilinnut inatsimmi ilanngunneqarluni.”

Akissut: *Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, kisianni siunnersuummi nassiuunneqartumi allannguisoqarnissaanut kinguneqassanngilaq. Oqaaseqaatilli Inatsisartut inatsisaannut ilanngunneqarumaarput, tassunga ilanngullugu ilitersuutinik aamma nalunaarummik il.il. suliaqarnermut.*

Pisariaqartitsinermik naliliineq tunngaviusumik utoqqaap piumasai malillugit ingerlanneqartassaaq. Pisariaqartitsinermik naliliinerup nutarterneqarnera utoqqaap kissaateqarnera malissinnaavaa, assersuutigalugu kommunimut attaveqarnermini imaluunniit kommunip tapersersuineramik pisariaqartitsineq allannguuteqartoq eqqumaffigilerpagu. Tamanna siunnersuummi kommunalbestyrelsip pisussaaffinut § 18 malillugu angerlarsimaffimmuut pulaarneq pinaveersaartitsisoq, § 13 malillugu ingerlaavartumik malitseqartitsineq kiisalu pisuni ajornerpaamik siunnersuummi kapitali 8 malillugu nalunaarutiginninnermi illersuineq iliuuseqarnissamillu pisussaaffeqarneranut ataqatigiisillugu isigineqassaaq.

”7) Pinartoq

Tak. § 11: Meeqqanut Inuusuttunullu Naalackersuisoqarfiup siunnersuutigaa, oqaaseqaatini tapersersorneqarnissamut pinartumik pisariaqartitsineq erserissaaffigineqassasoq. Tamanna pisinnaavoq assersuutigalugu oqaaseqatigiit tulliuttut atorlugit: ”Allattorsimaffik

tamakkiisunngilaq.” Assersuutitaqanngitsumik suna pinartuunersoq pillugu kommunit namminneq naliliisinnaanngillat. Suliassa qarfirmut akisussaasutut aamma inatsisit paasineqarnissaat pillugu ilissi pisussaaffeqarpsi, suliassanik suliarinnittarnermut imaluunniit inatsisinik innuttaasut kalluarneqartunut tunngassuteqarnersoq eqqarsaatigalugu atuisussanut piuminarsakkatut aamma ilusilerneqartussaanaera pillugu. Tigussaasumik naliliinermiit pinartuq sunaanersoq naliliiffigissagaanni, tamanna innuttaasut akornanni naligiinnginnermik kinguneqassaaq aamma allaffissornikkut kinguneqarsinnaalluni.”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqarpoq.*

Siunnersuummut oqaaseqaatini assersuutit ilanngullugit suliarineqarpoq. Oqaatigineqassaaq, sullissisut pisoq pinartuunersoq pillugu naliliisinnaanerat tatigineqarmat. Peqatigalugu pisuni tamani tigussaasumik nalilersuisoqassaaq, pissutsit tamatigut inunnut tamanut pinartutut isigineqarsinnaanngimmata. Akerlianik tigussaasumik naliliinermik pinngitsuuineq naligiissitsinermut tunngasumik ajornartorsiutinik naapertuutinngitsunik kinguneqarsinnaavoq.

”8) Ingerlaavartumik malitseqartitsineq:

Tak. § 12: Meeqqanut Inuusuttunullu Naalakkersuisoqarfiup siunnersuutigaa, ingerlaavartumik malitseqartitsineq pillugu ersarissarneqassasoq, imaassinnaammammi qaammatit arfinillit, ukiut marluk qaangiunneranni imaluunniit innuttaasup inissisimanagera ajorseriartuq eqqumaffigineqalerpat. Isumaqarpugut, akuttussusaa pillugu aalajangersaanissamut pisariaqartitsisoqartoq, taamaalilluni innuttaasooq aqqissuussamit annaaneqaaqqunagu, kisianni pinaveersaartitsineq aamma ingerlatiinnarusullugu. Innuttaasup inissisimanagera ajorseriarsinnaavoq aamma inatsisitigut isumannaatsuunera ajorseriarluni innarluuteqarnermut ineriartorsinnaalluni, ingerlaavartumik malitseqartitsineq aalajangersarneqanngippat. Tamanna inunnut innarluutilinnut inatsimmut sunneeqataaneq qulakkeerneqassappat aamma pisariaqarpoq.”

Akissut: *Ilaannakortumik ilanngullugu suliarineqarpoq.*

Inatsisip oqaasertaanut ilanngullugu suliarineqarpoq, malitseqartitsineq tapersersuineq imaluunniit najugaqarfissamik neqeroorut pillugu aalajangiinerup kingorna minnerpaatut kingosinnerpaamik ukiut marluk qaangiunnerani malitseqartitsisoqassasoq.

Nammineq aalajangiisinnaanermut pisinnaatitaaneq aamma imminut isumagisinnaaneq pillugu naliliisinnaaneq annertuumik pingaartinneqarput, aamma siunnersuummi utoqqaap piumasai aallaavineqarlutik, inuit assigiinngitsut assigiinngitsunik pisariaqartitsisinnaammata. Malitseqartitsineq pissaaq utoqqaap aamma kommunip akornanni isumaqatigiissuteqarnikkut inuit ataasiakkaat pisariaqartitaannik tunngaveqartoq. Aalajangersagaq aamma siunnersuummi illersuinnermut, tassunga ilanngullugu angerlarsimaffimmuut pulaarneq pinaveersaartitsisoq nalunaarutiginnittarnerillu, soorlu qulaani taaneqartut, ataqatigiissillugu isigineqassaaq. Allaffissornikkut najoqqutassat, tassunga ilanngullugit suliffiup iluani ilitsersuutit, malitseqartitsinerup akuttussusaa pillugu

allaqqasoqassalluni, malitseqartitsinerup eqaassusaata aalajangersimasuuneratalu akornanni naleqquttumik oqimaaqatigiissusermik qulakkeerinnittussaq.

”9) Tapersuinermut periarfissat:

Tak. § 16: Aalajangersagaq una tassaaginnarpoq allattuiffimmik nalunaarsuineq aamma tapersuinermut periarfissat sunik imaqarnersut pillugit sullissisumut ikiuutaangitsoq. Tulliuttumik siunnersuuteqarpugut: ”Imm. 2. Naalackersuisut imm. 1 malillugu tapersuinermik iliuusissat pillugit erseqqinnerusumik malittarisassanik aalajangersaassapput.”

Meeqqanut Inuusuttunullu Naalackersuisoqarfiup siunnersuutigaa, inatsit manna naapertorlugu atortorissarut suna pineqarnersaq tigussaasumik assersuusioqqullugu. Oqaaseqaatini tamanna allanneqarsinnaavoq, oqaaseqatigiinnik malitseqartillugu: ”Allattorsimaffik tamakkiisuunngilaq”.

Allattorsimaffiup matuma inunnut innarluutilinnut inatsisissatut siunnersuuterput unamminartoqartilerpaa, tamanna pillugu uagut erseqqinnerusumik aalajangersaaneq ilanngukkatsigu. Ilanngullugu qaqugukkut tapersuinermik iliuusissaq ilissi inatsisissatut siunnersuutersi malillugu imaluunniit uagut inatsisissatut siunnersuuterput malillugu pissanersaq ersarissumik takusinnaanngilarput. Taamaattumik inatsit sorleq atorneqassanersaq pillugu kommunini paatsiveerussutigineqassaaq.”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqanngilaq.*

§ 17, imm. 2 pillugu akissut qulaani taaneqartoq innersuusutigineqarpoq. Atortorissarutit pillugit erseqqinnerusumik aalajangersarneqarnerat pillugu nalunaarutikkut aalajangersarneqassaaq, kommunit Peqqinnissamullu Naalackersuisoqarfik suleqatigalugit suliarineqartussaq.

Ilanngullugu oqaatigineqassaaq, utoqqarnut inatsimmi atortorissarutit inunnut innarluutilinnut inatsimmut sanilliullugit annertunnginnerummata. Utoqqaat, innarluuteqarnissaat pisariaqanngilaq, aamma tapersorneqarnissamut periarfissaqartussaapput. Assersuutigalugu tamanna utoqqarnut kiserliortunut atuussinnaavoq, isumaginninnikkut tapersorneqarnermik imaluunniit angerlarsimaffimmi ikiorteqarnermik pisariaqartitsisut, kiisalu allatigut ikiorneqartariaqartut inunnut innarluutilinnut inatsimmut ilaanngikkaluartumik.

”10) Utoqqarnik paaqutaqarfii

Tak. § 24, nr. 1, inunnut innarluutilinnut inatsimmut atatillugu marloriaammik aalajangersaaneruvoq. Tamanna inatsisitigut periutsinut najoqqutassanut naapertuutinngilaq aamma aqutsineq eqqarsaatigalugu kommuninut ajornartorsiutinik annertuunik pilersitsissaaq.

”1) utoqqaq timikkut, tarnikkut, silassorissutsikkut imaluunniit malugisaqarsinnaassutsikkut piginnaanikillineq pissutigalugu ulluinnarni annertuumik imaluunniit immikkuullarissumik tapersorneqarnissamik imaluunniit

paaqqutarineqarnissamik, isumassorneqarnissamik katsorsarneqarnissamilluunniit pisariaqartitsippat pisariaqartitallu allatigut matussuserneqarsinnaanngippata,”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqarpoq.*

Siunnersuummi § 25-mi aalajangersakkat allanngortinneqarput, maannakkut ukiut malillugit pissutsit ilaatinneqarlutik.

”11) Kommunit iliuuseqarnissamut pisussaaffeqarnerat:

Tak. § 28, imm. 1: Ilumoorsinnaava innuttaasoq pinartumik inissisimasoq ullut suliffiusut tallimat tassa sapaatip akunnera utaqqisariaqarsinnaasoq?

Utoqqaap pisinnaatitaaffiinik tamanna ajorseriaataassaaq, pingaartumik utoqqaap peqqissusia, isumannaatsuunera imalunniit ineriartornera ulorianartorsiortinneqartoq pillugu nalunaarutiginninnermi pineqarpat.

Meeqqanut Inuusuttunullu Naalackersuisoqarfik ima oqaasertaqassasoq siunnersuuteqarpoq:

”Kommunalbestyrelsip nalunaarutiginninnerup tiguenerata kingorna kingusinnerpaamik nalunaaquttap akunneri 24-t qaangiutsinnagit utoqqaap atugarissaarnera, peqqissuunera imaluunniit ineriartornera ulorianartorsiornersoq naliliiffigissavaa, taamaattumillu utoqqarmut pinartumik suliniutit aallarnisarneqarnissai pillugit naliliiffigissallugit.”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqarpoq.*

Inatsisip oqaasertai ima naleqqussarneqarput, maannakkut toqqaannartumik takuneqarsinnaalluni, kommunalbestyrelsip nalunaarutiginninneq nalunaaquttap akunneri 24-p qaangiutsinnagit naliliiffigissagaa, tassunga ilanngullugu utoqqaap atugarissaarnera, peqqissuunera imaluunniit ineriartornera ima ulorianartorsiortinneqarnerasoq, pinartumik tapersersuinermik pisariaqartitsisoqarluni, tak. § 12. Tapersersuisinnaaneq erniinnaq aallartinneqassaaq.

”Tak. § 28, imm. 4: Ullunik suliffiusunik pingasunik piffissamik killiliussaq sakkukippallaarujussuarpoq. Aalajangersagaq iluarsisariaqarpoq, taamaalilluni erniinnaq iliuuseqartoqassasoq aamma nalunaaquttap akunneri 24-t iluanni pisariaqartoq ersarissillugu – ullut suliffiusut pingasuunngitsut.”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqarpoq.*

”12) Kommunikkaartumik ingerlatsinermut sammititamik nakkutillineq

Tak. § 29: Sukannernerusumik nakkutilliinissaq pillugu toqqaannartumik inatsisitigut tunngaviissiisoqannginnera, naleqqutinngippallaartutut isikkoqarpoq, akerlianik piunasaqaatinik suliaqaannarnani, taamaalillunilu Naalackersuisut erseqqinnerusumik malittarisassanik aalajangersaasinnaallutik. Oqaasertai atuinneqarpat, piunasaqaatit ersarippallaanngimmata Naalackersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissaannik allaqqasoqarnissaa pisariaqarpoq.

Ilanngullugu eqqumaffigisariaqarpoq, Nakkutilliisoqarfiup matumani atuuffia. Ersarissumik allaqqassaaq, inatsisissatut siunnersuut manna malillugu Nakkutilliisoqarfiup kommunit nakkutilliinissamut pisusaaffitik eqqutitinneraat nakkutigissammagit.”

***Akissut:** Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, kisianni siunnersuummi nassiunneqartumi allannguutitik kinguneqassanngillat.*

Utoqqarnik paaqqinniffinnik ingerlatsinermut sammititamik nakkutilliinissamut kommunit pisussaaffeqarnerat taamaallaat pineqarpoq. Tamatumunnga tunngaviuvoq, peqqinnissamut ataatsimiititaliarsuup inassuteqaatai suli piviusunngortinneqannginneri. § 30-mi aalajangersakkap, kingusinnerusukkut pisariaqartitsisoqartoq naliliiffigineqarpat, Naalackersuisut kommunit nakkutilliinerat pillugu malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissaanut periarfissippai. Peqatigalugu Naalackersuisuniit qinnuiginninneq malillugu kommunalbestyrelsi nakkutilliinermik isumaginninneq pillugu paasissutissat attuumassuteqartut tamaasa nassiunnissaannut pisussaaffeqarpoq, tak. § 30, imm. 3.

2. Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoqarfik

- ”Inatsisissatut siunnersuummi aningaasaqarnikkut kingunerisassai pillugit naatsorsuinerit 2023-mi inuiaqatigiinni utoqqarnut tunngasut kisitsit aallaavigineqarput. Tamanna inuit agguataarnerisa ineriartornerannut naatsorsuutit eqqarsaatigalugit ajornartorsiutaavoq, ukioqatigiiaat amerlasuut maannakkukt suliffeqarnermiit suliunnaartussaasut utoqqalinersiaqalerlutillu. Inatsisissatut siunnersuummi naatsorsuinerit tunngavigineqartumi Naatsorsueqqissaartarfiup ilanngunneqarneratigut tassanngaanniit siunissamut inuiaqatigiinnut naatsorsuutai eqqarsaatigisariaqarpoq.”

***Akissut:** Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput aamma siunnersuutit suliarineqarnerani kommunit aamma Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoqarfik suleqatigalugit aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai qulaajarniarlugit suliap ingerlateqqinnerani ilanngunneqarumaarput.*

- ”§ 20, imm. 2-mi takuneqarsinnaavoq utoqqarnik paaqqinniffinni puigortunngortut immikkut immikkoortotaqarfeqarnissaat kommunalbestyrelsip qulakkiissagaa. Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatini inatsisissatut siunnersuutit kingunerisassaanni takuneqarsinnaanngilaq, aningaasaqarnikkut kingunerisassai sorliit kommuninut kinguneqartussat. Tamanna allaatigineqarpoq x mio. kr-inik. Allaatiginninneq tamanna pissusissamisoortumik naammattumik matussusiiingilaq.

Ilimagineqarpoq kommunini utoqqarnik paaqqinniffinnik nalunaarsuisoqarsimasoq, matuminnga pitsaassusiliisumik aamma taamaalilluni inatsisissatut siunnersuummut inaarutaasumut ilanngunneqarsinnaasoq, aamma taamaattoqassappat tamatumunnga aningaasaliisoqarnissamut nassaartoqarsinnaasoq. Kingulleq taaneqartoq qularineqarpoq, inatsisissatut siunnersuummut katillugit aningaasartuutit 2025-mi 3 mio. kr-it ukiunullu missingersuuteqarfiusunut tamanut 6 mio. kr-it eqqarsaatigalugit.”

Akissut: *Oqaaseqaatit tusaatissatut tigunearput. Utoqqarnik paaqqinniffinni puiguttortunut immikkut immikkoortortaqaqarfegarnissaq pillugu piumasaqaatip aningaasaqarnikkut kingunerisassai pillugit kommunit oqartussallu attuumassutillit suleqatigalugit annerusumik qulaajarneqassapput.*

”Tamanna paasineqarpat, apeqqut taava takkuppoq, inatsit naapertorlugu utoqqaat pitsaannerusumik pisortanit sullinneqarnissamik piumasaqarnerat qanoq ililluni piviusumik naatsorsuutigineqarnerseq, aamma tamatuma maannakkut inatsisitigut inissisimanermut atatillugu aningaasaqarnikkut sulisoqarnikkullu isumalluutitut naatsorsuutit suunersut. Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatini qupperneq 10-mi ima allassimasoqarpoq:

- *”Ullumikkut utoqqarnut tapersersuineramik iliuuseqarfigineqartut, piginnaanikillineq tunngavigalugu inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu ikiorserneqarsinnaapput, kiisalu angerlarsimaffimmi ikiorteqartitsisarneq pillugu Namminersorerullutik Oqartussat nalunaarutaat malillugu angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq.*
- *Taamaattumik aallaaviatigut pineqarpoq, siunnersuummi utoqqarnut tapersersuineq pillugu malittarisassat Inatsisartut inatsisaannut ataatsimoortillugit katersorneqartut. Taamaalilluni siunnersuut malillugu tapersersuineranut aningaasartuutit amerlanersaat ullumikkut tunniunneqareertarput aamma inatsisit allat aqqutigalugit aningaasalersorneqarlutik.”*

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfiup naliliinera malillugu allaatiginninneq tamanna naammattumik ersarinngilaq, sullissineramik kivitsinissamik naatsorsuuteqarneq, kommuninut peqqussutigineqartussaq, tamaattoqassappallu suliassaqaqarfiimmut aningaasaliissutinik qanoq amerlanerutigisunik naatsorsuuteqartoqarnerseq, naliliiffiginissaanut.”

Akissut: *Siunnersuutip siunertaraa utoqqarnut tapersersuineq pillugu aalajangersaanagerup ataatsimoortinneqarnissaa, taamaaliornikkut suliassanik sularinnittarneq oqilisaaffigalugu aamma ataatsimut isigalugu sullissinerup kivinneqarneranik misigisaqarneq kingunerisinnaallugu. Sullissinernik annertuunik atuutilersitsisoqalinngilaq, kisianni aalajangersaaneq allanngortinneqassaaq sakkussat suleriaatsillu pioreersut pitsanngorsarniarlugit. Tamanna kommunini maannakkut sullissinerit ingerlanneqarnerannut oqinnerulersitsissaaq aningaasaliissutinik amerlanerusunik pisariaqartitsiffiunngitsoq.*

3. Peqqinnissamut Naalakkersuisoqarfik

”Pisariaqartitsineramik naliliinermut, innuttaasut ataasiakkaat pisariaqartitaat aallaavigalugit naliliisoqartarluni, kina peqataassanersaq, inatsisissatullu siunnersuummi ilaatinneqartut eqimattat pineqartut, minnerpaamik peqqissaasumik nakorsamillu ilanngutitinneqartussat,

kisianni piginnaasanut tunngatillugu naliliinerni akulikitsumik timimik sungiusaasumik pillorissaasumillu kiisalu nerisat pillugit siunnersortinneq il.il. ilanngutitinneqartarlutik.”

Akissut: *Pisariaqartitsinermik naliliineq utoqqaap pisariaqartitatut oqaatigisai aallaavigalugit suliarineqartassapput. Siunnersuummi siunnersuutigineqarpoq, peqqissutsimut pissutsinik naliliinermut atatillugu attuumassuteqarpata, peqqissaanermik naliliinerit ilanngutitinneqarsinnaasut, utoqqaap pisariaqartitai naammattumik paasineqarnerisq qulakkeerniarlugu. Tamanna assersuutigalugu peqqissaasumik, nakorsamik, timimik sungiusaasumik aamma pillorissaasumik naliliinerit ilanngunneqarsinnaapput, pisariaqartitsisoqarnera naliliiffigineqarpat, tamakkiisumik sammivilimmik aallaaveqarnek qulakkeerniarlugu.*

4. Avannaata Kommunia

”Avannaata Kommuniata inatsisissatut sinnersuutip tunngavia siunertaalu ajunngitsutut piumaneqartutullu isumaqarfigaa.

Ajoraluartumik inatsimmi piumasaqaat kommunit naammassisinnaassagaat piviusorsioertutut naatsorsuutigineqarsinnaanngilaq, tamanna siunnersuutigineqartutut atuutilerpat: ulloq 1. juli 2025. Aalajangersakkanut aalajangersimasunut tamanna pisinnaanngilluinnarpoq.”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqarpoq.*

Sulinermi unammilligassat naapinniarlugit inatsimillu piviusorsioertumik piviusunngortitsineq qulakkeerniarlugu, atuutilersitsineq kinguartinneqarpoq ulloq 1. januar 2026-mut.

”Inatsisissatut siunnersuut naammassineqarpat, pisariaqassaaq, ilaatigut kommunit nunatta karsianiit annertuunik aningaasaliiffigineqassasut, ilaatigullu inatsisip atuutilerneraniit ukiuni siullerni tallimani Isumagininnermut Aqutsisoqarfimmi sulisunik attuumassutilinnik piareersimatitsissasoq, tamannalu kigaatsumik atorunnaarsikkiartuaarneqarluni.”

Akissut: *Siunnersuutip suliarinerata nalaani aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai kommunit oqartussallu attuumassuteqartut suleqatigalugit qulaajarneqassapput. Inatsisissatut siunnersuutip piviusunngortinneqarneranut atatillugu Namminersorlutik Oqartussat kommuninut sulisunik piareersimatitsinissaa piviusorsiuunngitsutut naliliiffigineqarpoq. Inatsisissatut siunnersuut suliarineqarpoq suliassanik suliarinnittarnerup pisariillisarneqarnissaa sunniuteqarnerusunngortinnissaalu siunertarlugu, aqutsineq ataatsimut katersorniarneqarpoq, killiliussat pioreersut iluanni kommunit aqqissuussamik aqutsinerannik oqilisaataasusaaq.*

”§ 2, imm. 3-mut: Oqaasertaliornera: ”...eqqarsaatigineqassapput...” allanngortittariaqarput uunga: ”...aallaavigisariaqarput ...”, taamaalilluni ilaatigut utoqqaq tassaasoq pineqartuni inuk

pingaarnerpaaq ersarissarneqarluni, ilaatigullu inatsisip oqaaseqaatillu akornanni naapertuuttunngortillugit.”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqarpoq.*

”§ 2, imm. 4-mut: Inatsimmi imaluunniit oqaaseqaatini - Isumaginninnermik suliaasaqarfimmi pissaanermik atuineq pillugu Inatsisartut inatsisaanni kingusinnerusukkullu allannguutaani §§ 36-mut aamma 37-mut innersuussisoqartariaqarpoq.”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqanngilaq.*

”§ 4, imm. 4-mut: Oqaaseq ”pilersuisussaataitaanermik” allanngortittariaqarpoq assersuutigalugu ”ikiorsiinissamik iliuseqarnissamut neqerooruteqartussaataitaanermik”, ”pilersuisussaataitaneq” nerisassanut, ikummatissanut assingisaannullu atorneqartarmat taamaattumillu paatsoorneqarsinnaalluni.”

Akissut: *Ilaannakortumik suliarineqarpoq.*

”§ 5, imm. 3-mut: Akuttusuinnarni ullut 14-it iluanni aalajangiisoqarsinnaavoq, aallaaviatigut oqaloqatigiinneq ingerlanneqartussaammat, peqqinnissamut sulianut ilisimasalinniit oqaaseqaatinik pissarsiniartoqarsinnaalluni, aamma pisariaqartitsinermik naliliisoqarluni tapersorneqarnissamillu pilersaarusiortoqarluni.”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqarpoq.*

Aalajangersagaq ima allanngortinneqarpoq kommunalbestyrelsip nammineerluni suliassanik suliarinnittarnermi piffissaliussat aalajangersartassagai, tapersersuineq pillugu qinnuteqaatip imaluunniit saaffiginnissutip tiguneqarneraniit aalajangiisoqarnissaanut, piffissaq qanoq siviutiginissaanik nalunaarutiginnittoq. Taamaaliornikkut suliassanik suliarinnittarnermi pisariaqartunut alloriarnissat, tassunga ilanngullugu oqaloqatiginninnerit, peqqinnissamut sulianut ilisimasalinniit oqaaseqaatinik pissarsiniarnerit, pisariaqartitsinermik naliliinerit aamma tapersorneqarnissamik pilersaarusiorderit suliarinerannut, kommuni eqqarsaatiginninnissaanut eqaatsumik periarfissinneqarpoq.

Pisuni suliassanik suliarinninnermi annertuumik alloriarnerit pisariaqartillugit, taamaalilluni piffissaliussat kommunalbestyrelsimit aalajangersarneqartut angumerineqarsinnaajunnaarlutik, siunnersuummi § 5, imm. 3 malillugu qaqugu aalajangiisoqarnissaanik naatsorsuutigineqarsinnaanersoq, aamma piffissaliussap eqqortinneqannginneranut suna pissutaanersoq, kommunalbestyrelsip utoqqaq allakkatigut nalunaarfigissavaa.

”§ 6-imut: Aalajangiineq utoqqaap siunissami inuuneranut annertuumik sunniuteqarsinnaatillugu, utoqqarmut suna pitsaanerpaanersoq assersuutigalugu pingaartumik qanigisaasut paaqqutarinninnermilu sulisut akornanni isumaqatigiinngittoqartillugu, akisussaasunngortitaqassanersoq isumaliuutigisariaqarpoq.”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqanngilaq.*

Akisussaasutut aamma pisinnaatitsissutit allat pillugit apeqqut inatsinit allanit aalajangersarneqarpoq taamaattumillu siunnersuummi taaneqarnani.

”§ 7, imm. 1-imut: oqaaseqatigiit: “... utoqqaat angerlarsimaffianni, utoqqaat najugaqatigiiffianni imaluunniit utoqqarnut paaqqutaqarfinni najugaqassasoq ...” allanngortittariaqarpoq uunga: “... utoqqaat angerlarsimaffianni, utoqqaat najugaqatigiiffianni imaluunniit utoqqarnut paaqqutaqarfinni najugaqassasoq ...””

Akissut: *Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput.*

Aalajangersagaq allanngortinneqarpoq taamaalilluni siunnersuummi kapitali 7 malillugu najugaqarfissamik neqeroorummut innersuussisoqarluni.

”§ 8, imm. 1, nr. 2-mut: oqaaseqasiliorneri: “... utoqqaat angerlarsimaffianni, utoqqaat najugaqatigiiffianni imaluunniit utoqqarnut paaqqutaqarfinni najugaqassasoq ...” allanngortittariaqarpoq uunga: “... utoqqaat angerlarsimaffianni, utoqqaat najugaqatigiiffianni imaluunniit utoqqarnut paaqqutaqarfinni najugaqassasoq ...””

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqarpoq.*

”§ 9, imm. 3-mut: oqaaseqasiliorneri: “... utoqqaat angerlarsimaffianni, utoqqaat najugaqatigiiffianni imaluunniit utoqqarnut paaqqutaqarfinni najugaqassasoq ...” allanngortittariaqarpoq uunga: “... utoqqaat angerlarsimaffianni, utoqqaat najugaqatigiiffianni imaluunniit utoqqarnut paaqqutaqarfinni najugaqassasoq ...””

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqarpoq.*

”§ 10, imm. 2-mut: Pisuni tamakkunani akisussaasunngortitsineq pisariaqarnerisq isumaliuutigisariaqarpoq.”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqanngilaq.*

Akisussaasutut aamma pisinnaatitsissutit allat pillugit akissut qulaaniittoq takuuk.

”§ 13, imm. 1-imut: Ilannguttariaqarpoq: ”.... inuup tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinera tapersersuinerup matussusersinnaajunnaaraa””

Akissut: *Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, kisianni siunnersuummi nassiunneqartumi allannguinermik kinguneqassanngilaq.*

Siunnersuut malillugu tapersersuinerup piumasaqaatigaa, pisariaqartitsineq. Pisariaqartitsisoqarunnaarpat, aamma tapersersuinermut piumasaqaataarutissaaq, kingornalu tapersersuineq allanngortinneqarsinnaalluni.

§ 15-imut: Siunnersuutigineqarpoq, § 15, imm. 1-imut oqaaseqaatini immikkoortoq kingulleq inatsimmi imm. 3-tut ikkunneqassasoq.

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqanngilaq.*

”§ 16, imm. 1, nr. 10-mut: Suliassaq tamanna kommunit suliarisinnaanaviannngilaat. Inuk napparsimmavimmiit angerlarsimaffimmut angerlartinneqaruni peqqissutsimullu tunngatillugu suli ikiorneqarnissamik pisariaqartitsilluni, tamanna napparsimmavimmiit, Skype assingisaaluunniit aqputigalugu neqeroorutigineqartariaqarpoq. Tamatuminnga piumasaqaammut inunnik suliamut piginnaasalinnik pissarsinissamut kommuni pisussaannngilaq aamma pisinnaannngilaq. Taamaattumik kommunit akisussaaffik tamanna pillugu peqquneqassappata, peqqinnissakkut annertuumik aarlerinaammik kinguneqarsinnaavoq.”

Akissut: *Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, kisianni siunnersuummi allannguutissanut tunngavissiinnngilaq.*

Aalajangersakkap siunertarinngilaa, peqqinnissaqarfiup iluani piginnaasanut tunngasut, peqqinnissamut tunngasumik katsorsaaneq imaluunniit suliassaqarneq kommunalbestyrelsimut peqqussutigalugu akisusaaffinngortinnissaa. Peqqinnissaqarfimmi sulisut napparsimasoq qaqugukkut katsorsarneqarnera naammassinersoq naliliiffigissallugu aamma peqqinnissakkut ikiorneqarneq pisariaqartoq qulakkiissallugu suli akisussaaffeqarput. Siunnersuut malillugu kommunalbestyrelsip taamaallaat angerlarsimaffimmi tapersersuinermik suliassat isumagissavai, utoqqaap ulluinnarni inuuneranut attuumassuteqartut.

”§ 17, imm. 4-mut: Siunnersuutigineqarpoq, imm. 5-itut ilanngunneqassasoq: tamanna aamma atuuppoq, utoqqaap allanik pissuteqarluni tassangaannartumik kisimiittunngorpat.” Matumani pisut eqqarsaatigineqarput, assersuutigalugu utoqqaat qatanngutigiiit najugaqatigiittillugit.”

Akissut: *Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, kisianni siunnersuummi nassiunneqartumi allannguinermik kinguneqassanngillat.*

”§ 31-mut: Utoqqaat siunnersuisoqatigiivinit ilaasortaaniarlutik kissaateqartunik inunnik nassaassaqaqqanngippat, kommunip qanoq iliuuseqarnissa pillugu paasissutissat amigaatigineqarput.”

Akissut: *Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput.*

Aalajangersagaq allanngortinneqarpoq, taamaalilluni inuit pineqartut Utoqqaat Siunnersuisoqatigiiviniittussat maannakkut siammasinnerullutik aamma utoqqarnut suliaasaqarfip iluani inuit soqutigisallit imaluunniit attuumassutilimmik tunuliaqutallit ilaatinneqarlutik.

”§ 37, imm. 2-mut: naliliinermi aamma ilannguttariaqarpoq, assersuutigalugu suliarineqarnissaa pisinnaatinnagu peqqussutip eqquutinneqannginneranut tunuliaqutaasoq ilaatinneqarluni.”

Akissut: *Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, kisianni siunnersuummi nassiunneqartumi allannguineramik kinguneqassanngillat.*

”§ 38, imm. 1-imut: Piviusorsiuunngilluinnarpoq, inatsit ulloq 1. juli 2025-mi atuutilersinneqarnissaa, piffissami taama sivikitsigisumi kommunit sulisussanik pisariaqartunik atorfinitsinissaminut inatsisillu malillugit pisussaaffinnik neqeroorutunik pilersitsinissaminut periarfissaqaqqanngimmata.”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqarpoq. Atuutilersitsinermut ullormut tunngatillugu akissut qulaaniittoq takuuk.*

5. Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiit

”• IPS inassuteqarpoq, utoqqaat paaqqutarineqarneranni ingerlatsivinni isumalluutitigut unammillernartunik pioreersunik aamma sulisunik inissanillu amigaatinik ikiuutaasussat aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu aningaasartuutunik sukumiisumik allaatigineqarnerat inatsisissatut siunnersuummi matumani ilanngunneqassasut.”

Akissut: *Aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai siunnersuummik suliaqarnerup nangillugu suliarineranut ilaatillugit naliliiffigineqassapput, tassunga ilanngullugit kommuninik oqartussanillu allanik attuumassuteqartunik ilanngutititsineq.*

”• IPS inassuteqarpoq, utoqqaat angerlarsimaffeqanngitsut amerliartortut, inuiaqatigiinni eqimattat mianernartuusut atugarliortullu, pillugit aqqissutissamik allaatiginninneq inatsisissatut siunnersuummi matumani ilanngunneqassasoq.”

Akissut: *Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, kisianni siunnersuummi nassiunneqartumi maannakkuugallartoq allannguineramik kinguneqassanngillat.*

Siunnersuutip utoqqaat pisariaqartumik tapersorsorneqarnissaannik qulakkeerinninnermik ilaqartoq kommunalbestyrelsip pilersuisussaannermik pisussaaffeqarnera erseqqissarpaa, tassunga ilanngullugit najugaqarfissamik neqerooruteqarnerit aamma tapersersuinissamut iliuuserisassat allat tulluurtut. Kommunalbestyrelsip akisussaaffigaa, kommunimi utoqqarnut najugaqarfissamik neqeroorutinik naammattunik peqarnissaannik aamma tapersersuinissamut aaqqissuussanik qulakkeerinninnissaq.

6. Kommune Kujalleq

”1.4.) Naalakkersuisut utoqqaat pillugit periusissiaanni suliniutissatut siunnersuutini 1-imiit 10-mut oqaaseq utoqqaat illuat atorineqarpoq.”

***Akissut:** Siunnersuut taaguutinik allannortitsivoq, taamaalillutik taaguutit ”utoqqarnik paaqputaqarfii”, ”utoqqaat najugaqatigiiffiat” aamma ”utoqqarnut angerlarsimaffiit” atorineqarlutik. Taaguutit taakkua najugaqarfissamik neqeroorutitut ataatsimut kattunneqarput.*

”4.3) Utoqqaat paaqputarinninnermut, isumassuinnermut katsorsaanermullu pisariaqartitaat pillugit peqqinnissamut suliamik ilisimasalimmik atorfeqartumik naliliisussamik atorfissaqartitsivugut.”

***Akissut:** Ilangullugu suliarineqanngilaq.*

Siunnersuummi siunertarineqanngilaq suliamut ilisimasallit sorliit kommunini ataasiakkaani suliaassanik kivitissanersut pillugit peqqusinissamik kissaateqarneq. Suliaassat naammattumik kivinneqarnissaat, tassunga ilanngullugu suliamut attuumassutilimmik ilisimasallit, kommunalbestyrelsip qulakkeertussaavaa.

”5.1) § 5, imm. 3-mut atatillugu naliliiffigineqassaaq, ullut 14-it qaangiutsinnagit aalajangiisoqassasoq.

§ 7, imm. 6, inunnut innarluutilinnut inatsimmi qulaajaanermut assinguvoq. Qulaajaanerit tamakku piffissamik atuinarput, inunnut innarluutilinnut inatsimmi sivikinnerpaamik qaammatit marluk atorineqartartut takuneqarsinnaalluni. Sooq tamanna assigiinngissut?”

***Akissut:** Siunertaanngilaq, siunnersuut malillugu pisuni tamani pisariaqartitsinermik naliliineq inunnut innarluutilinnut inatsimmi qulaajaanertut annertutiginnissaanut pisariaqartoq. Pisariaqartitsinermik naliliinermi utoqqaap pisariaqartitaminik kissaatiminillu nammineq oqaatigisai aallaavigineqassapput, aamma naliliineq siunertamit annerusinnaanngilaq, tamatumani pisuni amerlanerpaani suliaassanik suliarinninnermi piffissaq sivikinnerusoq pisariaqartinneqassalluni. Pisuni utoqqaap pisariaqartitani nammineq oqaatigisinnaanngippagit, inunnik allanik ilangutitsinissaq pisariaqarsinnaavoq. Pisuni allani pisariaqartitsinermik naliliineq annertunerusoq pisariaqarsinnaavoq. Pisut taamaattut § 5, imm. 3-mi eqqarsaatigineqarput, aalajangersarneqarmammi, suliaassanik suliarinnittarnermi piffissaliussa, § 5, imm. 2*

malillugu kommunalbestyrelsimit aalajangersarneqartoq, eqquutitinneqarsinnaanngippat, utoqqaq allakkatigut nalunaarfigineqassaaq, qaqugu aalajangiinissaq naatsorsuutigineqassanersoq aamma sooq piffissaliussaq eqquutitinneqannginnersoq. Taamaalilluni akuerineqarpoq, pisuni aalajangersimasuni suliaassanik suliarinninnermi piffissaq sivilunerusoq pisariaqartinneqarsinnaasoq, kisianni siunertaanngilaq aalajangersagaq pisarneq malillugu atorneqalissasoq. Pingaaruteqarluinnarpoq, utoqqaap pisariaqartitai naammattumik qulaajarneqarnerat, taamaalilluni tunngavilersorluakkamik tapersersuinnermut aalajangiisoqarsinnaalluni.

”6.1) Aalajangiinissaq sioqqullugu tusarniaanermi illuatungiliuttup tusarniarneqarnera pitsaasuvoq.

Tamanna atornerlunneqarsinnaanera ernumanarpoq, inassutigineqarlunilu najugaqartumut illersuisoqarnissaq neqeroorutigineqassasoq, imaluunniit najugaqarfissamik neqeroorummi akisussaasoq pillugu apeqqummik qulakkeerinnissinnaanera aallartitsisinnaaneraluunniit qulakkeerneqassasoq.

Inassutigineqarpoq, tapersersorneqarnissamik pilersaarut utoqqarnik paaqutaqarfinni paaqutarinninnissamik pilersaarummik taarserneqassasoq.”

Akissut: *Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, kisianni siunnersuummi nassiunneqartumi allannguinnermik kinguneqassanngillat.*

Akisussaasumut aamma pisinnaatitsinnermut tunngatillugu siusinnerusukkat akissutit innersuussutigineqarput.

”6.2). Utoqqaap pisinnaannginnera pissutigalugu utoqqarmik oqaloqatiginnittoqannginnissaanut tunngatillugu, akisussaasumik utoqqaq peqatigalugu tapersersorneqarnissamik pilersaarummik suliaqarsinnaasumik amigaateqarpunga.”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqanngilaq.*

Pinngitsoortitsineq siunertaanngilaq, akisussaasoq suleqatigalugu tapersersorneqarnissamik pilersaarummik suliaqartoqarnissamut. Siunnersuummi akissaasoq imaluunniit pisinnaatitsinnermut tunngasut allat pineqanngillat, tamanna inatsimmi allami aalajangersarneqarmat, taamaalillunilu siunnersuummut ataqatigiissillugu atorneqartussaalluni.

”8.1) Tapersersorneqarnissamik pilersaarut iliusissatut pilersaarummik taarserneqartariaqarpoq, tamatumalu kingorna tapersersorneqarnissamik pilersaarummik malitseqarluni (taaguusersuutit). Matumani suliaasaqarfiit akimorlugit eqimattamik atorfissaqartitsivugut, innuttaasunut ataasiakkaanut tapersersorneqarnissamik pilersaarummik suliaqartussa. T.i. angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq pinaveersaartitsinnermik

katsorsarnermillu neqerooruteqartut, taamaalilluni innuttaasoq sapinngisamik sivisunerpaamik angerlarsimaffini najugaqarfigisinnaallugu.

Puiguttorneq pillugu misissuineq suussusersinerlu? Peqqinnissaqarfik puiguttornermillu ataqatigiissaarisooq.

- Kina puiguttornissamut aarlerinaateqarpa
- kina puiguttornermik eqqugaava”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqanngilaq.*

Siunnersuummi siunnersuutigineqarpoq, utoqqaat ataasiakkaat pisariaqartitsinerminnik oqaatigisaat aallaavigalugit kommunit tapersersuinissamik iliuuserisassanik aaqqissuussissasut, taamaalillutillu inatsisiniit allaniit suliassanik suliarinnittarnermut tunngatillugu sakkukinnerusumik piumasagaateqarluni.

Puiguttornermik suussusersiniarneq aamma puiguttornissamut aarlerinaateqarneq peqqinnissaqarfimmu atavoq inatsimmilu matumani aalajangersarneqarnani, kisianni utoqqaap tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsineranut naliliinermut pissutsit ilanngunneqarsinnaallutik.

7. Kommune Qeqertalik

”Siunnersuummut pingaarnertut immikkoortuni takuneqarsinnaavoq, angerlarsimaffimmut pulaarneq pinaveersaartitsisumit assingisaanilluunniit, aamma kommunimi sullissisuunngitsumit, ingerlanneqartassasoq siunertarineqartoq. Oqaaseqaatinili imaluunniit inatsimmi takuneqarsinnaanngilaq, angerlarsimaffimmut pulaarnerit pinaveersaartitsisumit assingisaanilluunniit ingerlanneqartarnissaat. Tulluartuussaaq, angerlarsimaffimmut pulaarnerit inunnit taakkuninnga ingerlanneqartassappata, angerlarsimaffimmut pulaarneq pillugu aalajangersakkanut oqaaseqaatini imaluunniit aalajangersakkani tamanna ersarissarneqartuuppat.”

Akissut: *Oqaaseqaatini ilanngullugu suliarineqarpoq.*

Oqaaseqaatit ersarissarneqarput, maannakkut angerlarsimaffimmut pulaarneq pinaveersaartitsisumit imaluunniit kommunimi assingisaanik atuuffeqartumit ingerlanneqartarsinnaasoq takuneqarsinnaalerluni. Angerlarsimaffimmut pulaarnermik isumaginnittussaq suliamut ilisimasalik aalajangersimasooq sorleq pillugu piumasagaateqanngilaq, kommuninut tamanna qanoq pitsaanerpaamik aaqqissuunniarnerlugu suliassarlu kivinniarlugu aalajangingassanngortinneqarmat.

”Angerlarsimaffimmi ikiorteqarnermut innersuussutigineqarpoq angerlarsimaffimmi ikiorteqartitsisarneq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat. Tamatumunnga atatillugu Kommune Qeqertaliup kaammattuutiginiarpaa, angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq pillugu piaarnerpaamik nutaamik inatsisiliortoqassasoq, taamaalilluni angerlarsimaffimmi ikiorteqarnermut malittarisassat ullumikkumut naleqqussarlugit.

Angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq pillugu malittarisassanik nutaanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaanerannut pisinnaatitsissut 2022-mi upernaakkut ataatsimiinnermi pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaatigut inatsit atulersinneqarpoq. Taamaattumik pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaata 1. januar 2024-miit atuutilersinneqarmalli angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq pillugu nutaanik aalajangersaanissamut inatsisitigut tunngavissaqanngilaq. Taamaattumik angerlarsimaffimmi ikiorteqartitsisarneq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat 1994-imeersoq suli atuuppoq. Maannakkut nalunaarutip taassuma allanngortinnissaanut inatsisitigut tunngavissaqanngilaq.”

Akissut: *Tapersersuinermut iliuuserisassanik atuutilersitsineq pillugu malittarisassat erseqqinnerusut aalajangersartarnerinut tunngatillugu siusinnerusukkut akissut innersuussutigineqarpoq.*

Siunnersuummi § 17, imm. 2, tapersersuinermut iliuusissanik atuutilersitsinermut Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissaaannut pisinnaatinneqarput, tassunga ilanngullugu angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq. Pisortanit ikiorsiissutit pillugit inatsimmi § 57, imm. 3 naapertorlugu ”Angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 32, 26. juli 1994-imeersup atorunnaarnissaa imaluunniit malittarisassanik nutaanik taarserneqarnissaa tikillugu atuutiinnassaaq.” Tamanna isumaqarpoq, nalunaarut suli atuuttoq, taamaalillunilu Inatsisartut inatsisaat pillugu siunnersuutip akuersisutigineqarnerata atuutilersinneqarneratalu kingorna, nalunaarutip allanngortinneqarnissaanut inatsisitigut tunngavissaqartoq, tamannalu siunertaalluni.

”Angerlarsimaffimmut pulaarneq nakkutilliinerlu aningaasartuutaanerussasut naliliiffigineqarpoq. Tamatuma saniatigut puiguttortunut immikkoortortaqarfiiit aningaasartuutaanerussasut naatsorsorneqarput.

Taamaattoq oqaaseqatini puiguttortunut immikkoortortaqarfinnut aningaasartuutit naatsorsorneqartut qanoq amerlatiginersut allanneqanngillat. Utoqqarnut paaqutaqarfimmi tamani puiguttortunut immikkoortortaqarfinnut tunngatillugu annertuumik allanngortitertariaqarput aamma illoqarfinni minnerusuni utoqqarnut paaqutaqarfinnut tamanna aningaasaqarnikkut annertuumik kinguneqartussaalluni.”

Akissut: *Aningaasaqarnikkut aningaasartuutinut naatsorsuutigineqartunut atatillugu tamanna pillugu siusinnerusukkut qulaani akissut innersuussutigineqarpoq.*

Oqaatigineqassaaq, saniatigut aningaasartuutinut aningaasaliinissamut qinnuteqarnissaaq maanna periarfissaareemat, tassunga ilanngullugit angerlarsimaffimmut pulaarneq aamma puiguttortunut immikkoortortaqarfinnut, utoqqarnut paaqutaqarfinnut konto atorlugu.

”Siunnersuummi siunnersuutigineqarpoq, najugaqarfissamik neqeroorutinut assigiinngitsunut malittarisassat erseqqinnerusut pillugit Naalakkersuisut aalajangersaasinnaasut. Tassunga ilanngullugit aqqissuunneqarnerat tikikkuminassusaallu. Malittarisassat taakkua

ilisimaneqanngimmata, utoqqarnut najugaqarfissamik neqeroorutit aaqqissuunneqarnerannut tikikkuminarsarnerannullu tunngatillugu eqquutititsinissamut, kommuninut aningaasaqarnikkut kingunerisassaanik suli takkuttoqassanersoq naliliiffigineqarsinnaanngilaq.”

Akissut: *Tamatumunnga atatillugu malittarisassat siammassissumik oqaasertalersugaapput, kommunit najukkami aaqqiissuteqarnissaat eqqarsaatigalugu eqaatsumik periarfissinniarlugit. Nalunaarutininik suliaqarnermut atatillugu aamma aningaasaqarnikkut kingunerisassai pillugit naliliinermut kommunit tusarniaaffigineqarnerisigut ilanngutitinneqarumaarput.*

”Naalackersuisunit suliassat sunulluunniit tunngagalarpata suliassanik sularinnittarnermut piffissarititaq ullut 14-it kiisalu peqqussuteqarneq pinngitsaaliillunilu akiliisitsisarneq attatiinnarneqassappata, kommuninut aningaasaqarnikkut kingunerisassai suli amerleriasasut kommunit naatsorsuutigisariaqarpaat, piffissaliineq taamatut ittoq suliassanut sunulluunniit tunngasunut piviusorsiuunngitsutut isigineqartariaqarmat.”

Akissut: *Ilanngullugu sularineqarpoq. Suliassanik sularinnittarnermut kommunalbestyrelsip aalajangersaanissaanut tunngatillugu akissut qulaaniittoq innersuussutigineqarpoq.*

”Ikaarsaarnermi aalajangersakkanut tunngatillugu: Inatsisissatut siunnersuummi takuneqarsinnaavoq, najugaqarfissamik neqeroorutininut assigiinngitsunut Naalackersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaasut. Tassunga ilanngullugit aaqqissuunneqarneri tikikkuminartuunerilu. Ikaarsaarnermi aalajangersakkat ikkunneqartariaqarput, inatsisip atuutilernerata kingorna piffissami najugaqarfissamik neqeroorutit pioreersut immikkut akuersissummik pissarsisinnaasut, taamaalillutik piffissami naleqquttumi killiliussat naleqqussarnissaannut kommunit periarfissinneqarlutik.

Tamatumunnga utoqqarnik paaqquataqarfinni puiguttortunut immikkoortortaqaarfiit pillugit piumasaqaammut assinganik atuuttariaqarpoq.”

Akissut: *Ilaannakortumik ilanngullugu sularineqarpoq. Inatsisip atuutilersinnissaa 1. januar 2026-mut kinguartinneqarpoq naleqqussaanerik pisariaqartuninik kommunit piffissalerumallugit. Suliniutit tigussaasut pillugit ikaarsaarnermut aalajangersakkat allat nalunaarutini takuneqarsinnaassapput. Oqaatigisariaqarpoq, utoqqarnut paaqquataqarfinnut konto aqquutigalugu allanngortiterinermut naleqqussaanermullu aningaasaliissutinik qinnuteqarnissamut periarfissaqareermata.*

”§ 1-imut.

Taaguummi ”utoqqaq”-mi inuk 65-ileereersoq imaluunniit 66-ileereersoq, utoqqalinersiaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 1, imm. 2 naapertorlugu, minnerpaamik ukiuni 35-ni timikkut tarnikkulluunniit oqimaatsumik suliaqarnermikkut nungullarsimasunut aamma pineqarnersoq inatsimmi imaluunniit oqaaseqaatini ersarissartariaqarpoq.”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqanngilaq.*

Siunnersuummi taaguut “utoqqaq” atorneqarpoq, utoqqalinersiaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 1 naapertorlugu utoqqalinersiaqarnissamut ukiorititanik ukioqalertunut. Tamatumunnga ilaapput inuit utoqqalinersiaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 1, imm. 2 malillugu nungullarsimanertik tunngavigalugu siusinaartumik pensionisiaqartut, taamaattumillu taakkua siunnersuummi ilaatinneqareerlutik.

”§ 5 imm. 3-mut.

Oqaaseqaatini allaqqavoq ullut suliffiit 14-it. Tamanna aamma ullut suliffiit 14-it pineqartut ersarissarniarlugu inatsimmi allaqqasariaqarpoq. Siunnersuummi § 28-mi “ullut suliffiit” atorneqarput. Taamaattumik nalorninermik pilersitsisinnaavoq § 5, imm. 3-mi “ullut suliffiit” allanneqanngippata.

Kommune Qeqertalik isumaqarpoq, suliassat ilaanni suliassaq ataaseq ullut 14-it sinnerlugit suliarineqarsinnaasoq. Piffissaliussat tamanut atuuttut kommunip eqquutitinniassappagit, innuttaasunut allanut akornutaasumik utoqqaat siulliunneqarnerannik isumaqassaaq. Tamatuma saniatigut piffissaliussat tunngavigalugit piffissakilliornerup kingunerisinnaavaa, naliliinerup pitsaassusaa apparsarneqartoq taamaalillunilu utoqqarnut tapersersuineq akuerineqartoq ajorseriartillugu.

Suliassaqarpoq ilaatigut peqqinnissaqarfimmik, suliamik naliliisinnaanissamut kommuni suleqatigisaanik apeqqutaatitsisunik. Kommunip piffissaliussaq ullut 14-it eqquutitissappagu, ilaatigut piumasqaataassaaq inatsit manna malillugu utoqqarnut tapersersuinissaq pillugu naliliinermut tunngatillugu aamma Peqqinnissaqarfup suliassanut piffissaliussanik atuutilersitsinissaa.

Inassutigineqarpoq, saaffiginnissutip suunera apeqqutaatillugu piffissaliussaq naleqquttumik sivilissusilerlugu allanngortinneqassasoq.”

Akissut: *Ilaannakortumik ilanngullugu suliarineqarpoq.*

Suliassanik suliarinnittarnermi piffissaliussanik kommunalbestyrelsen aalajangersaasarneranut tunngatillugu akissut qulaaniittoq innersuussutigineqarpoq.

Siunnersuummi tamarmi qaammatisiutini ullut pineqartut erseqqissarneqarpoq.

Siunnersuummi peqqinnissaqarfimmut piffissaliussanik aalajangersaasoqanngilaq.

”§ 7 imm. 1 nr. 7-imut.

Utoqqarnut tapersersuinissaq pillugu Inatsit aamma inunnut innarluutilinnut inatsit malillugu tapersersuinerup assigiinngissutai ersarissarneqartariaqarput.”

Akissut: *Siunnersuummi § 3-mut tunngatillugu siusinnerusukkut akissut aamma siunnersuutip aamma inunnut innarluutilinnut inatsisip akornanni atornerqarneri pillugit assigiinngissut innersuussutigineqarput.*

”§ 15 imm. 2-mut

Najugaqarfissamik neqeroorummumut allamut kommunimi allamiittumut nuunnissamik kissaateqarnermut atatillugu suleriaasissaq sunaassava. Kommunimi allami innuttaasup inissamik tunineqarnissaa kommuni angerlarsimaffigisap aalajangiiffigisinnaanngilaa. Qitiusumik innersuussinermut ingerlatsiveqassava?

Suleriaasissaq erseqqinnerusumik allaatigisariaqarpoq.

Oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq, kommuni utoqqaap angerlarsimaffigisaa tassaassasoq kommuni angerlarsimaffigisap taamaalillunilu kommuni akiliisussaq, tak. kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit inatsit. Taamatut nassuiaaneq Kommune Qeqertaliup nalorninartutut isigaa, kommunimi allami najugaqarfissamik neqeroorummumut nuunnarluni innuttaasup nammineq kissaatigippagu, aamma maannakkut kommuni angerlarsimaffigisap najugaqarfissamik neqeroorummik naleqquttumik pissaqartitserersooq. Taamaattumik kommunimut allamut nuunnissamik kissaateqarnek, ilaquataqarnek imaluunniit assingisaanik pissutigalugu innuttaasup nammineq iliuseqarneratigut nalinginnaasumik nuunnertut isigineqartariaqartoq. Taamaattumik kommuni nuuffigineqartoq, § 15, imm. 2 malillugu kommunip nuuffigisap najugaqarnek akuerippagu, tassaasariaqarpoq siunissami kommuni angerlarsimaffigisap aamma akiliisussaq.

Akissut: *Oqaaseqaatini ilanngullugu suliarineqarpoq.*

§ 16, imm. 2-mut oqaaseqaatini maannakkut erseqqissarneqarpoq, nammineq kajumissutsimik nuunneq pineqassasoq, utoqqaap kommunimi allami najugaqarfissamik neqeroorummumut nuunnissaq pillugu ikiorneqarnissamik qinnuteqarpat, assersuutigalugu ilaqutariinnermut tunngatillugu. Kommunalbestyrelsip utoqqaap kommunimut allamut nammineq kajumissutsimik nuunneranik ikiorsinnaavaa, kisianni nuunnissaa pillugu aalajangiisinnaanngilaa, tamatumunnga kommunimi nuuffigineqartumi inissaqarnek apeqqutaasussaammat.

Ilanngullugu erseqqissarneqarpoq, inuk nuuppat siusinnerusukkut kommuni angerlarsimaffigisap kommuni akiliisussatut unissasoq, aamma atuuffik tamanna kommunip nuuffigisap tigussagaa, tamatumani nammineq kajumissutsimik nuunneq pineqarmat aamma inissiinerunngimmat assingisaaluunniit.

”§ 16-imut

Inunnut innarluutilinnut inatsimmi tapersersuineramik akuersissuteqarnermut atatillugu tapersersuinerup assigiinngisitaarnissaata qanoq ittuunissaa pingaaruteqarpoq, pingaartumik tapersersuisunut, atortorissaarutinut ingiaqataanermullu atatillugu.”

Akissut: *Siunnersuummi § 3-mut siusinnerusukkut akissut aamma siunnersuutip inunnullu innarluutilinnut inatsisip akornanni assigiinngissut kiisalu tapersersuinermik iliuusissat atuuttussanngortinnerinut malittarisassat erseqqinnerusut aalajangersarneqartarnerinut tunngatillugu akissutit innersuussutigineqarput.*

”Utoqqaat Siunnersuisoqatigiit innuttaasut kommunalbestyrelsillu akornanni ataqatigiissutaanissaat naatsorsuutigineqarmat, siunnersuummi § 31, imm. 5-ip ilaasortanut utoqqaasunut imaluunniit utoqqarnut suliassaqarfimmut soqutiginnittunut allanngortinneqarnissaa kommunip kissaatigaa.”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqarpoq.*

Siunnersuut allanngortinneqarpoq, taamaalilluni Utoqqaat Siunnersuisoqatigiivi inunnik utoqqarnut suliassaqarfimmut soqutigisalinnik imaluunniit suliamut attuumassuteqartunik tunuliaqutaqartunik katitigaassallutik.

”§ 37 imm. 2-imut

Pinngitsaaliilluni akiligassiissutit annertussusaannut annerpaaffiusinnaasunullu aalajangersaasoqartariaqarpoq, taamaalilluni pinngitsaaliilluni akiligassiissutit pillugit Naalakkersuisut ingerlatsinissaat pillugu ersarissarneqarluni. Ilaatigut aningaasaqarnikkut piunasaqaatit sorliit aallaavigalugit pinngitsaaliilluni akiligassiissutit aalajangersarneqassanersut.”

Akissut: *Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, kisianni siunnersuummik allannguinnissamut pissutissaqarnani.*

”§ 37 imm. 3-mut

Aalajangersakkamut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq peqqussutigineqartoq eqquutitinneqarpat, ullormut pinngitsaaliilluni akiligassiissutit suli akilerneqanngitsut atorunnaarsinneqassasut, akerlianilli pinngitsaaliilluni akiligassiissutit akilereerneqartut utertinneqassanngitsut.

Tamanna kommunimut pinngitsaaliilluni akiligassanik piffissaq eqqorlugu akiliisartumut ajortumik sunniuteqarsinnaavoq, aningaasaqarnikkut pineqaatissinneqarneq pilersaarutaasoq. Akerlianik kommunip misigissavaa, peqqussutigineqartoq eqquutitinneqarpat pinngitsaaliilluni akiligassiissutit atorunnaassasut, kommunip pinngitsaaliilluni akiligassiissutit arlaannik pissuteqarluni akilinngitsuussagaluarpagit. Taamaalilluni kommuni aningaasaqarnikkut pineqaatissinneqarnermut pilersaarutaasoq pinngitsuussavaa.”

Akissut: *Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, kisianni siunnersuummi allannguinnermut maannakkuugallartoq pissutissaqarnani.*

§ 38, imm. 3-mi aalajangersagaq ima ilusilerneqarpoq, pinngitsaaliilluni akiligassiissutit peqqussutinik eqquutititsinissamut kommunalbestyrelsimut kajumissaarutitut atorineqarnissaa siunertaralugu, pineqaatissiissutaanngitsoq imaluunniit aningaasaqarnikkut nammakkiutaanngitsoq. Pinngitsaaliilluni akiligassiissutit siunertarisamut naleqquttumik sunniutissaa tassaavoq peqqussuteqarnermut pissutsit iluarsineqartariaqarnerat.

”Kommune Qeqertaliup inassutiginiarpaa, inatsit inunnut innarluutilinnut inatsisip ulloq atuutilerfia assigalugu atuutilissasoq.”

Akissut: *Ulloq atuutilerfissaanut tunngatillugu siusinnerusukkut akissut innersuussutigineqarpoq.*

8. Kommuneqarfik Sermersooq, tassunga ilanngullugu utoqqaat siunnersuisoqatigiit

Siunnersuummi ikiorsiissutit arlallit innersuussutigineqartussat kiisalu suliaassanik suliarinnittarnermut piumasaqaatit annertunerusut atuutilersinneqarput, tassunga ilanngullugit suliaassanik suliarinnittarnermi piffissaliussat aamma nalunaarutiginninnermut atatillugu piffissaliussat. Siunnersuut taamatut isikkoqartillugu aalajangersakkat assingusut arlallit atuutilersinneqarput, sullissisoq inunnut innarluutilinnut inatsit malillugu qulaajaanermik aamma utoqqarnut inatsit malillugu pisariaqartitsinermik naliliinermik kiisalu inunnut innarluutilinnut inatsit malillugu iliuusissatut pilersaarutinik aamma utoqqarnut inatsit malillugu tapersorsorneqarnissamik pilersaarutinik suliaqartassalluni.

Siunnersuummi tamatuma aningaasaqarnikkut kingunerisassai naatsorsornissaat puigorneqarput.

Akissut: *Aningaasaqarnikkut kingunerisassanik naliliinermut tunngatillugu siusinnerusukkut akissut innersuussutigineqarpoq.*

”Kommuneqarfik Sermersooq angerlarsimaffimmut pulaarneq pitsaaliuisoq pillugu neqeroorut unitsinniarlugu toqqarpaa, innuttaasut pulaarneqartut ikitsuinnaat ikiorneqarnissamik pisariaqartitsinerat pissutigalugu.

Siunnersuutigineqarpoq, angerlarsimaffimmut pulaarneq pinaveersaartitsisoq pillugu aalajangersakkat atorunnaarsinneqassasut, suliniutip annikitsuinnarmik sunniuteqarnera pissutigalugu. Aappassaattut siunnersuutigineqarpoq, akulikissuseq pillugu piumasaqaatit sakkukillisinneqassasut, taamaalilluni inoqarfinni minnerusuni angerlarsimaffimmut pulaarneq pinaveersaartitsisoq ukioq allortarlugu katersorneqarsinnaallutik.”

Akissut: *Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, kisianni siunnersuummik allannguinnissamut maannakkuugallartoq pissutissaqarnani.*

Angerlarsimaffimmut pulaarneq pinaveersaartitsisoq pillugu aalajangersagaq ilusilerneqarpoq nammeneq kajumissuseq atorlugu periarfissatut, kommunalbestyrelsip utoqqarnut neqeroorutigisassaatur. Inuit ataasiakkaat namminneq aalajangissavaat

neqeroorut akuerissanerlugu imaluunniit naamik. Utoqqaq akuersaarpat, pisariaqartitsinera piviusuuvoq naammassisariaqartoq. Akuersaarneqanngippat, angerlarsimaffimmut pulaarneq pinngitsoortinneqarsinnaavoq. Utoqqaat pisariaqartitsinertik malillugu tapersorsorneqarnissaat pillugu ikiorsiiniarnertut siunertaqarpoq.

”Kommuneqarfik Sermersuup matumunnga maluginiarpaa utoqqarnut suliassaqarfimmi sanaartorneq annertuumik kinguaattooqqasoq (immaqa pingaartumik Kommuneqarfik Sermersuumi, innuttaasut utoqqaat annertuumik amerleriarsimasut), inatsimmi piumasaqaatit eqquutsinnissaannut maannakkut aningaasaliinerit atorlugit ajornartoq, kiisalu inatsisip atuutilersinneqarnerani neqeroorutitut taakkununnga nalinginnaasumik sukkassusilimmik pilersaarusiorneq sanaartornerlu eqqarsaatigineqartariaqartut.”

Akissut: *Atuutilersitsinermut ulluanut tunngatillugu siusinnerusukkut akissut innersuussutigineqarpoq. Najugaqarfissamik neqeroorummi ilaatigut aaqqissuussineq pillugu nalunaarutitigut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanermut atatillugu, kommuni ilanngutitinneqarumaarpoq, immikkullu ittunik ikaarsaarnermi aalajangersakkanik aalajangersaasoqarluni.*

Maluguqquneqarpoq, inuit agguataarnerisa allanngoriartornerat siumut naatsorsorneqarsinnaasimammat, naleqquttumik inissaqarneq eqqarsaatigalugu pilersaarusiornissamut periarfissaqarluni, kiisalu kommunit sanaartornissamut suliniutit aningaasaliiffiginissaannut KommuneKredit aqqutigalugu qinnuteqareersinnaallutik.

”Naatsorsuinerit amigaataasut imaluunniit aningaasaliissutit naammangitsut immikkoortinneqartut saniatigut, inuiaqatigiit ineriartornerat aamma eqqarsaatigineqanngilaq. Aningaasaliissutit siumut naatsorsorneqanngillat, innuttaasullu utoqqaat amerleriarujujussuarnerat takuneqarsinnaalluni.

Kommuneqarfik Sermersuup utoqqaat amerlassusaat malillugu kiisalu eqimattap qaffakkiartornera eqqarsaatigalugu aningaasaqarneq agguanneqarumaartoq naatsorsuutigaa.”

Akissut: *Aningaasaqarnikkut kingunerisassanik naliliinermut tunngatillugu siusinnerusukkut akissut innersuussutigineqarpoq, tassunga ilanngullugu kommunit ilanngutitinneqarnissaat.*

”Kommunip piviusorsioortumik innuttaasunut utoqqarnut, maani nunami najugaqartunut aamma tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsisunut, kisianni utoqqalinersiaqarnermut inatsimmi § 2-mik imaluunniit § 4-mik piumasarisanit naammassinninngitsunik tapersorsuinerimik pinngitsuuisinnaanersoq, qulaajarneqarnissaa kissaatigaa.”

Akissut: *Siunnersuummi inuit pineqartut pisinnaatitaasut tassaapput utoqqaat, utoqqalinersiaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu utoqqalinersiaqarnissamut piumasaqaatinik naammassinnittut. Innuttaasut utoqqaat Kalaallit Nunaanni najugaqartut,*

kisianni utoqqalinersiaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni §§ 1-4-mi piumasaqaatinik naammassinninnigitsut siunnersuummi ilaatinneqanngillat.

”§ 2, imm. 3 pillugu kommuni oqaasertanik allannguinnissaq siunnersuutigaa, ”sapiingisamik eqqarsaatigalugit” aamma ”pissusissamisoorumik eqqarsaatigalugit” allaqqasoqarmat. Pissaanermik atuinnermut inatsimmut oqaaseqaatinut innersuussineq isumaliuutigisariaqarpoq, utoqqarnut nammineersinnaassuteqartunut naammangimmat sapiingisamik utoqqaap isumaa eqqarsaatigineqassasoq.”

Akissut: *Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, kisianni siunnersuummik allannguinnissamut pissutissaqarnani.*

”§2, imm. 4-mi oqaasertaliorneq inissanik allannguinnernut ajornarlunnartunik kommunit pisussaaffilerneqarnissaannut aarlerinartoq, soorlu inoqarfinni qattunerisaartuni innarluutilinnut majorallaffik meterinik 100-nik arlalinnik takitigisut. Kommuni siunnersuuteqarpoq inatsimmi imaluunniit oqaaseqaatini ilanngunneqassasoq: ”sapiingisamik naleqquttumik iliuuseqarnikkut”.”

Akissut: *Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, kisianni siunnersuummik allannguinnermut pissutissaqarnani.*

”Kommuni inatsisit akornanni pingaarnerusumut isummerfiginninneq amigaataasumut tunngatillugu oqaaseqaatini tamanut tunngasuni immikkoortumut innersuussivoq. § 3, imm. 1-mi oqaasiliorneq ima kommunip paasisoraa, utoqqarnut inatsit ilassussutitut inatsisaasoq, aamma pingaartumik inunnut innarluutilinnut inatsit utoqqaat inatsisaannut sanilliullugu pingaarnertut inatsisaalluni.”

Akissut: *Siunnersuummi § 3-mut tunngatillugu siusinnerusukkut aamma siunnersuutip innarluutilinnullu inatsisit akornanni pissutsit akissut innersuussutigineqarpoq.*

”§ 4, imm. 2-mi takuneqarsinnaavoq, kommuni ”ujartuilluni iliuuseqassasoq”. Inatsisissatut siunnersuutip aalajangersagai allat naapertorlugit, nalunaarutiginninnerit pillugit kommuni iliuuseqartussaavoq aamma angerlarsimaffimmut pulaarneq pinaveersaartitsisoq suliarisassallugu. § 4, imm. 2 pillugu suut allat naatsorsuutigineqarnersut kommunip itisilerneqarnissaa kissaatigaa.”

Akissut: *§ 4, imm. 2-mut oqaaseqaatini erseqqissarneqarpoq, kommunalbestyrelsi tapersorsorneqarnissamik qinnuteqaatinut kisimi qisuariassanngitsoq, kisianni aamma utoqqarnut tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsisunut ikiorserneqarnissaat paasiniallugu iliuuseqassasut. Tamanna ilaatigut pisinnaavoq angerlarsimaffimmut pulaarneq pinaveersaartitsisoq imaluunniit utoqqarnik ingerlaavartumik malitseqartitsinerit allat*

aqqutigalugit. Siunertaavoq utoqqaat tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsisut tamarmik neqeroorutit atorneqarsinnaasut eqqumaffigineqalernissaasa qulakkeerneqarnissaat pisariaqartumillu ikiorserneqarlutik.

”§ 5, imm. 1-imi kommunip siunnersuutigaa, ”tapersorsorneqarnissaq pisariaqartinneqartoq pisinnaatitaaffigineqartoq”, ”pisariaqartinneqartoq” aamma ”pisinnaatitaaffigineqartoq” paarlaanneqarnissaat. Utoqqaq pisinnaatitaaffeqanngippat, taava kommunip pisariaqartitsineq qulaajarnissaanut pisariaqartitsissanngilaq.”

Akissut: Ilanngullugu suliarineqanngilaq.

”§ 5, imm. 3-mi ullut 14-t qaangiutsinnagit aalajangiisoqassaaq. Kommunip siunnersuutigaa, suliassanik suliarinnittarnermi piffissaliussaq tamanut atuuttoq atorunnaarsinneqassasoq. Ilaatigut kommuni ikiorsiissutit assigiinneqisut pillugit aalajangiisarpoq, katitigaanerat suliassanillu suliarinnittarnermi piffissaat assigiinnginnerat annertusarluni, allatigullu pisuni amerlanerpaani suliassanik suliarinnittarnermi ullut 14-it piviusorsiuunngillat, siunnersuummi § 7 naapertorlugu pisariaqartitsinermik naliliinermut annertuumut atasumik paasissutissanik pissarsiniartoqartillugu.

Naggataatigut suliassanik suliarinnittarnermut piffissanut atatillugu kommunip sullissinermi qaffasissuseq pillugu kommunalbestyrelsit naalakkersuinikkut aalajangersarsinnaasariaqarpaat.

Utoqqarnut suliassaqarfiup iluani kommunip innersuussinermut immikkoortortaarfia suliassanik assigiinngitsunik suliaqartarpoq, suliassanik suliarinnittarnermi piffissaq najoqqutarineqartoq sapaatit akunneri sisamaniit qaammatinut sisamanut nikerarsinnaasarluni. Taamaattumik kommunip siunnersuutigaa, aalajangersagaq allanngortinneqassasoq ima: “kommunalbestyrelsip suliassanik suliarinnittarnermi piffissaliussat eqqarsaatigalugit ikiorsiissutit ataasiakkaanut aalajangersaassaaq”.”

Akissut: Ilanngullugu suliarineqarpoq.

Suliassanik suliarinnittarnermi piffissaliussat pillugit kommunalbestyrelsip aalajangersaasarneranut tunngatillugu qulaani akissut innersuussutigineqarpoq.

”§ 6, imm. 2 naapertorlugu pisuni aalajangersimasuni utoqqarmik oqaloqatiginninnissaq kommunip pinngitsoortissinnaavaa. Kommunip ilannguteqqullugu kissaatigaa, aamma pisuni, utoqqaq kommunimiit nuunneranut atuutissasoq.”

Akissut: Ilanngullugu suliarineqanngilaq.

Tamanna isigineqassaaq siunnersuummi § 28-mut ataqatigiissillugu, tassani aalajangersarneqarmat, kommunalbestyrelsip kommuni nuuffigineqartoq allakkatigut ilisimatissagaa, utoqqaq nammineq iliuuseqarnermigut kommunimut allamut nuunniarluni, aamma naliliiffigineqartoq tapersorsorneqarunnaarpat inuup atugarissaarnera

aarlerinartorsiortinneqassasoq. Utoqqaq pisariaqartumik sulii tapersorsorneqarnersooq qulakkeerniarlugu, pisuni taamatut ittuni inissisimaneq annerusumik qulaajarneqarnissaa pisariaqarsinnaavoq.

”§ 7, imm. 1 naapertorlugu kommuni pisariaqartitsinermik naliliisassaaq. Takuneqarsinnaavoq pisariaqanngitsoq ersarippat, pisariaqartitsinermik naliliineq pinngitsoortinneqarsinnaasoq. Kommunip § 7, imm. 1-imi aamma imm. 3-mi ilannguteqqullugu kissaatigaa – oqaaseqaatinilu ilanngunneqarsinnaalluni – Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu pisariaqartitsinermik naliliineq imaluunniit qulaajaaneq atuuttoq pigineqareertillugu, pisariaqartitsinermik naliliineq pinngitsoortinneqarsinnaasoq.”

Akissut: *Oqaaseqaatinut ilanngullugu suliarineqarpoq.*

Oqaaseqaatini ersarissarneqarpoq, inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu pisariaqartitsinermik naliliineq imaluunniit qulaajaaneq atuuttoq pigineqareertillugu, utoqqaap pisariaqartitaanik maanna atuuttunik matussusiisoq, pisariaqartitsinermik naliliineq nutaaq pinngitsoortinneqarsinnaasoq. Taamaattoq pisariaqartitanik nutaaqarnersooq imaluunniit allannortoqarnersooq naliliinermi atuuttumi qulaajarneqanngitsut pillugit naliliisoqassaaq, tamatumalu pisariaqartitsinermik naliliinermik nutaamik nutartikkamilluunniit pisariaqartitsisinnaalluni. Pisuni pisariaqartitsinermik naliliineq pisariaqartinneqanngippat, pisariaqartitsinermik naliliineq suliarineqassaaq utoqqaap pisariaqartitai kissaataalu naammattumik qulaajarneqarnersut qulakkeerniarlugu.

”§ 7, imm. 6, nr. 8-mi oqaatsip tapersorsorneqarneq-up siornatigut attuumassuteqartumik kommunip ilannguteqqullugu kissaatigaa, taamaanngippat paasissutissat attuumassuteqanngitsut ilanngullugit pissarsiarineqassammata.”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqanngilaq.*

§ 7, imm. 6-mi oqaasertaani allaqqareerpoq, kommunalbestyrelsip pissutsit attuumassuteqartut naliliiffigissagai.

”§ 7, imm. 7-imi takuneqarsinnaavoq, kommuni peqqinnissamut naliliinermik najukkami peqqinnissaqarfimmiit pissarsisinnaasoq. Siunnersuutigineqarpoq, peqqinnissaqarfiup suliasamik suliarinninneranut piffissaliussamik aalajangersaasoqassasoq.

Ilanngullugu siunnersuutigineqarpoq, oqaasiliorneq “peqqinnissaqarfimmiit naliliineq”-mut iluarsineqassasoq, taamaalilluni peqqinnissaqarfiup isummerfigissavaa, naliliinermut ingerlatsivik sorleq attuumassuteqarnersooq, tamanut tunnganersooq imaluunniit suliamut tigussaasumut.”

Akissut: *Ilaannakortumik ilanngullugu suliarineqarpoq.*

Siunnersuummi matumani peqqinnissaqarfimmut piffissaliussanik aalajangersaasoqanngilaq.

”Suliani tigussaasuni paasissutissanik paarlaasseqatigiinneq § 10, imm. 1-imi kommuni siunnersuuteqarpoq, ”paarlaasseqatigiittoqarsinnaasoq aamma ingerlatitseqqiisoqarsinnaasoq” allanngortinneqassasut ima: ”ingerlatitseqqiisoqarsinnaasoq aamma pissarsiarineqarsinnaasoq”, aamma § 10, imm. 2-mi ”ingerlatitseqqiisoqarsinnaasoq” allanngortinneqassasut ima: ingerlatitseqqiisoqarsinnaasoq aamma pissarsiarineqarsinnaasoq”, kiisalu § 10, imm. 2, naggatit aappaanni ”ingerlatitseqqiisoqarsinnaasoq” allanngortinneqassasut ima: ”paarlaasseqatigiinneq” imaluunniit ”ingerlatitseqqiisoqarsinnaasoq aamma pissarsisoqarsinnaasoq”.”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqarpoq.*

§ 15, imm. 1-imi oqaasiliorneq ”kommuneqarfinnut aggorneqarnerup iluani” allanngortinneqassasut ima: ”nammineq kommunerisap iluani” siunnersuutigineqarpoq.

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqanngilaq.*

”Kommuneqarfik Sermersooq isumaqarpoq, §16-imi tapersorsorneqarnissamut iliuusissat sumiiffinni tamani pissarsiassanngortinnissaat ajornassasut, kissaateqarlunilu inatsisissatut siunnersuummi tamanna eqqarsaatigissagaa.”

Akissut: *Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, kisianni siunnersuummi allannguinissamut maannakkuugallartoq pissutissaqarnani.*

Sumiiffinni isorliunerusuni aamma nunaqarfinni minnerusuni tapersorsorneqarnissamut iliuusissanut piumasaqaatit sakkukillineqarnissaat aamma najukkanut tulluarsarneqarnissaat pillugit isumaliuutit inatsisissatut siunnersuutip siullermeerneqarnerata aapassaaneerneqarneratalu akornanni naalakkersuinikkut oqallisigineqassapput.

Peqqinnissaqarfimmi katsorsarneqarnerminngaanniit kommunimut angerlarsimaffigisamut ikaarsaarnermut atatillugu § 16, imm. 1, nr. 10 pillugu kommuni itisiliisoqarnissaanik kissaateqarpoq. Oqaaseqaatini aalajangersagaq itisilerneqanngilaq. Peqqinnissaqarfiup innuttaasunut nammineq angerlarsimaffigisaasa avataani katsorsartittussanut angalanerit tapersorsuinerillu isumagisarpai, tamannalu suliaasaq kommunit kivissallugu isumagissassinngilaat. Kommunip ilanngullugu maluginiarpaa, suliaassamut nutaamut aningaasaliissutinik immikkoortitsisoqanngitsoq. Kommunip siunnersuutigaa, aalajangersakkap peerneqarnissaa imaluunniit itisilerlugu assersuusiorfigineqassasut. Suliaasanik tunniussisoqassappat, tamatumunnga ataatsimoortumik tapiissutit naatsorsorneqassapput, artukkiinerlu naatsorsuutigineqartoq malillugu agguanneqassallutik.

Akissut: *Nalunaarutikkut tapersorsorneqarnissamik iliuusissat ataasiakkaat atortussanngortinneqarneri pillugit malittarisassanik erseqqinnerusut aalajangersarneqartut*

pillugit siusinnerusukkut akissut innersuussutigineqarpoq, aamma kommunit oqartussallu attuumassuteqartut ilanngutitinneqarlutik suliarineqartussaallutik.

”Kommuneqarfik Sermersuup siunnersuutigaa § 17-imi aalajangersakkat atorunnaarsinneqassasut, imaluunniit angerlarsimaffimmut pulaarneq pinaveersaartitsisup amerlassusaa/akulikissusaa ingasattumik ikilisinneqassasut.

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqanngilaq.*

Angerlarsimaffimmut pulaarneq pinaveersaartitsisoq pillugu siusinnerusukkut akissut innersuussutigineqarpoq.

Taamaattumik Kommuneqarfik Sermersuup kissaatigaa utoqqaat najugaqatigiiffii maannakkut piusut inatsimmi utoqqarnut najugaqarfissamik neqeroorutitut periarfissatut ilanngunneqassasut.

Tassunga siunnersuutigineqarpoq, inatsisissatut siunnersuummi § 19-imi aamma § 23-milu utoqqaanernut najugaqatigiiffinnut taaguutaa allanngortinneqassasoq.

Akissut: *Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, kisianni siunnersuummi allannguinnissamut maannakkuugallartoq pissutissaqarnani.*

Najugaqarfissamik neqeroorutininik aaqqissuunneqarnerat nalunaarutikkut erseqqinnerusumik aalajangersarneqarsinnaavoq, kommunit oqartussallu allat attuumassuteqartut ilanngutitinneqarlutik suliarineqartussat.

”Kommunit utoqqarnut suliaasaqarfimmik ingerlatsineq isumagisarivaat, kommunit innuttaasunut qanittumiimmata ikiorsiissutillu naleqqussarsinnaallugit, tassunga ilanngullugu najukkami pisariaqartitanut najugaqarfissamik neqerooruteqarneq. Nuummi najukkami pisariaqartitsineq tassaavoq puiguttortunut immikkoortortaqaqarfeqarnissaq, Qeqertarsuatsiaani Ittoqqortoormiini utoqqaat puiguttortunut immikkut ittumik immikkoortortaqaqarfeqarnissamut isumalluutit ikinnerullutik. Najukkami pisariaqartitsinermik piumasagaatinillu assigiinngissutit aalajangersakkatut siunnersuutigineqartuni inissaqartinneqanngillat.

Taamaattumik Kommuneqarfik Sermersooq kissaateqarpoq § 20, imm. 2 peerneqassasoq. Kommunip siunnersuutigaa, kommunit suliaasanik aaqqiissuteqarnissaq attuumassuteqartoq namminneq aalajangissagaat, aamma Naalakkersuisut tamatuminnga ikorfartuinissamut aningaasaliissutinik immikkoortitsissasut. Aamma kommunip maluginiarpaq, puiguttorneq tarnikkut kisimi nappaataanngitsoq, utoqqaat akornanni atugaaleraluttuinnartoq.”

Akissut: *Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, kisianni siunnersuummi allannguinnissamut maannakkuugallartoq pissutissaqarnani.*

Isorliunerusuni nunaqarfinnilu minnerusuni tapersersuinermut piumasagaatit sakkukillisinneqarnissaat pillugu isumaliuutit inatsisissatut siunnersuutip

siullermeerneqarnerata aappassanneerneqarneratalu akornanni naalackersuinikkut suliarineqarumaarput.

”§ 24-mut Kommuneqarfik Sermersuup maluginiarpaa, utoqqaat illuanni atuisup akiliinissaa utoqqalinersiaqarnek pillugu Inatsisartut inatsisaanni suli aalajangersarneqartoq. Atuisup akiliinissaanut akiliisitsiniarnermut aamma inatsisitigut tunngavissamik aalajangersaasoqartariaqarpoq, innuttaasoq utoqqalinersiaqanngippat, taamaalilluni innuttaasoq aningaasaqarnikkut atugassarititanik innuttaasunut innarluutilinnuy najugaqarfissamik neqeroorummiittunut naligiissinneqarluni.”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqanngilaq.*

”Ilanngullugu siunnersuutigineqarpoq, nalunaarutiginnineq pillugu aalajangersakkat sapinngisamik inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaanut Inatsisartut inatsisissaatut siunnersuummi aalajangersakkanut tulluarsarneqassasut, sullissisummi marluutillugit isummerfigisartussaavaat.”

Akissut: *Aalajangersakkat annertunerpaamik assingiinnik oqaasertaqarput.*

”§ 31 naapertorlugu kommunit utoqqaat siunnersuisoqatigiiviniq pilersitsissapput. Kommunip eqqumaffigeqquvaa, § 31, imm.5-imi utoqqaat siunnersuisoqatigiivi katitigaanerannut aalajangersagaq naleqqutinngitsoq. Kommuni ukiuni arlalinni innarluutillit siunnersuisoqatigiiviniq assingusumik malittarisassaqtumik suliaqarpoq aamma sulisut naalackersuinermillu ingerlatsisut ataatsimiinnerni assigiinngitsunik inissisimaffeqartarnerannik ajornartorsiutaasartoq isumaqarluni. Akerlianik kommuni siunnersuuteqarpoq, kommunimi atorfillit pisariaqartitsineq malillugu peqataasassasut ilisimasanik aamma/imaluunniit suliassaqaqfinni utoqqaat siunnersuisoqatigiit apeqqutigisaanni paasissutissanik ilanngussaqaqarlutik, imaluunniit aalajangeeqataasinnaanatik peqataasarlutik.”

Svar: *Ilanngullugu suliarineqarpoq.*

Utoqqaat siunnersuisoqatigiivisa katitigaanerannut tunngatillugu siusinnerusukkat akissut innersuussutigineqarpoq.

”Kommunip ilanngullugu kissaatigaa, Naalackersuisut allattoqarnermut ikiuutaanermut isumalluutiniq atuinissamat naatsorsuutigineqartunut isummertariaqartut tassungalu aningaasaliissutiniq immikkoortitsillutik. Kommunip aamma siunnersuutigaa, Naalackersuisut isummerfigissagaat ilaasortat akilerneqassanersut aamma siunnersuisoqatigiit aningaasaliissutinut aalajangersimasunut oqartussaaffeqassanersut isumalluutinillu tunisisassanersut imaluunniit siunertaanngitsoq aalajangersaaffigalugu. Naalackersuisut siunnersuisoqatigiinnut akissarsisitsinermik missingersuutinullu itigartitsineri kommuninut

nuanninngitsunik suliaassanngortittipput, naak Naalakkersuisut matumunnga aningaasaliissutinik immikkoortitsiniarnatik aalajangereertut.”

Akissut: *Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, kisianni siunnersuummi allannguissamat pissutissaqarnani.*

”Kommunip siunnersuutigaa § 33, imm. 3-mi oqaaseqatigiit ”immikkut ittumik aamma utoqqarnut politikkimut atatillugu” allanngortinneqassasut ima: immikkut ittumik aamma utoqqarnut politikkimut ilaatillugu”. Pitsaassutsit aamma utoqqarnut politikki iluarsaanneqarnissaanut assigiinngitsunik akuttussuseqarmata, allagaammi katersorneqarneri isumaqanngilaq, kisianni kommunip nittartagaani utoqqarnut politikkimut atatillugu pitsaassutsit ilanngussatut ilanngullugit.”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqarpoq.*

”Naatsorsueqqissaarneq

Kommunip maluginiarpa, naatsorsueqqissaarnermi paasissutissat pisortat ataatsimoortumik IT-aaqqissuussaanni, inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut naapertorlugu inunnut innarluutilinnut suliaassarfimmi piviusunngortinneqartussat, ilanngullugit suliarineqarpata naapertuutissasoq.”

Akissut: *Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, kisianni siunnersuummi allannguissamat maannakkuugallartoq pissutissaqarnani.*

”Pineqaatissiissutinut aalajangersakkat

§ 37, imm. 1-imi ersernerluppoq kommuni imaluunniit kommunalbestyrelsimut ilaasortat pinngitsaaliilluni akiligassiissutinik akiligassinneqassanersut. Sanaartornermi kinguaattoorutitut, suliaassanut aningaasaliissutitut immikkoortitsineq amigaataasumut taaneqareersunut atatillugu kiisalu sanaartornermut suliap sivisussusaa inatsisissatut siunnersuutip atuutilerfissaatut naatsorsuutigineqartumut sanilliullugu naleqqutinngitsutut isigineqarpoq Naalakkersuisut kommunimut eqqutitinneqarnera amigaataatillugu pinngitsaaliilluni akiligassiiniarnera.

Kommunip kissaatigaa aalajangersagaq peerneqassasoq, aappassaattut Naalakkersuisut oqaaseqaatini ersarissassagaat, aalajangersagaq pisuni sorlarni atorneqarsinnaassanersoq.”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqanngilaq.*

Tunnngaviusumik piumasaqaataavoq, allaffissornikkut pinngitsaaliilluni akiligassiinerit peqqussutinik eqqutititsinerit amigaataatillugit kommunalbestyrelsimut ilaasortanut akiligassanngortinneqartarnerat.

Pinngitsaaliilluni akiligassiinernut inatsisitigut tunnngavigineqartoq pisunut, kommunalbestyrelsip pissutsit, inatsisip piumasaqaataanut akerliusut,

aaqqiivigineqarnissaanut peqqussutit eqquutitinninnerinut attaveqarput. Taamaattumik pinngitsaaliilluni akiligassiinerit inatsisip eqquutinneqarnissaata qulakkeerneqarnissaanut sakkussaapput, pisuni sumiginnaaneq tigussaasumik uppernarsineqartillugu atorneqarsinnaasoq, aamma ajornartorsiutip aaqqiiviginissaanut allanik periarfissaaruttoqartillugu.

”Kapitali 14: Atuutilersitsineq

§ 38-mut atatillugu kommuniq naliliiffigaa, utoqqarnik tapersersuinissamut inatsisissatut siunnersuutip atuutilersitsinermut ullua piareersaatissanut pisariaqartunut sivikippallaartoq, tassunga ilanngullugit pingaartumik utoqqaat najugaqatigiiffiini aamma utoqqaat angerlarsimaffiini inissanik naammattunik pissarsiarinissaannut kiisalu utoqqaat illuanni puiguttortunut immikkoortortaqaqfinnik pilersitsinissamut atatillugu. Kommuniq Naalakkersuisut ulloq atuutilerfiusoq pillugu nalilersuqqinnissaq qinnutigaat, taamaalilluni sanaartornissamut imaluunniit najugaqarfissamik neqeroorutit pissarsiarinissaannut piviusorsiorlumik piffissamut pilersaaruteqarnissaq eqqarsaatigineqarluni.”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqarpoq.*

Atuutilersitsinermi ulluanut tunngatillugu siusinnerusukkut akissut innersuussutigineqarpoq.

8.1. Utoqqaat Siunnersuisoqatigiit

”5. "Inissat sumiiffimmi inuit agguataarnerata ineriartornerat malissavaa ". Taavami taamaaliortoqanngippat?

Inatsisini immikkut akuersissuteqarnissamut malittarisassaqaarpa. Utoqqarnik paaqqinnittarfik, utoqqaat illuat, utoqqaat angerlarsimaffiat, utoqqaat najugaqatigiiffiit, illoqatigiinneq il.il. pillugit taaguusersuinermik paatsiveerusimaarnermi ikaarsaarfeqassaaq, taamaattumik pissutsit pissusiviusut eqqarsaatigisariaqarput, taamaalilluni kommuniqut pisariaqanngitsumik akiligassiineq pinngitsoortinneqarluni, inatsimmi pissusiviusumik assigiinnigissutsit piusut eqqarsaatigineqanngimmata.

Eqaannerusumik aaqqiissuteqarneq ujartorneqarpoq.

Nakkutilliinermik pisussaaffimmi Ombudsmandi Nunattalu nakorsaanera ilanngutitinneqarneri toqqissinarpoq.”

Akissut: *Ilaannakortumik ilanngullugu suliarineqarpoq.*

Atuutilersitsinermi ulluanut tunngatillugu siusinnerusukkut akissut kiisalu nalunaarutini ikaarsaarnermi aalajangersakkanut akissut innersuussutigineqarput.

”8. "Peqqinnissamut naliliinerit" Oqaasertai ersarinnerussasut kissaatigineqarpoq, kina sulerissava? Utoqqaap nammineq pissarsiarinissai isumagissavai, taavami utoqqaq peqqinnissamut oqartussanik toqqaannartumik pissarsisinnaanngippat, soorlu nunaqarfimmi imaluunniit illoqarfimmi minnerusumi?”

Akissut: *Pisariaqartitsinermik naliliinerup suliarineqarnissaanut tunngavilersorluagaanissaanillu kommunalbestyrelsi akisussaaffeqarpoq. Tassunga ilanngullugu suliamut tigussaasumut attuumassuteqarpat, peqqinnissamik naliliinerit pissarsiarinissaat.*

”9. Qanigisanut pisinnaatitsissummut tunngatillugu utoqqaap periarfissai pillugit allaatiginninneq amigaatigaara.”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqanngilaq.*

Akisussaasoq pisinnaatitsinermullu pissutsinut tunngatillugu siusinnerusukkut akissut innersuussutigineqarpoq.

9. Nunatsinni Inuit Innarluutillit Kattuffiat

”§22: Inatsisissatut siunnersuummi taaguut atorineqarpoq utoqqaat angerlarsimaffiat; oqaaseqaatini taakkua allaatigineqarput ” inissiat utoqqarnut aamma inunnut innarluutilinnut atoruminarsakkat”. Eqqumiiginartipparput utoqqarnut inatsimmut taamaallaat oqaaseqaatini atorineqarmat, inissianut taakkununga sullinniakkat utoqqaat kisimi pineqarnatik aammali allat. Inuit innarluutilinnut inatsimmi inissiat taamatut ittut pillugit allaqqasoqanngilaq. Inassutigaarput tikinneqarsinnaaneq pillugu taaguut inissiamut taamaattumut isumaliuutigineqassasoq, kiisalu sammisanut inissianullu atatillugu utoqqaat aamma inunnut innarluutilinnut inatsisit akimorlugit taaguusersuineq attuumassuteqartillugu assigiiaarneqassasoq.”

Akissut: *Oqaaseqaatini ilanngullugu suliarineqarpoq.*

Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatini ersarissarneqarpoq, utoqqaat angerlarsimaffii ukiut malillugit pisariaqartitat naammassiniarlugit aaqqissuunneqartut aamma naleqqussarneqarsinnaasut soorlu issiavinnut kaassuartakkanut majorallatarfiit elevatoriluunniit. Tamatuma ersarissarpaa, utoqqaat angerlarsimaffii pingaarnertut utoqqarnut ukiut malillugit pisariaqartitsisunut naleqqussagaasut, tikinneqarsinnaanermi atuuffiit ilanngunneqarlutik, pisuni aalajangersimasuni inunnut innarluutilinnut aamma attuumassuteqarsinnaasut.

”§33: Utoqqaat siunnersuisoqatigiivi utoqqaat kattuffiiniit inuttalerlugit katitigaassasut allaatigineqarpoq. Tamanna qanoq paasineqarsinnaanera erumassutigaarput - utoqqaat kattuffianiinnissamut suut piumasqaataappat aamma suliassaqarfimmi naammattumik sinniisoqarneq qanoq eqqarsaatigineqarpa?? Utoqqaat peqatigiiffii (qasseersiut) pillugit kikkut tigussaasumik eqqarsaatigineqarpat – tassani ilanngunneqarpat inuit innarluutillit peqatigiiffii? Timersoqatigiiffiit? Inuit ataasiakkaat piginnaasaqarluartut ilanngunneqassanngillat? Sinniisunut atatillugu ukiut pillugit piumasqaatit eqqarsaatigineqarpat. Apeqqutit ilaarutiginninnerusinnaapput pisariaqarpassinnatillu, kisianni inunnut innarluutilinnut

suliassaqarfimmi takusinnaavarput kommunini siunnersuisoqatigiinnik pilersitsiniarnerit suleriaatsit taaguutillu pissutigalugit unamminarsinnaasut.”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqarpoq.*

Utoqqaat siunnersuisoqatigiinnut tunngatillugu siusinnerusukkut akissut innersuussutigineqarpoq.

10. PPK

”§ 16-mi tapersersuinissamut iliuusissatut periarfissat, isumaginninnermut inatsisit allat assigalugit, allattorneqarput. Allattorsimaffik tamakkiisuungitsoq, piginnaasanik neqeroorutinillu imaqarpoq kommunip kisimiilluni kivissinnaanngisaanik. Tapersersuinissamut periarfissanik allattuineq ajorinngilarput. Kisianni § 4-mi taaneqartoq kommuni “kommunit allanit pilersinneqarlutillu ingerlanneqartunik tapersersuinissamut iliuusissanik atuinikkut”. Kommunit aamma peqataasunik allanik atuisinnaasut, Pissassarfik, napparsimasut peqatigiiffii aamma inuit namminneq peqataasut atornissaat eqqortuunerussasoq pisussaaffimmik naammassinninnissamut, aamma ullumikkut inissisimanermit.”

Akissut: *Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, kisianni siunnersuummi allannguinnissamut maannakkuugallartoq pissutissaqarnani.*

Siunnersuut aporfissaqartitsinnigilaq, utoqqarnut inuit namminneq peqataasut aqutigalugit tapersersuinermik kommunalbestyrelsip pisussaaffimmik naammassinninnissaminut. Aalajangiisusooq tassaavoq, tapersersuineq eqqortoq pisariaqartorlu ikiorsiissutigineqarnissaa kommunalbestyrelsip qulakkeerpagu.

11. Qeqqata Kommunia

”Inatsisissatut siunnersuut sukumiisoq annertoorlu aamma kommuninut aningaasaqarnikkut aningaasartuutit qaffannissaannut naatsorsuuteqartitsilerput. Kissaatiginarpoq, inatsisissatut siunnersuut aqutigalugu aamma kommunit aningaasaqarnikkut saniatigut nammatassaannik peqquneqarnerat ersarissarneqassasoq.”

Akissut: *Aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassaanut tunngatillugu siusinnerusukkut akissut innersuussutigineqarpoq.*

”– § 16-imi ingiaqataanermit atatillugu nutaanik periarfissaqalerneru ajunngitsutut isigineqarpoq, siusinnerusukkummi taamaallaat utoqqarmut qanigisat kisimik ingiaqatitut iliorsinnaammata.

- Ingiaqataanermit qulaani allaqqasut naapertorlugit, maluginiarneqarpoq ingiaqataaneq eqqarsaatigineqartillugu, tigussaasumik suna pineqarnersoq allaatigineqartuuppat

naapertuunnerussagalarpoq. Assersuutigalugu qaammammut nalunaaquttap akunneri qanoq amerlatigisut atorneqarsinnaappat, imaluunniit matumani allamik eqqarsartoqarpa.”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqanngilaq.*

Tapersersuinnermut iliuusissat ataasiakkaat atuuttussanngortinneqarnerat pillugu malittarisassat erseqqinnerusut, tassunga ilanngullugu ingiaqataaneq, nalunaarutikkut aalajangersarneqassaaq.

”- Kapitali 5, § 16 tapersersorneqarnissamut periarfissanut tunngatillugu maluginiarparput, “ulloq unnuarlu ikiorneqarneq” tassaasariaqartoq pisariaqartitsinermik naliliinermi pisariaqartitsisoqartoq takuneqarsinnaappat, kommunalbestyrelsip neqeroorutigisassaa.”

Akissut: *Ilanngullugu suliarineqarpoq.*

”- Kapitali 6, § 20 naapertorlugu maluginiarneqarpoq, utoqqaat illuanni tamani puiguttortunut immikkoortortaqarfinnik illersukkanik pilersitsinissaq aningaasaqarnikkut annertuunik kinguneqartussaassaaq. Taamaattumik nunaqarfinni minnerusuni utoqqaat illuanni inatsimmik naammassiniaanermi annertuunik unammilligassaqaalissapput.”

Akissut: *Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassaanut tunngatillugu siusinnerusukkat akissut, kiisalu utoqqaat angerlarsimaffiitut konto aqutigalugu kommunit aningaasaliissutinik qinnuteqarsinnaanerat innersuussutigineqarput.*

”- Qeqqata Kommuniata utoqqaat pillugit nalunaarutiginnittarnernik nalilersuineq pillugu suliassaqarfiit akimorlugit suleqatigiinnermut ataatsimiititalianik pilersitsisoqaquvaa. Taamaaliornikkut sullissisumut aamma innuttaasumut qanigisaasunullu ajornannginnerulissaaq tapersersuinnermik periarfissap naleqqussarnissaanut.”

Akissut: *Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, kisianni siunnersuummi allannguinnissamut pissutissaqarnani.*

§§ 25 aamma 28 naapertorlugit utoqqaat atugarissaarnerat pillugu nalunaarutiginnittoqartillugu kommunip iliuuseqarnissamut pisussaaffeqarnerat pillugu siunnersuut arlalinnik aalajangersagaqarpoq. Inatsisissatut siunnersuummi immikkut suleqatigiinnermut ataatsimiititaliamik pilersitsisoqarnissaa pillugu piumasaqaatinik aalajangersaanngilaq. Akerlianilli kommunit ataasiakkaat aaqissuussinissamut aamma suliassaqarfiit akimorlugit suleqatigiinnermut ataatsimiititaliamik pilersitsinissamut aalajangissavaat, tamanna utoqqarnut tapersersuinnermik suliassanillu suliarinnittarnermi sunnuteqarluartumik qulakkeerinninnermut naapertuuttut naliliiffigineqarpat.

”Ilanngullugu maluginiarneqarpoq, inatsisissatut siunnersuummi tamaat isigalugu kommunini illoqarfiit nunaqarfiillu akornanni isorartussutsit annertuupilussuit

eqqarsaatigineqanngimmata. Tassunga inatsimmi aalajangersakkat naammassiniarlugit kommuninut annertuumik aningaasaqarnikkut unamminartuussaaq.”

***Akissut:** Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, kisianni siunnersuummi allannguissamut pissutissaqarnani.*

Najukkami naleqqussaasinnaaneri pillugit isumaliuutit pillugit naalakkersuinikkut oqallinnernut tunngatillugu akissut innersuussutigineqarpoq.

12. SIK

”Utoqqarnut tapersersuinissaq pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut, oqaaseqaatit ilanngullugit, aamma 1. juli 2025-mi atuutilertussaq pillugu Kalaallit Nunaanni SIK isumaqataavoq.”

***Akissut:** Tusarniaanermut akissut allannguissamut imaluunniit oqaaseqaateqarnissamut pissutissaqartitsinngilaq.*

13. Utoqqaat pillugit Oqaaseqartartoq

”Utoqqaat aamma kommunini suliassanik suliarinnittarnermi piffissat siviisoorsuit misigisarpaat. Amerlanerparpaatigut suliassanik suliarinninnermi sivitsorsarneranut suna pissutaanersoq ingerlatsivimmiit amigaataasarpoq. Tamanna kinguneqakkajuppoq, utoqqaat kisianni aamma qanigisaasut ikiuisut, pakatsisarnerat nikallorlutillu.”

***Akissut:** Suliassanik suliarinnittarnermi piffissaliussanut tunngatillugu siusinnerusukkat akissut innersuussutigineqarpoq.*

”Utoqqaat nammineersinnaanerusut namminneq illuminni / utoqqaat angerlarsimaffianni aamma majorallaffinnik atortussanillu allanik atorfissaqartitsisarput, ulluinnarni imminnut isumagisinnaaniassammata. Akulitkippallaamik misigineqartarpoq issiavimminnut kaassuartakkamut imaluunniit rollatorimut majorallaffimmik amigaateqarneq pissutigalugu anisinnaanngitsut. Taamaalillutik kiserliulersarput angerlarsimaannartariaqaramik inunnullu akulerukkunnaarlutik.”

***Akissut:** Tapersersuineramik iliuuserisassat ataasiakkaat, nalunaarutikkut aalajangersarneqartut, tassunga ilanngullugit atortorissaarutit pillugit malittarisassat majorallaffiit assingisaalu ilaatinneqartussat, atortussanngortinneqarnerannut tunngatillugu siusinnerusukkat akissut innersuussutigineqarpoq.*

”Utoqqaat (puiguttortut imaluunniit timimikkut ilungersunartunik nappaammik eqqugaasut), kissaataannut akerliusumik, illoqarfinnut allanut utoqqaat illuannut nuunneqartarput. Utoqqaat pillugit Oqaaseqartartup ilisimavaa utoqqaat nunaqarfinni najugallit, namminneq angerlarsimaffimmi najugaqarsinnaatitaanngitsut, nunaqarfinni angerlarsimaffimmi ikiorteqarnermik tapersersuisunillu periarfissat amigaataaneri pissutigalugit. Utoqqaat

pingaartumik nunaqarfinni ikiorneqarnissamik amigaateqarneq pissutigalugu illoqarfinnut pinngitsaalillugit nuutsinneqartarput.

Illoqarfiit namminneq angerlarsimaffianniit ungasissupilussuarmi inissisimasinnaapput, kommuni pingaartumik nunaqarfinni tapersersuisunik ikiorsiinissaanut periarfissaqanngimmat. Tamanna iliuuseqarfigineqartariaqarpoq, assigiinngisitsinertut isigineqartariaqarmat.

Nunaqarfinni utoqqaat, namminneq angerlarsimaffimmini najugaqarnissamat pisinnaatitaanerat qanoq ililluni qulakkeerneqassava, illu ilaqtatillu qimallugit illoqarfinnut nuutsinngikkaluarlugit?”

***Akissut:** Siunnersuummi siunnersuutigineqarpoq, nuna tamakkerlugu utoqqarnut tapersersuinermik ikiorsiisoqassasoq, tassunga ilanngullugit utoqqaat kissaatigippassuk namminneq angerlarsimaffimmini sapinngisamik sivilsunerpaamik najugaqarsinnaaqullugit. Isorliunerusuni nunaqarfinnilu minnerusuni najukkami naleqqussaasinnaanermik pisariaqartitsineq pillugu isumaliuutinut, siunnersuutip siullermeerneqarnerata aappassaanneerneqarneratalu akornanni naalackersuinikkut oqallisigineqartussamat, tunngatillugu siusinnerusukkut akissut innersuussutigineqarpoq.*

”Siunnersuutip utoqqarnut inatsimmi tapersersorneqarnissamik pilersaarutitik atuutilersitsinera eqqarsaatigalugu, utoqqaat pillugit oqaaseqartartup angalanermini, ataatsimiinnermini oqaloqatiginninnerminilu kommunit ataatsimut isigalugit iliuusissatut pilersaarutitik allanik suliaqarniarnermi suliaassanik suliarinnittarnermi immikkut ittunik unammilligassaqartut eqqumaffigilerpai. Oqaluttuunneqarpugut iliuusissatut pilersaarutit amerlanertigut amigaateqartartut, suliarineqarneq ajortut imaluunniit ingerlatsivinni isumalluutit amigaataanerat pissutigalugu ingerlaavartumik nutarterneqarneq ajortut.”

***Akissut:** Qulaajaanerit, iliuusissatut pilersaarutit assingisaallu suliarineqarnerat pillugu siusinnerusukkut inatsisinut sanilliullugu siunnersuummi piumasaqaatit sakkukinnerupput, pisariaqartitsinermik naliliinerit, tapersersorneqarnissamik pilersaarutitut tunngaviusussat, aallaaviatigut utoqqaap nammineq pisariaqartitamik oqaatigisai tunngavigineqartussaammata. Tamanna qulakkeerivoq, utoqqaap nammineq isiginnittaasianik kissaataanillu aallaaveqarnissamat, suliaassani pineqartup pisariaqartitamik nammineq oqaatigisinnaallugit, tamannalu suliaassanik suliarinnittarnermi oqilisaataassasoq naatsorsuutigineqarluni. Peqatigalugu utoqqaap pisariaqartitai allanngussappata tapersersorneqarnissamik pilersaarutit iluarsaannissaannut naleqqussarnissaannullu kommunalbestyrelsi suli qulakkeerinnittussaavoq.*

”Utoqqaat pillugit Oqaaseqartartup ilisimavaa, utoqqarnut puiguttormik eqqugaasunut oqilisaassinissamat inissaqartitsineq kommunit tamakkiisumik naammassisinnaangikkaat. Puiguttormik eqqugaasoq immikkoortortamat illersugaasumik inissamik innersuunneqartinnagu, inissamik amigaateqarneq pissutigalugu, qanigisaasut utoqqaat illuanni oqilisaaffigineqarnissaminut periarfissaqanngillat.

Tamanna utoqqaat illuanni puiguttortunut immikkoortortani illersugaasuni imaluunnit sineriammi illoqarfinni amerlanerpaani utoqqaat illuanni nalinginnaasuni inissamik annertuumik amigaateqarnermik tunngaveqarpoq.

Puiguttortut aamma qanigisaasut nammineertiinnarneqartarput, pisuni tamakkunani oqartussanit tamanit aaqqissuussaaniikkut sumiginnaaneq pineqarpoq.

Puiguttortunut oqilisaassiffinnik pilersitsisoqartariaqarpoq, aamma tamanna piaarnerpaamik pisariaqarpoq, utoqqaat puiguttormik nappaatillit qanigisaallu atussaasumik inuuniassammata.”

Akissut: *Kommunalbestyrelsen tapersersuinerneq pisussaaffeqarneranut tunngatillugu siusinnerusukkut akissut innersuussutigineqarpoq.*

”Innuttaasut sanngiitsupilussuit, allaat puiguttortut, nuunnissaat inuttut kiffaanngissuseqarnerannut sakkortuumik akuliunneruvoq, kisianni aamma utoqqaap kissaatigisaatut angerlarsimaffeqarnissamut ilaqutareeqarnissamullu pisinnaatitaaffimmut akuliunnerulluni. Ilanngunneqassaarli Utoqqaat pillugit Oqaaseqartartup ilisimammagu, akuliunneq utoqqarmik kisianni aamma utoqqaap qanigisaanik illersuinerusoq.

Utoqqarmut puiguttortumut tarnikkut inuttullu annertuumik kinguneqartarpoq: puiguttortoq assut kiserliulersarpoq aamma inuunermik ilaquttaminillu nalunngisaminik, pineqartoq illoqarfimmut allamut utoqqaat illuannik peqartumut, eqqortumik paaqqutarineqarnissaq siunertaralugu, nuutsinneqaruni, ataannarnissaminut tunngavigisani annaasarpaa.

Kingunerisassai eqqarsaatigineqartariaqarput, taama utaqquisut amerlatigitillugit aamma utoqqaat ungasinnerunngitsumut nuunneqartassasut ilaquttaminnik tikeraarneqarsinnaasunngorlugit, aningaasaqarnikkut akissaajaataavallaanngitsumut.

Utoqqaap ilaquttaminik tikeraartoqartarnissaa aningaasaqarnikkut kingunerisassaqaanngitsumik qanoq iliorluni qulakkeerneqassava?

Akissut: *Tapersersuinissamik kommunalbestyrelsen pisussaaffeqarneranut kiisalu najukkami pissutsinik isumaliuutit pillugit naalakkersuinikkut oqallinnernut tunngatillugu siusinnerusukkut akissut innersuussutigineqarpoq. Utoqqaat najugarfissamik neqeroorummi najugaqartut qanigisaata tikeraarlutik angalasarnerisa aningaasalersornissaannut Namminersorlutik Oqartussat qanoq ikiuunnissaat pillugu apeqqummut tunngatillugu, tamanna siunnersuutip suliarineqarnerata nalaani naalakkersuinikkut oqallisigineqarumaarpoq.*

”Puiguttortunut immikkoortortamik pilersitsinerneq aningaasartuutaanerisut pillugit oqaatigineqarnissaat Utoqqaat pillugit Oqaaseqartartoq ujartuivoq.

Utoqqaat pillugit Oqaaseqartartup inassutigaa, aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu aningaasartuutit sukumiisut, unammilligassanik piusunik qulaani taaneqartunik ikiuutaasussat, inatsisissatut siunnersuummut matumunnga ilanngunneqassasut.”

Akissut: *Aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassaanut, siunnersuutip suliarineqarnerata nalaani naliliiffigineqartussanut, tunngatillugu siusinnerusukkut akissut innersuussutigineqarpoq.*